

ตัดเงินเดือน แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.ตร. และพิจารณาดำเนินการทางปกครอง อีกส่วนหนึ่งด้วยก็ได้

๘.๒.๒ กรณีมีส่วนพัวพัน รู้เห็นเป็นใจ หรือเกี่ยวข้องกับแหล่งอบายมุขที่กระทำผิดกฎหมาย เรียก รับหรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับแหล่งอบายมุขที่กระทำผิดกฎหมาย ให้พิจารณาดังนี้

๘.๒.๒.๑ ไม่ปรากฏพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการทางวินัย หรือทางอาญา ให้พิจารณาดำเนินการทางปกครอง

๘.๒.๒.๒ ปรากฏพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการทางวินัย ให้ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง และหากมีมูลเป็นความผิดทางอาญา ให้ดำเนินคดีอาญาอีกส่วนหนึ่งด้วย

๙.การรายงานผลการปฏิบัติ

ให้กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สรุปผลการปฏิบัติ และรายงานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทราบ เป็นประจำทุกเดือน โดยให้รายงานภายในวันที่ ๑ ของเดือน หรืออย่างช้าไม่เกินวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป ตามแบบรายงานท้ายคำสั่งนี้ ดังนี้

๙.๑ แบบ อบ.๑ ให้รายงานผ่าน กองแผนงานอาชญากรรม สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ ทางโทรสารหมายเลข ๐ ๒๒๕๕ ๔๖๕๐ หรือทาง email : ccpd@royalthaipolice.go.th

๙.๒ แบบ อบ.๒ ให้รายงานผ่าน กองวินัย ทางโทรสารหมายเลข ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๔๕ หรือทาง email : Vinai_police@royalthaipolice.go.th

กรณีที่มีการตรวจค้นและ/หรือจับกุม หรือช่วยเหลือเด็กที่ถูกบังคับ ล่อลวง ชักพา หรือหน่วงเหนี่ยวกักขังเพื่อการค้าประเวณี หรือเพื่อใช้แรงงานโดยผิดกฎหมาย ให้รายงานตามข้อ ๙.๑ โดยระบุชื่อ ชื่อสกุล อายุ ที่อยู่และภูมิลำเนาที่แท้จริง พฤติการณ์ของผู้กระทำความผิด รายละเอียดในการช่วยเหลือ รวมทั้งการดำเนินคดีโดยละเอียดด้วย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๘

พลตำรวจเอก

(สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

แบบรายงานสถิติการปราบปรามความผิดเกี่ยวกับอบายมุข (อบ.๑) (รายงานผ่าน กองแผนงานอาชญากรรม)

ของ บช. / ภ.

ประจำเดือน

ข้อหา	ราย	คน	หมายเหตุ
๑. ความผิดเกี่ยวกับการพนัน - บ่อนการพนัน - การพนันด้วยเครื่องจักรกลไฟฟ้า - การพนันสลากกินรวบ - การพนันหวยหุ้น - การพนันทายผลการแข่งขันฟุตบอล - จั๊ยยี่ก็ - หวยปิงปอง - การพนันทั่วไป - การพนันออนไลน์ - อื่นๆ (น่าสนใจ)			
รวม			
๒. ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และค้าประเวณี - ค้ามนุษย์ - ล่อลวงเด็กให้ค้าประเวณี - บังคับค้าประเวณี - เข้าติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเฝ้าบุคคลเพื่อการค้าประเวณี อันเป็นการเปิดเผยและนำอภัย - มั่วสุมในสถานค้าประเวณี - คนต่างด้าวค้าประเวณี - อื่นๆ			
รวม			
๓. ความผิดเกี่ยวกับสถานบริการ/สถานประกอบการที่มีลักษณะคล้ายสถานบริการ ๓.๑ ประเภทสถานบริการ - เปิดสถานบริการโดยไม่ได้รับอนุญาต - เปิดสถานบริการนอกเวลาที่กฎหมายกำหนด - จัดแสดงโชว์ลามกหรืออนาจาร - ยินยอมให้ผู้มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์เข้าไปใช้บริการ - ปลอมแปลงเลยให้มีการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท - ปลอมแปลงเลยให้มีการนำอาวุธเข้าไปในสถานบริการ - เปิดเครื่องขยายเสียงดังเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด			

ข้อหา	ราย	คน	หมายเหตุ
- เล่นการพนันในสถานบริการ - มีบุคคลต่างด้าวทำงานในสถานบริการ - รับผู้มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ เข้าทำงานในสถานบริการ - อื่นๆ			
๓.๒ ประเภทสถานประกอบการที่มีลักษณะคล้ายสถานบริการ - ขายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต - ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ - ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในสถานศึกษา วัด หรือสถานที่ปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา สถานที่ราชการ หอพัก หรือสวนสาธารณะ - ขายสุราในเวลาห้าม - ขายบุหรี่ยโดยไม่ได้รับอนุญาต - จำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สุราหรือบุหรี่แก่เด็ก - เปิดร้านค้ารายโอเคะผิดกฎหมาย - เปิดเครื่องขยายเสียงดังก่อความเดือดร้อนรำคาญ - กระทำผิด พ.ร.บ.ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ - อื่นๆ			
รวม			
๔. แหล่งอบายมุขอื่นใดที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือชักนำเด็กและเยาวชนไปในทางเสื่อมเสีย - ภาพยนตร์ลามก - วีดีโอเทปลามก - แผ่นดิสก์ (DVD , VCD) ลามก - สื่อ/วัตถุลามก - เว็บไซต์ลามก - โต๊ะสนุกเกอร์ผิดกฎหมาย - จัดให้มีการเล่นสนุกเกอร์เกินเวลาที่กฎหมายกำหนด - อื่นๆ			
รวม			

ตรวจแล้วถูกต้อง

พล.ต.ต.

()

ผบก.อก.บช./ภ

...../...../.....

แบบรายงานสถิติการดำเนินการทางการปกครองและวินัยผู้บกพร่องเกี่ยวกับอบายมุข (อบ.๒) (รายงานผ่าน กองวินัย)

ของ บช. / ภ.

ห้วงเวลาดังแต่..... ถึง

ลำดับ	ข้อกล่าวหา	ราย	คน	หมายเหตุ
๑	ปล่อยให้มีย่านการพนัน			
๒	ปล่อยให้มีการเล่นการพนันด้วยเครื่องจักรกลไฟฟ้า			
๓	ปล่อยให้มีการเล่นการพนันออนไลน์			
๔	ปล่อยให้มีการค้าประเวณีในสถานบริการ หรือสถานที่ที่ บังคับ หน่วงเหนี่ยว กักขัง ล่อไป หรือชักพาไป ซึ่งเด็กหรือ เยาวชน หรือบุคคลฯ เพื่อการค้าประเวณี			
๕	ปล่อยให้สถานบริการเปิดดำเนินการโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือมีการแสดงลามกหรืออนาจาร หรือเปิดนอกเวลา ที่กฎหมายกำหนด ฯลฯ			
๖	ปล่อยให้มีแหล่งผลิตหรือจำหน่าย สื่อ/วัตถุลามก			
๗	ปล่อยให้มีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์			
๘				
๙				

ตรวจแล้วถูกต้อง

พล.ต.ต.

()

ผบก.อก.บช./ภ.

...../...../.....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โทร. ๐๒ ๒๐๕ ๒๓๗๐

ที่ ๐๐๐๖.๒/ ๑๑๑๙

วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง แนวทางการพิจารณาเจ้าหน้าที่ตำรวจที่บกพร่องในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม

ผบช. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก. ในสังกัด สง.ผบ.ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วยในการพิจารณาเจ้าหน้าที่ตำรวจที่บกพร่องในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมตามคำสั่ง ตร. ที่ ๒๓๔/๒๕๔๘ ลง ๒๔ มี.ค. ๔๘ ที่ผ่านมา ปรากฏว่าผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจได้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงไปโดยที่ไม่ได้ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหาไว้ในคำสั่ง ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรา ๘๔ แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ ประกอบกับการดำเนินการตามคำสั่ง ตร. ดังกล่าว มีใช้กรณีที่ไม่รู้ตัวผู้ถูกกล่าวหา เนื่องจากตามข้อ ๕ ของคำสั่ง ตร. ดังกล่าว ได้กำหนดผู้รับผิดชอบพื้นที่ขณะที่พบการกระทำผิดหรือได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบพื้นที่ที่พบการกระทำผิด ซึ่งจะต้องถูกพิจารณาความบกพร่องไว้แล้ว

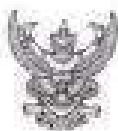
ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความถูกต้องในทิศทางเดียวกันจึงให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องดังนี้ เมื่อผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจได้รับรายงานการจับกุมความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมตามคำสั่ง ตร. ที่ ๒๓๔/๒๕๔๘ ลง ๒๔ มี.ค. ๔๘ แล้ว ให้รีบตรวจสอบให้ปรากฏก่อนว่ามีข้าราชการตำรวจผู้ใดบ้างเป็นผู้รับผิดชอบที่จะต้องถูกพิจารณาความบกพร่องตามข้อ ๕ ของคำสั่ง ตร. ดังกล่าวแล้วจึงจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงโดยระบุชื่อและตำแหน่งของข้าราชการตำรวจที่จะต้องถูกพิจารณาความบกพร่องดังกล่าวลงไปในคำสั่งให้ชัดเจนแล้วดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงตาม กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสืบสวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๔๗ ต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

พล.ต.ท. นเรศ เทียนกริม

(นเรศ เทียนกริม)

ผู้ช่วย ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โทร. ๐๒ ๒๐๕ ๒๓๗๐

ที่ ๐๐๐๖.๓/ว.๑

วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง กำชับการปฏิบัติในการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

ผบ.ช. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก. ในสังกัด สง.ผบ.ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วยมูลนิธิความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม (EJF) และสหรัฐอเมริกา ได้รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยที่เกิดขึ้นในรูปแบบของการบังคับให้แรงงานต่างด้าวในอุตสาหกรรมประมง และเพื่อการค้าประเวณี โดยอ้างว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจละเลยการปฏิบัติหน้าที่เข้าไปมีส่วนพัวพันกับการค้ามนุษย์ แสวงหาผลประโยชน์จากเหยื่อการค้ามนุษย์ ตลอดจนมีการทุจริตและประพฤติมิชอบในคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์บังเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง จึงกำชับการปฏิบัติของข้าราชการตำรวจ ดังต่อไปนี้

๑. ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นกวาดขัน ควบคุม กำกับ ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

๒. ให้ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๘/กณ.๑/๔๖๑๒ ลง ๒๔ พ.ย.๕๕ ที่กำหนดการปฏิบัติในด้านการป้องกันและสืบสวนปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับ การค้ามนุษย์รูปแบบที่สำคัญเร่งด่วน ตลอดจนการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ และห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือรู้เห็นเป็นใจ หรือเรียกรับผลประโยชน์จากผู้กระทำความผิดหรือเกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยเด็ดขาด หากตรวจพบผู้บังคับบัญชามีการพิจารณาดำเนินการ ทั้งทางวินัยและอาญาอย่างเฉื่อยชา โดยในกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาต้องพิจารณาดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงภายในอำนาจหน้าที่

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ. อุดมย์ แสงสิงแก้ว

(อุดมย์ แสงสิงแก้ว)

ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คร.

โทร. ๐-๒๒๕๔-๑๙๖๔

ที่ ๐๐๐๑(กม.๑)/๔๖๓๒

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง การปฏิบัติในการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์รูปแบบที่สำคัญเร่งด่วน

ผบ.ช.น., ภ.๑-๙, ศชต., ก. และ สตม.

ด้วยรัฐบาลกำหนดให้การแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์เป็นวาระแห่งชาติที่ทุกหน่วยงานจะต้องร่วมมือกันนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติ ทั้งในด้านนโยบายด้านการป้องกัน ด้านการดำเนินคดีและด้านการคุ้มครอง สำหรับรูปแบบการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากการค้าประเวณี การบังคับใช้แรงงานหรือบริการโดยเฉพาะการบังคับใช้แรงงานในเรือประมงและการนำเด็กมาขอทาน ฉะนั้น เพื่อให้หน่วยที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลและ คร. มีผลงานในการปฏิบัติ จึงกำหนดให้ทุกหน่วยปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ในรูปแบบที่สำคัญเร่งด่วน ดังนี้

๓. การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากการค้าประเวณี

๓.๑ วิธีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากการค้าประเวณี

๓.๑.๑ การจัดหาเด็ก (ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงที่อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี
บริบูรณ์) เพื่อให้ค้าประเวณี

๓.๑.๒ การบังคับบุคคล (ทั้งผู้ชายและผู้หญิงที่อายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป)
เพื่อให้ค้าประเวณี

๓.๒ การปฏิบัติในการป้องกันการให้ดำเนินการดังนี้

๓.๒.๑ สืบสวนสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากการค้าประเวณีในพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ ร้านคาราโอเกะ นวดแผนโบราณ อาบอบนวด โรงน้ำชา สถานบริการสถานบันเทิง โรงแรม หอพัก บ้านเช่า สถานที่อื่นๆที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากการค้าประเวณี โดยให้ปรากฏว่ามีจำนวนเท่าใด

๓.๒.๒ สืบสวนบุคคลที่อาจถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากการค้าประเวณี โดยเฉพาะเด็กและผู้หญิง ซึ่งอยู่ในสถานที่เสี่ยงตามข้อ ๓.๑.๑ ว่ามีจำนวนเท่าใด โดยให้ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับอายุ และเพศ

๓.๒.๓ ให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการกระทำที่เป็นการค้ามนุษย์จากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ แก่เจ้าของสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาต หรือผู้ดูแลสถานที่เสี่ยงตามข้อ ๓.๑.๑ รวมทั้งบุคคลตามข้อ ๓.๑.๒ รวมทั้งทราบถึงช่องทางและวิธีการแจ้งเหตุหรือการขอความช่วยเหลือ เช่น โทร ๑๑๙๑, ๑๓๐๐ โดยให้ปรากฏว่าได้ดำเนินการจำนวนกี่ครั้ง มีผู้ได้รับความรู้จำนวนกี่คน

๑.๒.๔ ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสถานประกอบ ผู้รับอนุญาต หรือผู้ดูแลสถานที่เสี่ยงตามข้อ ๑.๑.๑ รวมทั้งบุคคลตามข้อ ๑.๑.๒ รวมทั้งประชาชนทั่วไป ทราบถึงพฤติการณ์การกระทำที่เป็นการค้ำมนุษย์จากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยเฉพาะเด็ก และผู้หญิง รวมทั้งช่องทางและวิธีการแจ้งเหตุหรือการขอความช่วยเหลือ เช่น โทร ๑๑๙๑,๑๓๐๐ โดยให้ปรากฏว่าได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยวิธีใด เช่น ทำป้ายประชาสัมพันธ์ จำนวนกี่ป้าย ติดตั้งไว้ที่ใด จำนวนกี่ป้าย ติดตั้งไว้ที่ใด จำนวนกี่ที่ หรือประกาศเตือนทางวิทยุท้องถิ่นจำนวนกี่ครั้ง เป็นต้น

๑.๒.๕ ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดเกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำที่เป็นการค้ำมนุษย์จากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ โดยให้ปรากฏว่าได้ดำเนินการจำนวนกี่ครั้ง มีข้าราชการตำรวจในสังกัดได้รับความรู้จำนวนกี่คน

๑.๒.๖ กำหนดแผนการตรวจสอบสถานที่เสี่ยงตามข้อ ๑.๑.๑ ทุกเดือน โดยให้ปรากฏจำนวนครั้งที่ตรวจในแต่ละสถานที่ (ออกตรวจฝ่ายเดียว หรือตรวจร่วมกับ พมจ. ฝ่ายปกครองท้องถิ่น องค์การเอกชน ฯลฯ)

๑.๒.๗ จัดทำข้อมูลเด็ก (ทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย คนไทยและคนต่างด้าว) ผู้ใหญ่ (ทั้งผู้ใหญ่และผู้ชาย คนไทยและคนต่างด้าว) ที่มีพฤติการณ์เกี่ยวกับการ ค้ำประเวณียในพื้นที่ โดยให้ปรากฏว่ามีจำนวนเท่าใด

๓.๓ การปฏิบัติในด้านการสืบสวนปราบปราม ให้ดำเนินการดังนี้

๑.๓.๑ กรณีที่มีการจับกุมคนต่างด้าวกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีย พ.ศ.๒๕๓๙ นอกจากดำเนินคดีตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีย พ.ศ.๒๕๓๙ แล้ว ให้ดำเนินการเพิกถอนการอยู่ในราชอาณาจักร ตาม พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ (กรณีได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแล้วกระทำความผิดตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีย)

สำหรับการรายงานพฤติการณ์เพื่อเพิกถอนการอยู่ในราชอาณาจักร ในกรุงเทพฯ ให้รายงานไปยัง กก.๓ บก.สส.สคม. ส่วนจังหวัดอื่นให้รายงานไปยัง บก.ตม.ที่รับผิดชอบพื้นที่ เช่น บก.ตม.๓ รับผิดชอบพื้นที่ ภ.๑, ภ.๒ และ ภ.๗ บก.ตม.๔ รับผิดชอบพื้นที่ ภ.๓ และ ภ.๔ บก.ตม.๕ รับผิดชอบพื้นที่ ภ.๕ และ ภ.๖ บก.ตม.๖ รับผิดชอบพื้นที่ ภ.๘ และ ภ.๙ หลังจากเพิกถอนการอยู่ในราชอาณาจักรและส่งกลับแล้วให้ สคม. ขึ้นบัญชีเฝ้าดูต่อไป

๑.๓.๒ กรณีได้รับการแจ้งเหตุ ร้องเรียนหรือบัตรสนเท่ห์ หรือช่องทางใดๆ เกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำที่เป็นการค้ำมนุษย์จากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ให้รีบดำเนินการสืบสวนหาข้อเท็จจริงโดยเร็ว หากพบการกระทำผิด ให้รีบช่วยเหลือเด็ก หรือผู้ใหญ่ ที่เป็นผู้เสียหายจากการ ค้ำมนุษย์ที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศโดยรวดเร็วและปลอดภัยแล้วนำตัว ไปพบพนักงานสอบสวนเพื่อ ร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด

๓.๓.๓ กรณีมีการร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษให้พนักงานสอบสวน รับดำเนินการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด ขยายผลการกระทำผิด ออกหมายจับ และแจ้งเหตุให้ป.ป.ช.ทราบโดยเร็ว

๓.๓.๔ กรณีมีการออกหมายจับผู้กระทำผิด ให้ฝ่ายสืบสวนติดตามจับกุมผู้กระทำผิดให้ได้โดยเร็ว

๓.๓.๕ กรณีที่จำเป็นต้องสืบพยานไว้ก่อนตามที่กฎหมายกำหนดให้รับดำเนินการประสานงานกับพนักงานอัยการ โดยเฉพาะผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นคนต่างด้าวและต้องรีบเดินทางกลับประเทศ

๒. การแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ

๒.๑ วิธีการแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ

๒.๑.๑ บังคับแรงงานผู้ชายในเรือประมง ทั้งแรงงานที่เป็นคนไทยและคนต่างด้าว

๒.๑.๒ ใช้แรงงานเด็กที่ผิดกฎหมายในสถานประกอบกิจการโดยเฉพาะแรงงานเด็กต่างด้าว

๒.๒ การปฏิบัติในด้านการป้องกัน ให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๒.๑ สืบรวจสถานที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการในพื้นที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะสถานประกอบกิจการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าว เช่น สถานประกอบการแปรรูปอาหารทะเลเบื้องต้น(ล้าง) โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล โรงงานอุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้า สถานประกอบกิจการขนาดเล็กที่มีลูกจ้างไม่ถึง ๕๐ คน รวมทั้งฟาร์มกุ้ง ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ต่างๆ เรือประมง ที่พักอาศัยของแรงงาน ต่างด้าวประมงซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ใกล้เคียงกับแพปลา สะพานปลา หรือท่าจอดเรือประมง และสถานที่อื่นๆที่เสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงาน เป็นต้น โดยให้ปรากฏว่ามีจำนวนเท่าใด

๒.๒.๒ สืบรวจบุคคลที่อาจถูกแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการโดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวที่เป็นเด็กและผู้ชายซึ่งอยู่ในสถานที่เสี่ยงตามข้อ ๒.๒.๑ โดยให้ปรากฏว่ามีจำนวนเท่าใด

๒.๒.๓ ให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์การกระทำที่เป็นการค้ำมนุษย์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการแก่เจ้าของสถานประกอบ ผู้รับอนุญาต หรือผู้ดูแลสถานที่เสี่ยงตามข้อ ๒.๒.๑ รวมทั้งบุคคลตามข้อ ๒.๒.๒ รวมทั้งทราบถึงช่องทางและวิธีการแจ้งเหตุหรือการขอความช่วยเหลือ เช่น โทร ๑๓๙๓ , ๑๓๐๐ โดยให้ปรากฏว่าได้ดำเนินการจำนวนกี่ครั้ง มีผู้ได้รับความรู้จำนวนกี่คน

๒.๒.๔ ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสถานประกอบ ผู้รับอนุญาต หรือผู้ดูแลสถานที่เสี่ยงตามข้อ ๒.๒.๑ รวมทั้งบุคคลตามข้อ ๒.๒.๒ รวมทั้งประชาชนทั่วไป ทราบถึงพฤติกรรมการณ์การกระทำที่เป็นการค้ำมนุษย์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการโดยเฉพาะเด็ก และผู้ชายที่เป็นคนต่างด้าว รวมทั้ง

ช่องทางและวิธีการแจ้งเหตุหรือการขอความช่วยเหลือ เช่น โทร ๑๙๙๓ , ๑๓๐๐ โดยให้ปรากฏว่าได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยวิธีใด เช่น ทำป้ายประชาสัมพันธ์ จำนวนกี่ป้าย ติดตั้งไว้ที่ใด จำนวนกี่ที่ หรือ ประกาศเตือนทางวิทยุท้องถิ่นจำนวนกี่ครั้ง เป็นต้น

๒.๒.๕ ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดเกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำ ที่เป็นการค้ำมนุษย์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ โดยให้ปรากฏว่าได้ดำเนินการจำนวนกี่ครั้ง มีข้าราชการตำรวจในสังกัดได้รับความรู้จำนวนกี่คน

๒.๒.๖ กำหนดแผนการตรวจสอบสถานที่เสี่ยงตามข้อ ๒.๒.๑ ทุกเดือน โดยให้ ปรากฏจำนวนครั้งที่ตรวจในแต่ละสถานที่ (ออกตรวจฝ่ายเดียว หรือร่วมตรวจกับ พมจ. แรงงาน ฝ่าย ปกครอง ท้องถิ่น องค์กรเอกชน ฯลฯ

๒.๓ การปฏิบัติในด้านการสืบสวนปราบปราม ให้ดำเนินการดังนี้

๒.๓.๑ กรณีได้รับการแจ้งเหตุ ร้องเรียนหรือบัตรสนเท่ห์ หรือช่องทางใดๆ เกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำที่เป็นการค้ำมนุษย์จากการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ ให้รีบดำเนินการ สืบสวนหาข้อเท็จจริงโดยเร็ว หากพบการกระทำผิด ให้รีบช่วยเหลือเด็ก หรือผู้ใหญ่ ที่เป็นผู้เสียหายจากการ ค้ำมนุษย์ที่ถูกบังคับใช้แรงงานหรือบริการโดยรวดเร็วและปลอดภัยแล้วนำตัวไปพบพนักงานสอบสวนเพื่อ ร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด

๒.๓.๒ กรณีมีการร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษ ให้พนักงานสอบสวนรีบดำเนินการ สืบสวนสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด ขยายผลการกระทำผิด ออกหมายจับ และแจ้งเหตุให้ ป.ป.ง. ทราบโดยเร็ว

๒.๓.๓ กรณีมีการออกหมายจับผู้กระทำผิด ให้ฝ่ายสืบสวนติดตามจับกุมผู้ กระทำผิดให้ได้โดยเร็ว

๒.๓.๔ กรณีที่จำเป็นต้องสืบพยานไว้ก่อนตามที่กฎหมายกำหนด ให้รีบ ดำเนินการประสานงานกับพนักงานอัยการ โดยเฉพาะผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นคนต่างด้าวและต้องรับเดิน ทางกลับประเทศ

๓. การแสวงหาประโยชน์จากการนำเด็กมาขอทาน

๓.๓ วิธีการแสวงหาประโยชน์จากการนำเด็กมาขอทาน

- นำเด็กโดยเฉพาะเด็กต่างด้าวจากประเทศลาว และกัมพูชา มาไว้ที่สถาน ที่ใดสถานที่หนึ่งแล้วไปส่งตามจุดต่างๆเพื่อให้ขอทาน

๓.๒ การปฏิบัติในด้านการป้องกัน ให้ดำเนินการดังนี้

๓.๒.๑ สืบรวจจุดที่ส่งเด็กมาให้ขอทานในพื้นที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะตาม แหล่งท่องเที่ยว และย่านธุรกิจที่มีประชาชนผ่านไปมาจำนวนมาก โดยให้ปรากฏว่ามีจำนวนเท่าใด อยู่ สถานที่ใดบ้าง

๓.๒.๒ สํารวจเด็กอาจถูกแสวงหาประโยชน์จากการนำเด็กมาขอทานซึ่งอยู่ในสถานที่เสี่ยงตามข้อ ๓.๒.๑ ว่ามีจำนวนเท่าใด โดยให้ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับอายุ และเพศ

๓.๒.๓ ให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำที่เป็นการคํานุญจากการนำเด็กมาขอทานแก่เจ้าของสถานประกอบการ และประชาชนทั่วไปในบริเวณที่เสี่ยงตามข้อ ๓.๒.๑ รวมทั้งบุคคลตามข้อ ๓.๒.๒ รวมทั้งทราบถึงช่องทางและวิธีการแจ้งเหตุหรือการขอความช่วยเหลือ เช่น โทร ๑๑๙๑ , ๑๓๐๐ โดยให้ปรากฏว่าได้ดำเนินการจำนวนกี่ครั้ง มีผู้ได้รับความรู้จำนวนกี่คน

๓.๒.๔ ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสถานประกอบการ และประชาชนทั่วไปในบริเวณสถานที่เสี่ยงตามข้อ ๓.๒.๑ รวมทั้งบุคคลตามข้อ ๓.๒.๒ ทราบถึงพฤติการณ์การกระทำที่เป็นการคํานุญจากการนำเด็กมาขอทาน รวมทั้งช่องทางและวิธีการแจ้งเหตุหรือการขอความช่วยเหลือ เช่น โทร ๑๑๙๑ , ๑๓๐๐ โดยให้ปรากฏว่าได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยวิธีใด เช่น ทำป้ายประชาสัมพันธ์ จำนวนกี่ป้าย ติดตั้งไว้ที่ใด จำนวนกี่ที่ หรือประกาศเตือนทางวิทยุท้องถิ่นจำนวนกี่ครั้ง เป็นต้น

๓.๒.๕ ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดเกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำที่เป็นการคํานุญจากการนำเด็กมาขอทาน โดยให้ปรากฏว่าได้ดำเนินการจำนวนกี่ครั้ง มีข้าราชการตำรวจในสังกัดได้รับความรู้จำนวนกี่คน

๓.๒.๖ กำหนดแผนการตรวจสอบสถานที่เสี่ยงตามข้อ ๓.๒.๑ ทุกเดือน โดยให้ปรากฏจำนวนครั้งที่ตรวจในแต่ละสถานที่ (ออกตรวจฝ่ายเดียว หรือตรวจร่วมกับ พมจ. ฝ่ายปกครอง ท้องถิ่น องค์การเอกชน ฯลฯ)

๓.๒.๗ สํารวจและจัดทำข้อมูลเด็ก (ทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย คนไทยและคนต่างด้าว) ที่มีพฤติการณ์เกี่ยวกับการขอทานในพื้นที่ว่ามีจำนวนเท่าใด

๓.๓ การปฏิบัติในด้านการสืบสวนปราบปราม ให้ดำเนินการดังนี้

๓.๓.๑ กรณีได้รับการแจ้งเหตุ ร้องเรียนหรือบัตรสนเท่ห์ หรือช่องทางใดๆ เกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำที่เป็นการคํานุญจากการนำเด็กมาขอทาน ให้รีบดำเนินการสืบสวนหาข้อเท็จจริงโดยเร็ว หากพบการกระทำผิด ให้รีบช่วยเหลือเด็กที่เป็นผู้เสียหายจากการถูกนำมาขอทานโดยรวดเร็วและปลอดภัยแล้วนำตัวไปพบพนักงานสอบสวนเพื่อร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด

๓.๓.๒ กรณีมีการร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษ ให้พนักงานสอบสวน รับดำเนินการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด ขยายผลการกระทำผิด ออกหมายจับ และแจ้งเหตุให้ ป.ป.ง. ทราบโดยเร็ว

๓.๓.๓ กรณีมีการออกหมายจับผู้กระทำผิด ให้ฝ่ายสืบสวนติดตามจับกุมผู้กระทำผิดให้ได้โดยเร็ว

๓.๓.๔ กรณีที่จำเป็นต้องสืบพยานไว้ก่อนตามที่กฎหมายกำหนดให้รีบดำเนินการประสานงานกับพนักงานอัยการ โดยเฉพาะผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นคนต่างด้าวและต้องรีบเดินทางกลับประเทศ

๔. การคุ้มครองผู้เสียหายจากการคํานุญ

“ผู้เสียหายจากการคํานุญ” คือ ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของผู้กระทำ ความผิดฐานคํานุญ ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการคํานุญ พ.ศ.๒๕๕๑ ม.๖ ซึ่งมีทั้งเด็ก (เด็กผู้

หญิงและเด็กผู้ชาย) และผู้ใหญ่ (ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย) เจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานสอบสวนผู้พบเห็นจะต้องช่วยเหลือและคุ้มครองเบื้องต้น จากนั้นรับประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ในกรุงเทพฯ ให้ประสานงานกับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ(พส.) สำหรับจังหวัดอื่นให้ประสานงานกับพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) เพื่อการช่วยเหลือและคุ้มครองต่อไป

ในบางกรณีต้องมีการคัดแยกเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการให้มีการสัมภาษณ์บุคคลที่ได้รับการช่วยเหลือ โดยปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่อื่น เอกชน และองค์กรเอกชน ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามหนังสือ สง.ผู้ช่วย ผบ.ตร.(ปป ๒๑) ที่ ๐๐๐๓ (ปป ๒๑)/๐๘๗ ลง ๕ ม.ค.๒๕๕๔ เรื่อง กำชับการปฏิบัติในการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

๕. มาตรการกวดขันและควบคุมการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือรู้เห็นเป็นใจ หรือเรียกรับผลประโยชน์จากผู้กระทำความผิดหรือเกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์โดยเด็ดขาด หากตรวจพบจะดำเนินการทั้งทางวินัยและอาญาอย่างเฉียบขาด และกรณีที่มีการปล่อยปละละเลย ให้มีการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในทุกรูปแบบในพื้นที่รับผิดชอบ ตร.จะให้มีมาตรการเดียวกันกับกรณีที่มีการจับกุมบ่อนการพนันในเขตพื้นที่รับผิดชอบตามคำสั่ง ตร.ที่ ๒๓๔/๒๕๔๘ ลง ๒๙ มี.ค.๒๕๔๘ เรื่อง การพิจารณาเจ้าหน้าที่ตำรวจที่บกพร่องในการป้องกันปราบปรามอาชญา

๖. การรายงานผลการปฏิบัติในด้านการป้องกัน และด้านการสืบสวนปราบปราม

๖.๑ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจที่รับผิดชอบพื้นที่ รายงานผลการสำรวจพื้นที่เสี่ยงและบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันตามแบบรายงานท้ายหนังสือนี้ ไปยัง ตร.(ผ่าน สอศ.ตร.) โดยตรง ภายในวันที่ ๓๑ ธ.ค.๒๕๕๕ หรือทางโทรสารหมายเลข ๐-๒๒๐๕-๓๑๘๓ หรือทาง E-mail ccpd0007.23@gmail.com โทรศัพท์หมายเลข ๐-๒๒๐๕-๓๑๘๔

๖.๒ ให้แต่ละ บข.รายงานสรุปผลการปฏิบัติในการป้องกันการค้ามนุษย์รูปแบบที่สำคัญเร่งด่วนของแต่ละเดือนตามแบบรายงาน พดส.ตร.๐๕ แบบท้ายหนังสือนี้ ไปยัง ตร.(ผ่าน บก ปคม.) โดยตรงภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป หรือทางโทรสารหมายเลข ๐-๒๕๑๓-๑๓๒๒ หรือทาง E-mail sopodoso1191@hotmail.com โทรศัพท์หมายเลข ๐-๒๕๑๓-๐๗๓๓ ต่อ ๔๘๐๐

๖.๓ การรายงานผลการปราบปรามการค้ามนุษย์ให้รายงานตามที่ได้สั่งการไว้ตามหนังสือ ตร.ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๐๗.๒๓(ศพคส.ตร.)/๐๒ ลง ๑๒ พ.ย.๕๕ เรื่อง การปราบปรามการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ. ชัชวาล สุขสมจิตร

(ชัชวาล สุขสมจิตร)

ที่ปรึกษา (กม ๑) พรท.ผบ.ตร.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยมาตรการทางบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์

พ.ศ. ๒๕๕๘

โดยที่ปรากฏว่าในปัจจุบันได้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์อันเป็นมูลเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การแก้ไขปัญหาในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ตามนโยบายของรัฐบาลไม่บรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการควบคุมเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือคบค้าสมาคมกับบุคคลซึ่งมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ อันจะเป็นวิธีการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๓ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรการทางบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“การค้ำมนุษย์” หมายความว่า การกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์

“เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์” หมายความว่า พฤติการณ์ซึ่งพิจารณาจากข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานใด ๆ แล้วมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งอยู่ในกำกับของฝ่ายบริหาร

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ และให้หมายความรวมถึงเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่นด้วย

ข้อ ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

การป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์

ข้อ ๕ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการรณรงค์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับลักษณะของการกระทำความผิดและโทษทางอาญาเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ มาตรการในการดำเนินการกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ และความรุนแรงและผลเสียจากการค้ำมนุษย์ รวมถึงกำหนดวิธีการแจ้งข่าวหรือการกล่าวหาหรือเรียนเมื่อพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ หรือการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ ตลอดจนการให้ความคุ้มครองพยาน เพื่อให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับรู้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

ข้อ ๖ ให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกระดับมีหน้าที่สอดส่อง ดูแล และป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์

ข้อ ๗ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด ดำเนินการจัดให้มีระบบการข่าว และศูนย์รับแจ้งข่าวและการกล่าวหาหรือเรียนการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์หรือการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนการส่งข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง ได้รับแจ้งข่าวหรือการกล่าวหาหรือเรียน หรือได้พบข้อมูลหรือข้อเท็จจริงในเบื้องต้นจากการเข้าตรวจค้น ตรวจสอบเอกสาร หรือบันทึกถ้อยคำหรือการสอบปากคำผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ แล้วมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวรีบแจ้งต่อสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พร้อมข้อมูลข่าวสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ข้อ ๘ เพื่อเป็นการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานกลางและมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่หรือศูนย์รับแจ้งข่าวและการกล่าวหาร้องเรียนเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์อย่างเพียงพอ ซึ่งจะต้องรองรับการแจ้งในทุกช่องทาง

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สื่อมวลชนหรือประชาชนมีส่วนร่วมในการสอดส่อง หรือแจ้ง การกระทำที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกำหนดให้มีรางวัลตอบแทนแก่ผู้ที่ แจ้งเบาะแสในเรื่องดังกล่าวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเป็น การสร้างขวัญกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งให้ข้อมูล หรือชี้เบาะแสเกี่ยวกับการค้ามนุษย์หรือการกระทำ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

(๔) ขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนในการเสนอข่าวสารที่เป็นการชมเชยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีผลงานดีเด่น ในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

(๕) ให้คำแนะนำ ประสานงาน และสนับสนุนหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

(๖) ช่วยเหลือและสนับสนุนงานเลขานุการของคณะกรรมการ และปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย

ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

หมวด ๒

คณะกรรมการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

ข้อ ๙ ให้มีคณะกรรมการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์คณะหนึ่ง ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวง กลาโหม ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เลขาธิการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และอัยการสูงสุดเป็นกรรมการ และให้รองปลัดกระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้รองอธิบดีกรมการปกครองที่อธิบดีกรมการปกครองมอบหมายเป็น ผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในการออกประกาศตามระเบียบนี้

(๒) กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ และพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้

(๓) ตรวจสอบ กลั่นกรอง และแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้น เพื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสารหรือ พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์

(๔) พิจารณาเรื่องกล่าวหาหรือเรียน หรือข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งข่าว และวินิจฉัย เบื้องต้นซึ่งพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๕) เชิญผู้แทนหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานเอกชน มาชี้แจงและให้ข้อมูลหรือส่งเอกสาร มาเพื่อประกอบการพิจารณา

(๖) ส่งข้อมูลการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือข้อมูลเกี่ยวกับการถูกจับกุมในความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ ไปยังผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ตลอดจนติดตามการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวโดยเร่งด่วน

(๗) กวดขัน ติดตาม และสอดส่องดูแลการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามระเบียบนี้

(๘) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการดำเนินคดีตามระเบียบนี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกตามสมควร

ข้อ ๑๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง จึงจะเป็น องค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือ ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้อื้อเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงใน การลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๒ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือ ปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานให้นำข้อ ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓

การรายงานและการดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์

ข้อ ๑๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้อง กับการค้ำมนุษย์

(๒) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใด ๆ เพื่อประโยชน์หรือให้ความสะดวกแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะรู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

(๓) รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะรู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

(๔) คบค้าสมาคมเป็นอาจิมกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะรู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

(๕) ใช้หลักทรัพย์สินหรือสถานะของการเป็นเจ้าของที่ของรัฐมาเป็นประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ตามระเบียบนี้ เว้นแต่การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๓) หรือ (๔) เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามธรรมชาติ หรือการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐตาม (๕) กระทำกับบุคคลซึ่งเป็นสามีหรือภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานไม่ว่าชั้นใด ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น

ข้อ ๑๔ เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยในเบื้องต้นว่าเรื่องที่กล่าวหาหรือมีพฤติการณ์นั้นมีมูลเพียงพอที่จะเสนอให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการตามข้อ ๑๕ ต่อไปหรือไม่

ในกรณีที่คณะกรรมการได้วินิจฉัยในเบื้องต้นแล้วว่าเรื่องดังกล่าวมีมูลเพียงพอ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินการแจ้งผลการวินิจฉัยพร้อมส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการได้วินิจฉัย

ให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับแจ้งผลการวินิจฉัยตามวรรคสอง ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นทันที และรายงานการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนให้คณะกรรมการทราบต่อไป

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่มีการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นก่อนการดำเนินการทางวินัย เพื่อพิจารณาว่ากรณีมีมูลควรกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์หรือไม่ ให้ผู้สืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นนำผลการวินิจฉัยและเอกสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่ได้รับจากคณะกรรมการมาประกอบการพิจารณาด้วย

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้พิจารณาเบื้องต้นแล้ว มีคำสั่งให้ยุติเรื่องหรือสั่งให้ดำเนินการทางวินัย ให้ผู้บังคับบัญชานั้นรายงานให้คณะกรรมการทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่มิคำสั่ง

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่มีการดำเนินการทางวินัย เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับแจ้งผลการสอบสวนทางวินัยจากคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ต้องพิจารณาดำเนินการภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการสอบสวน

เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่งแล้ว ไม่ว่าจะมีการลงโทษหรือไม่ก็ตาม ให้รายงานการดำเนินการนั้นต่อคณะกรรมการเพื่อทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่มิคำสั่ง

ข้อ ๑๗ ให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามข้อ ๑๔ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๙ มีหน้าที่รายงานการดำเนินการทางวินัยหรือการดำเนินคดีให้คณะกรรมการทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาผู้ใดไม่รายงานการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาผู้นั้น กระทำผิดวินัย

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับ การค้ำมนุษย์ และในระหว่างการสอบสวน ผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยอย่างอึงว่าผู้นั้น เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาใช้มาตรการทางบริหารดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ ของรัฐนั้นได้ ดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งย้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นออกนอกเขตพื้นที่ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นมีหน้าที่ปฏิบัติ ราชการหรือปฏิบัติงานเพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ โดยอาจมีคำสั่งให้รายงานตัว ต่อผู้บังคับบัญชาตามระยะเวลาที่กำหนดด้วยก็ได้

(๒) ให้คำนึงถึงพฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นประกอบการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน ยศ หรือระดับ รวมตลอดถึงการพิจารณาความดีความชอบประจำปี และการจ่ายเงินรางวัลประจำปีหรือเงินอื่นใดที่มีลักษณะเดียวกันแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่มีการจับกุมเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดตามกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งไปยังสำนักงานปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ภายในสามวันทำการนับแต่วันจับกุม

เมื่อสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์สรุปข้อเท็จจริงและแจ้งต่อ คณะกรรมการเพื่อทราบ และแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกจับกุมนั้น เพื่อพิจารณา ดำเนินการทางวินัยต่อไป

ให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกจับกุมตามวรรคหนึ่ง ติดตามผลการดำเนินคดีและ รายงานให้คณะกรรมการทราบในแต่ละชั้นตอนต่อไป

ข้อ ๒๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตกเป็นผู้ต้องหาตามข้อ ๑๙ และได้ยื่นคำร้องขอให้ ปล่อยชั่วคราวต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ หรือเมื่อผู้ต้องหาจำเป็นต้องขังตามหมายศาลและ ยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาลและได้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาล ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงาน อัยการพิจารณาคำร้องดังกล่าวด้วยความรอบคอบ หากเห็นว่าไม่สมควรให้ปล่อยชั่วคราว ให้พนักงาน สอบสวนพิจารณาสั่งไม่อนุญาตหรือคัดค้านคำร้องขอปล่อยชั่วคราวต่อศาล พร้อมแสดงเหตุผลและ ความจำเป็นที่ไม่สมควรให้ปล่อยชั่วคราว และให้พนักงานสอบสวนเสนอข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน

และเหตุผลที่ไม่สมควรให้ปล่อยชั่วคราวหรือคัดค้านคำร้องขอปล่อยชั่วคราวไปยังพนักงานอัยการ เพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่กระทรวงการต่างประเทศได้รับแจ้งหรือทราบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์นอกราชอาณาจักร ให้กระทรวงการต่างประเทศรีบแจ้งไปยังสำนักงาน ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมข้อมูล ข่าวสารหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งได้รับข้อมูลข่าวสาร หรือพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง นำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัย และแจ้งไปยัง ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น เพื่อทราบ

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามวรรคหนึ่ง ซึ่งคดีความผิดดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบ ตามกฎหมาย มีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินคดีและเมื่อคดีถึงที่สุดเป็นประการใด ให้รีบรายงานต่อ คณะกรรมการ และแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๕๘ ง ๑๖ ต.ค.๕๘)

ประกาศคณะกรรมการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการดำเนินคดี

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการดำเนินคดี ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรการทางบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐถือปฏิบัติ

อาศัยความในข้อ ๑๐ (๘) และข้อ ๑๗ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรการทางบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ คณะกรรมการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการดำเนินคดี”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ และให้หมายความรวมถึงเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ด้วย

“ผู้บังคับบัญชา” หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนราชการ

ข้อ ๔ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยในเบื้องต้นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ หรือกระทำการตามข้อ ๑๓ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยมาตรการทางบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) นำผลการวินิจฉัยและเอกสารหรือพยานหลักฐานที่คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยในเบื้องต้นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลจากสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๒) รายงานผลการดำเนินการทางวินัย และการดำเนินคดีให้คณะกรรมการทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ ๕ การรายงานการดำเนินการทางวินัย ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีมีการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นก่อนการดำเนินการทางวินัยเพื่อพิจารณาว่ากรณีมีมูลควรกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์หรือไม่ ให้รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการเป็นระยะทุก ๆ สามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการสั่งให้สืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นหรือนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง แล้วแต่กรณี ตามแบบรายงาน ๑ ห้ายประกาศนี้

เมื่อผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้พิจารณาในเบื้องต้นแล้ว มีคำสั่งให้ยุติเรื่องหรือสั่งให้ดำเนินการทางวินัย ให้รายงานภายในสิบวันนับแต่วันที่ที่มีคำสั่ง ตามแบบรายงาน ๑ ท้ายประกาศนี้

(๒) ในกรณีมีการสอบสวนทางวินัย ให้รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการเป็นระยะทุก ๆ สามสิบวันนับแต่วันที่ให้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือสั่งให้ดำเนินการทางวินัย ตามแบบรายงาน ๒ ท้ายประกาศนี้

เมื่อผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการทางวินัยแล้ว ไม่ว่าจะมีความสั่งลงโทษหรือไม่ก็ตาม ให้รายงานภายในสิบวันนับแต่วันที่ให้มีคำสั่งหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่ง ตามแบบรายงาน ๒ ท้ายประกาศนี้ พร้อมทั้งสำเนาคำสั่งด้วย

ข้อ ๖ การรายงานการดำเนินคดีอาญาให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกจับกุม รายงานความคืบหน้าและผลคดีให้คณะกรรมการทราบ ดังต่อไปนี้

(๑) ในชั้นพนักงานสอบสวน ให้รายงานเป็นระยะทุก ๆ สามสิบวันนับแต่วันจับกุม ตามแบบรายงาน ๓ ท้ายประกาศนี้

(๒) ในชั้นพนักงานอัยการ ให้รายงานเป็นระยะทุก ๆ สามสิบวันนับแต่วันที่ส่งสำนวนไปให้พนักงานอัยการพิจารณา ตามแบบรายงาน ๔ ท้ายประกาศนี้

(๓) การดำเนินคดีในศาล ให้รายงานเป็นระยะทุก ๆ หกสิบวันนับแต่วันที่ถูกฟ้องต่อศาล จนกว่าคดีถึงที่สุด ตามแบบรายงาน ๕ ท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเรือเอก ณรงค์ พิพัฒนาศัย

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๗๕ ง ๓๐ มี.ค.๕๙)

รายงานการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นก่อนการดำเนินการทางวินัย
ของ
(ชื่อหน่วยงาน)

ตอนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล

ชื่อ/นามสกุล (ผู้ถูกกล่าวหา)
เลขประจำตัวประชาชน.....ประเภทของเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....
ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
อายุตัว.....ปี อายุราชการ (งาน).....ปี.....เดือน

ตอนที่ ๒ ประเภทของข้อกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ที่ต้องดำเนินการทางวินัย (ตามข้อ ๑๓ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรการทางบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๘)

- () (๑) สนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์
- () (๒) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใดๆ เพื่อประโยชน์หรือให้ความสะดวกแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์
- () (๓) รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์
- () (๔) คบค้าสมาคมเป็นอาฉิมกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์
- () (๕) ใช้หลักทรัพย์หรือสถานะของการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาเป็นประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์

ตอนที่ ๓ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหา

เหตุเกิดเมื่อ :

พฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา :

.....
.....
.....

ตอนที่ ๔ ความเห็นของคณะกรรมการสืบสวน / ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

ข้อเท็จจริงได้ความโดยสรุปว่า.....

.....
.....
.....

ความเห็นของคณะกรรมการสืบสวน (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

.....

รายงานการดำเนินการทางวินัย

ของ

(ชื่อหน่วยงาน)

ตอนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล

ชื่อ/นามสกุล (ผู้ถูกล่าวหา)

เลขประจำตัวประชาชน.....ประเภทของเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

อายุตัว.....ปี อายุราชการ (งาน).....ปี.....เดือน

ตอนที่ ๒ ประเภทของข้อกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์ที่ต้องดำเนินการทางวินัย (ตามข้อ ๑๓ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรการทางบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับ การค้ำมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๘)

() (๑) สนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์

() (๒) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใดๆ เพื่อประโยชน์หรือให้ความสะดวก แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์

() (๓) รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้น เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์

() (๔) คบค้าสมาคมเป็นอาจณกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการ ค้ำมนุษย์

() (๕) ใช้หลักทรัพย์สินหรือสถานะของการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาเป็นประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้น พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์

ตอนที่ ๓ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหา

เหตุเกิดเมื่อ :

พฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา :

.....

.....

.....

.....

.....

ประเภทการดำเนินการทางวินัย () ไม่ร้ายแรง () ร้ายแรง

ตอนที่ ๔ ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน / ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

ข้อเท็จจริงได้ความโดยสรุปว่า.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน

.....

.....

.....

.....

ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๕ การสั่งลงโทษ / ให้ออกจากราชการ

โทษ.....

.....

ให้ออกจากราชการเพราะ.....

ตามมาตรา.....

มีการเพิ่มโทษ / ลดโทษ จาก..... เป็น.....

.....

.....

.....

.....

.....

รายงานการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกจับกุม
ในชั้นพนักงานสอบสวน
ของ

(ชื่อหน่วยงาน)

ตอนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล

ชื่อ/นามสกุล (ผู้ถูกจับกุม)
เลขประจำตัวประชาชน.....ประเภทของเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....
ตำแหน่ง.....
สังกัด.....
อายุตัว.....ปี อายุราชการ (งาน).....ปี.....เดือน

ตอนที่ ๒ ประเภทของข้อกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ที่ถูกจับกุม (ตามข้อ ๑๓ แห่งระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรการทางบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์
พ.ศ. ๒๕๕๘)

- () (๑) สนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์
- () (๒) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใดๆ เพื่อประโยชน์หรือให้ความสะดวก
แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์
- () (๓) รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้น
เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์
- () (๔) คบค้าสมาคมเป็นอาชีวนกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการ
การค้ามนุษย์
- () (๕) ใช้หลักทรัพย์หรือสถานะของการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาเป็นประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้น
พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

ตอนที่ ๓ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหาที่ถูกจับกุม

เหตุเกิดเมื่อ :
พฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา :

.....
.....
.....

ตอนที่ ๔ ความคืบหน้าในการดำเนินการชั้นพนักงานสอบสวน

ข้อเท็จจริงได้ความโดยสรุปว่า.....
.....
.....
.....

ความเห็นของพนักงานสอบสวน

รายงานการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกจับกุม
ในชั้นพนักงานอัยการ
ของ

(ชื่อหน่วยงาน)

ตอนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล

ชื่อ/นามสกุล (ผู้ถูกจับกุม)

เลขประจำตัวประชาชน.....ประเภทของเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

อายุตัว.....ปี อายุราชการ (งาน).....ปี.....เดือน

ตอนที่ ๒ ประเภทของข้อกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ที่ถูกจับกุม (ตามข้อ ๑๓ แห่งระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรการทางบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์
พ.ศ. ๒๕๕๘)

() (๑) สนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

() (๒) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใดๆ เพื่อประโยชน์หรือให้ความสะดวก
แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

() (๓) รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้น
เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

() (๔) คบค้าสมาคมเป็นอาจกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการ
การค้ามนุษย์

() (๕) ใช้หลักทรัพย์หรือสถานะของการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาเป็นประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้น
พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

ตอนที่ ๓ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหาที่ถูกจับกุม

เหตุเกิดเมื่อ :

พฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา :

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๔ ความคืบหน้าในการดำเนินการชั้นพนักงานอัยการ

ข้อเท็จจริงได้ความโดยสรุปว่า.....

.....

.....

.....

ความเห็นของพนักงานสอบสวน

.....

.....

.....

.....

ความเห็นของพนักงานอัยการ

.....

.....

.....

.....

รายงานการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกจับกุม
ในชั้นศาล
ของ

(ชื่อหน่วยงาน)

ตอนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล

ชื่อ/นามสกุล (ผู้ถูกดำเนินคดี)

เลขประจำตัวประชาชน.....ประเภทของเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

อายุตัว.....ปี อายุราชการ (งาน).....ปี.....เดือน

ตอนที่ ๒ ประเภทของข้อกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ที่ถูกจับกุม (ตามข้อ ๑๓ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรการทางบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๘)

() (๑) สนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

() (๒) จัดหาหรือให้เงินหรือทรัพย์สิน ยานพาหนะ สถานที่ หรือวัตถุใดๆ เพื่อประโยชน์หรือให้ความสะดวกแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

() (๓) รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

() (๔) คบค้าสมาคมเป็นอาจักษ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์โดยรู้หรือควรจะได้รู้ว่าผู้นั้นเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

() (๕) ใช้หลักทรัพย์หรือสถานะของการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาเป็นประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลในคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

ตอนที่ ๓ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหาที่ถูกดำเนินคดี

ข้อเท็จจริงได้ความโดยสรุปว่า.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๔ ความคืบหน้าในการดำเนินคดีในชั้นศาล

.....

.....

.....

.....

.....

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๔๑๘/๒๕๕๖

เรื่อง การอำนวยการความยุติธรรมในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน
และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา

เนื่องจากปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลและสิทธิในกระบวนการยุติธรรมไว้ ประกอบกับมีการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา ทำให้คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในบางเรื่องไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมายที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขเรื่องการอำนวยการความยุติธรรมในการสอบสวนคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญาเสียใหม่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑(๔) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ ที่ให้อำนาจในการออกคำสั่งนี้ โดยมีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่ง มาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จึงออกคำสั่งโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการอำนวยการความยุติธรรม ในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ไว้ท้ายคำสั่งนี้ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

(ลงชื่อ) พลตำรวจเอก อุดมย์ แสงสิงแก้ว

(อุดมย์ แสงสิงแก้ว)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

บทที่ ๑ บททั่วไป

๑. คำสั่งนี้ใช้กับ การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และ มาตรการการควบคุม ตรวจสอบ และเร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา

๒. ให้อยกเลิก

(๑) คำสั่งกรมตำรวจ ที่ ๙๖๐/๒๕๓๗ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๗ เรื่อง มาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา

(๒) คำสั่งกรมตำรวจที่ ๕๗๒/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๓๖ สิงหาคม ๒๕๓๘ เรื่องการอำนวยความสะดวกในการสอบสวนคดีอาญา

(๓) คำสั่งกรมตำรวจที่ ๗๕๗/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๔๑ เรื่องการทำสำนวนการสอบสวน

(๔) คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๗๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การทำสำนวนการสอบสวน (เพิ่มเติม)

(๕) หนังสือกองคดี กรมตำรวจ ที่ ๐๖๐๓.๓/ว.๑๖๐๔ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๓๒ เรื่องปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๗ และมาตรา ๒๖๗

(๖) หนังสือกองคดี กรมตำรวจ ค่วนที่สุด ที่ ๐๖๐๓.๒๗/๓๖๔๓ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๓ เรื่อง กำชับการสอบสวนคดีอาญา

(๗) หนังสือกรมตำรวจที่ ๐๕๐๓.๖/๑๑๔๔๔ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๓๔ เรื่อง กำชับ และซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการปล่อยชั่วคราว

(๘) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๔.๖/๖๑๖๗ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาถูกคุมขังอยู่ในคดีอื่นที่เรือนจำที่อยู่ในเขตอำนาจศาล

(๙) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๐๖๑๕ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๕ เรื่อง กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับสำนวนการสอบสวนที่ผู้ต้องหาหลบหนีประกันและคดีที่ผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่น

(๑๐) หนังสือกองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๐๔๔๐ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๔๕ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการทำสำนวนการสอบสวนเพิ่มเติม

(๑๑) หนังสือกองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๔.๓๖/๕๐๖๑ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การสอบสวนคดีอาญากรณีผู้เสียหายมอบอำนาจผู้อื่นให้ร้องทุกข์

(๑๒) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๔.๖/๕๗๓๓ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๖ เรื่อง แนวทางการขยายเวลาการทำสำนวนชั้นอุทธรณ์

(๑๓) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๔.๖/๔๔๕๒ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๖

เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการพิจารณาโดยต่อเนื่อง และการใช้หลักประกันในชั้นสอบสวนเป็นหลักประกันในชั้นศาล

(๑๔) หนังสือกองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๐๕๐๖ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ เรื่อง กำชับการปฏิบัติในการสอบสวนคดีอาญา

(๑๕) หนังสือกองคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๐๔.๖/๑๓๓๗๘ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๘ เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ.๒๕๕๗

(๑๖) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๔๓๖๐ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ เรื่อง กำชับให้ตรวจสอบข้อมูลบุคคลของผู้ต้องหาหรือผู้ถูกจับ

(๑๗) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๔๔๕๘๘ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการขอกหมายค้น หมายจับ และการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลอาญา

(๑๘) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่วนมาก ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๔๕๐๓ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ การบันทึกคดี(ออกเลขคดี) การสอบสวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด และการรายงานคดี

(๑๙) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่วนที่สุด ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๕๑๘๓ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการเรียงเอกสารในสำนวนการสอบสวนคดีอาญา และการออกเลขคดี(เพิ่มเติม)

(๒๐) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่วนที่สุด ที่ ๐๐๓๑.๒๑๒/๐๙๐๘๖ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ เรื่อง แก้ไขแนวทางปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ การบันทึกคดี(ออกเลขคดี) การสอบสวนคดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดและการรายงานคดี และการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพงานสอบสวน

(๒๑) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๑๑.๒๕/๙๖๘ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๔ เรื่อง การอายัดตัวผู้ต้องหาหรือเรือนจำและทัณฑสถาน

(๒๒) หนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๐๐๑๑.๒๔/ว ๓๓ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการออกหมายเรียกและขอออกหมายจับผู้ต้องหา

๓. ระเบียบ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการใดที่ขัด หรือแย้งกับคำสั่งนี้ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

๔. ในคำสั่งนี้

(๑) “การรับแจ้งความ” หมายถึง การที่พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องได้รับแจ้งเรื่องราวต่างๆ จากผู้ที่มาแจ้งยังหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน ทั้งที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา และเกี่ยวกับคดีอาญา

(๒) “หน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน” หมายถึง สถานีตำรวจ กลุ่มงานสอบสวนหรือกองกำกับการที่มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาลตำรวจภูธรภาค ๑-๙

ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และกลุ่มงานสอบสวนและตรวจสอบทรัพย์สินในสังกัดกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด

(๓) “การแจ้งความที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา” หมายถึง การที่ผู้แจ้งมาแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งไม่ใช่คำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษเพื่อให้ดำเนินการ หรือขอรับบริการในเรื่องอื่นๆที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา

(๔) “การแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญา” หมายถึง การที่ผู้แจ้งมาแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งเกี่ยวกับการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษในคดีอาญาทั่วไป หรือคดีจราจรทางบก

(๕) “คดีอาญาทั่วไป” หมายถึง คดีที่กล่าวหาว่าผู้ใดกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา

(๖) “คดีจราจรทางบก” หมายถึง คดีที่กล่าวหาว่าผู้ใดขับรถในทางโดยประมาทเป็นเหตุให้ทรัพย์สินผู้อื่นได้รับความเสียหาย และหรือผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ และหรืออันตรายสาหัส และหรือถึงแก่ความตาย ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๔๓(๔) มาตรา ๑๕๗ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๐ มาตรา ๓๐๐ หรือมาตรา ๒๔๑

(๗) “การค้น” หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ใช้อำนาจและหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมายทำการตรวจสอบเพื่อค้นหาหรือยึดสิ่งของซึ่งจะใช้เป็นพยานหลักฐานตามกฎหมายได้ หรือเพื่อพบและช่วยบุคคลที่ถูกหน่วงเหนี่ยวกักขังโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือเพื่อพบบุคคลที่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาล เพื่อนำมาดำเนินคดีตามกฎหมาย

(๘) “การจับ” หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ใช้อำนาจและหน้าที่ที่มีอยู่ตามกฎหมายทำให้ผู้ถูกจับถูกจำกัดเสรีภาพในร่างกาย และทำให้เสรีภาพในการเคลื่อนที่สิ้นสุดลง รวมทั้งกรณีที่ผู้จับแจ้งแก่ผู้ที่ถูกจับว่า เขาต้องถูกจับแล้วสั่งให้ผู้ที่ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวน

(๙) “ผู้ถูกจับ” หมายถึง บุคคลที่ถูกจับมาหาเจ้าพนักงานโดยจะถูกกล่าวหาแล้วหรือไม่ก็ตาม

(๑๐) “ส่วนงานสอบสวน” หมายความว่า บรรดาสรรพเอกสารทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับคดีที่พนักงานสอบสวนได้รวบรวมไว้ เช่น บันทึกคำให้การผู้ที่พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่นเป็นผู้ทำ เอกสารที่อื่นเป็นพยาน คำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษที่ยื่นต่อเจ้าพนักงาน เพื่อประสงค์ทราบข้อเท็จจริง และพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหาเพื่อที่จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา

(๑๑) “ส่วนคดีอาญาทั่วไป” หมายถึง ส่วนงานสอบสวนคดีที่กล่าวหาว่าผู้ใดกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญา ยกเว้นคดีจราจรทางบก

(๑๒) “ส่วนคดีจราจรทางบก” หมายถึง ส่วนงานสอบสวนคดีที่กล่าวหาว่าผู้ใดขับรถในทางโดยประมาทเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต และหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ มาตรา ๔๓(๔) และมาตรา ๓๔๘ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ มาตรา ๓๐๐ และมาตรา ๒๔๑

(๑๓) “สำนวนชั้นสูตรพลิกศพ” หมายถึง สำนวนการสอบสวนชั้นสูตรพลิกศพ ที่ได้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๐ ซึ่งไม่ใช่สำนวนคดี เพียงแต่ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้โดยอนุโลม

(๑๔) “สำนวนไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด” หมายถึง สำนวนคดีที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐(๑) รวมทั้งคดีที่ไม่รู้จักชื่อ สกุล และมีคำหารูปพรรณไม่เพียงพอที่จะเขียนภาพเหมือนผู้กระทำความผิดเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับได้

(๑๕) “สำนวนคดีรู้ตัวผู้กระทำความผิด” หมายถึง สำนวนคดีที่รู้จักชื่อ ชื่อสกุล หรือรู้จักชื่อแต่ไม่รู้จักชื่อสกุล หรือไม่รู้จักชื่อ ชื่อสกุล และมีคำหารูปพรรณเพียงพอที่จะเขียนภาพเหมือนผู้กระทำความผิดเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับได้

(๑๖) “ข้อหา” หมายถึง ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำทั้งหลายที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด รวมทั้งรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับเวลา และสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้นๆ อีกทั้งบุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะทำให้ผู้ต้องหาเข้าใจได้ดี

(๑๗) “ฐานความผิด” หมายถึง ความผิดที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหาตามที่ประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาให้ชื่อฐานความผิดไว้ เช่น ฐานลักทรัพย์ ฐานฉ้อโกง ฐานทำให้แท้งลูก ฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ฐานค้ำมนุษย์ เป็นต้น ส่วนความคิดอื่นใดที่ประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่นที่มีโทษทางอาญาที่มีได้ให้ชื่อฐานความผิดไว้ เช่น ความผิดต่อชีวิต มีบทมาตราทั้งที่เป็นความผิดในการฆ่าผู้อื่น ความผิดในการทำร้ายผู้อื่นถึงตายโดยไม่มีเจตนาฆ่า ความผิด ในการทำให้ผู้อื่นตายโดยประมาท เป็นต้น ในการที่ชื่อฐานความผิดอาจใช้ชื่อฐานความผิดโดยสรุปสาระสำคัญขององค์ประกอบความผิดที่กล่าวหาได้ เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นตายโดยไม่มีเจตนาความผิดฐานทำให้ผู้อื่นตายโดยประมาท เป็นต้น

(๑๘) “ผู้กล่าวหา” หมายถึง ผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษ ซึ่งจะเป็นผู้เสียหายหรือมิใช่ผู้เสียหายก็ได้

๕. ในคำสั่งนี้ ถ้าคำใดมีคำอธิบายไว้ในข้อ ๔ ให้ถือตามความหมายที่ได้อธิบายไว้ เว้นแต่ข้อความใดในคำสั่งที่แตกต่างจากคำอธิบายก็ให้มีความหมายเป็นไปตามนั้น

๖. วิธีปฏิบัติเรื่องใดที่มีได้กำหนดในคำสั่งนี้ไว้โดยเฉพาะให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๗. คำสั่งนี้ไม่มีผลกระทบถึงการดำเนินการใดๆ ที่ได้กระทำไปแล้วก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ สำหรับการดำเนินการเรื่องใดที่กำหนดไว้ในคำสั่งนี้ซึ่งยังไม่สามารถดำเนินการได้ในวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวต่อไปจนแล้วเสร็จ

บทที่ ๒

การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา

๑. การรับแจ้งความ

การรับแจ้งความ ให้ผู้รับแจ้งความที่ระลึกไว้เสมอว่า การรับแจ้งความเป็นหน้าที่ที่จะต้องบริการประชาชน เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่ว่า “เป็นตำรวจมีอาชีพ เพื่อความผาสุกของประชาชน” จึงต้องรับแจ้งความ และให้บริการทุกเรื่องโดยไม่ปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑ การดำเนินการเมื่อได้รับแจ้งความ

๑.๑.๑ เมื่อมีผู้มาติดต่อราชการที่หน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน ไม่ว่าด้วยเรื่องใดๆ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นทุกนาย อำนวยความสะดวกให้คำแนะนำที่ถูกต้องอย่างรวดเร็ว ห้ามมิให้หลีกเลี่ยงหรือละเลยหรือปัดความรับผิดชอบ

๑.๑.๒ เมื่อมีผู้มาแจ้งความที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา และผู้แจ้งมีความประสงค์จะแจ้งไว้เป็นหลักฐานเพื่อประกอบการยืนยัน รับรอง หรือตรวจสอบ ให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องบันทึกคำแจ้งความนั้น ในสมุดรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐาน ส่วนการแจ้งเอกสารหายให้บันทึกการรับแจ้งไว้ในสมุดรายงานประจำวันรับแจ้งเอกสารหาย

๑.๑.๓ เมื่อมีผู้มาแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญา ให้พนักงานสอบสวนทุกนายที่ระลึกอยู่เสมอว่า ผู้เสียหายอาจร้องทุกข์ หรือผู้กล่าวโทษอาจกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนได้ และพนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องรับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษตามกฎหมาย ไม่ว่าเหตุจะเกิด หรืออ้างหรือเชื่อว่าจะเกิดภายในเขตอำนาจการสอบสวนของตนหรือไม่ก็ตาม ห้ามปฏิเสธว่าเหตุมิได้เกิดในเขตอำนาจตน และให้ดำเนินการดังนี้

๑.๑.๓.๑ การรับแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน โดยให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษตามระเบียบว่าด้วยการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ โดยให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้ในสมุดสารบบการดำเนินคดีอาญาทั่วไป หรือสมุดสารบบการดำเนินคดีจราจรทางบก ไม่ว่าจะเป็กรณีเปรียบเทียบปรับในวันที่รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษได้หรือไม่ก็ตาม หรือทำสำนวนการสอบสวน และ ลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี แล้วรีบดำเนินการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

กรณีร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษในความผิดอาญาซึ่งมิได้เกิดในเขตอำนาจของตนหรือที่เกิดนอกราชอาณาจักร ให้รับแจ้งความโดยลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีไว้ หลังจากนั้นให้ส่งเรื่องไปยังพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่รับผิดชอบเพื่อดำเนินการสอบสวนต่อไป

๑.๑.๓.๒ การรับแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตนแต่เป็นกรณีที่ผู้เสียหายขอความช่วยเหลือแต่ไม่ยอมร้องทุกข์ตามระเบียบหรือคดีความผิดต่อส่วนตัวซึ่งผู้เสียหายมาแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน และคู่กรณีได้เจรจายอมความกัน โดยถูกต้องตามกฎหมายก่อนที่จะมีการรับคำร้องทุกข์ตามระเบียบ หรือกรณีอื่นๆพนักงานสอบสวนไม่ต้อง

ทำการสอบสวน แต่ให้องค์กรรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี พร้อมทั้งบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการรับแจ้งความไว้ในสมุดสารบบการรับแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาโดยไม่สอบสวน (แบบ ส.๕๖ - ๗๔)

๑.๑.๔ การรับแจ้งความที่ยังไม่แน่ชัดว่าความผิดอาญาได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดในเขตอำนาจของตน ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการดังนี้

(๑) ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙

(๒) กรณีที่ไม่แน่ว่าพนักงานสอบสวนคนใดในจังหวัดเดียวกัน หรือในระหว่างหลายจังหวัดให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑ โดยให้พนักงานสอบสวนที่รับแจ้งความดำเนินการสอบสวนเบื้องต้น แล้วเสนอความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น จนถึงผู้มีอำนาจชี้ขาดวินิจฉัยสั่งการ

๑.๑.๕ การรับแจ้งความที่ยังไม่แน่ชัดว่าเป็นคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ หรือเป็นเรื่องราวแพร่ ให้พนักงานสอบสวนบันทึกการรับแจ้งความไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี แล้วรีบเสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน พิจารณาสั่งการภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่บันทึกการรับแจ้งความไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี

กรณีผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องในทางแพร่ก็ให้ชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้แจ้งความทราบและลงประจำวันเกี่ยวกับคดี พร้อมให้ผู้แจ้งความลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

กรณีผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องในทางอาญา ไม่ว่าจะเป็นความผิดอาญาแผ่นดินหรือความผิดต่อส่วนตัว ก็ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๑.๑.๖ ในกรณีเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน เมื่อผู้เสียหายขอความช่วยเหลือแต่ไม่ยอมรับร้องทุกข์ตามระเบียบ หรือเมื่อผู้เสียหายฟ้องคดีเองโดยมิได้ร้องทุกข์ก่อน หรือเมื่อมีหนังสือกล่าวโทษเป็นบัตรสนเท่ห์ หรือบุคคลที่กล่าวโทษด้วยปากไม่ยอมบอกว่า เขาชื่อใคร หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อในคำกล่าวโทษหรือบันทึกคำกล่าวโทษ พนักงานสอบสวนจะไม่ทำการสอบสวนก็ได้แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชา หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการ หรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ

ในกรณีผู้เสียหายขอความช่วยเหลือแต่ไม่ยอมรับร้องทุกข์ตามระเบียบให้พนักงานสอบสวนดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามหน้าที่โดยมิชักช้า หลังจากนั้นจึงรายงานผู้บังคับการหรือ ผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ เพื่อจะไม่ทำการสอบสวน

กรณีดังกล่าว หากผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าจะไม่ต้องทำการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการรับแจ้งความไว้ในสมุดสารบบการรับแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาโดยไม่สอบสวน (แบบ ส.๕๖-๗๔)

ในกรณีเป็นความผิดอาญาแผ่นดินและไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนว่ามีมูลความผิดหรือไม่ ถ้าปรากฏเป็นความผิดแล้วเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องดำเนินการสอบสวนต่อไป

๑.๒ การแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวน

เพื่อเป็นการสื่อสารและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับผู้แจ้งความร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ รวมทั้งผู้ที่ได้รับความเสียหายในคดีจราจรทางบกซึ่งมีผู้ต้องหา หรือญาติของผู้ตายในสำนวนชั้นสรุปผลคดี ได้รับทราบความคืบหน้าผลการดำเนินการของพนักงานสอบสวน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน จึงให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติดังนี้

๑.๒.๑ คดีทุกประเภทที่มีผู้แจ้งความร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ให้แจ้งความคืบหน้าผลการดำเนินการให้ผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษ รวมทั้งผู้ที่ได้รับความเสียหายในคดีจราจรทางบกซึ่งมีผู้ต้องหา หรือญาติของผู้ตายในสำนวนชั้นสรุปผลคดีทราบ โดยให้พนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีหน้าที่แจ้งความคืบหน้า

๑.๒.๒ การแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษทราบ ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งความคืบหน้าการสอบสวน โดยมีระยะเวลาในการแจ้งความคืบหน้าผลการสอบสวน ดังนี้

๑.๒.๒.๑ ครั้งแรก เมื่อครบกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันรับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ

๑.๒.๒.๒ ครั้งที่สอง เมื่อครบกำหนด ๖๐ วันนับแต่วันที่แจ้งครั้งแรก

๑.๒.๒.๓ ครั้งที่สาม เมื่อสรุปสำนวนการสอบสวนส่งให้พนักงานอัยการ ทั้งนี้ หากมีการออกหมายจับ หรือจับกุมผู้ต้องหาได้ก็ให้แจ้งผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษทราบด้วย

๒. การค้น

การค้นตัวบุคคลหรือสถานที่ ล้วนแล้วแต่เป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพที่กฎหมายคุ้มครอง เจ้าพนักงานตำรวจจึงกระทำด้วยความระมัดระวังและยึดถือหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ดังต่อไปนี้

๒.๑ เจ้าพนักงานตำรวจจะค้นในที่สาธารณะโดยไม่มีหมายหรือคำสั่งของศาลไม่ได้ เว้นแต่

(๑) เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่สาธารณะ หรือมีเสียง หรือพฤติการณ์อื่นใด อันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่สาธารณะนั้น

(๒) เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในที่สาธารณะ

(๓) เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ถูกไล่จับและหนีเข้าไปหรือมีเหตุอันแน่นแฟ้น ควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่สาธารณะนั้น

(๔) เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานที่พิสูจน์การ

กระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบกับต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากrohmayคัน สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน

การใช้อำนาจตรวจค้นกรณีนี้ ให้ผู้ตรวจค้นจัดทำบันทึกการตรวจค้นโดยไม่มีหมายค้น (แบบ ส ๕๖ - ๓๑) โดยแสดงเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้ แล้วมอบบันทึกการตรวจค้นและบัญชีทรัพย์สินประกอบบันทึกการตรวจค้นโดยไม่มีหมายค้น (แบบ ส ๕๖ - ๓๒) ให้เวียนแก่ผู้ครอบครองสถานที่ที่ถูกตรวจค้น แต่ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้นให้ส่งมอบบันทึกดังกล่าวแก่บุคคลคนงานนั้นในทันทีที่กระทำได้ แล้วให้รับรายงานผลการตรวจค้นพร้อมทั้งเหตุผลเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น

(๕) เมื่อที่รโหฐานนั้น ผู้ที่จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้านและการจับนั้น มีหมายจับหรือเป็นการจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘

๒.๒ การค้นในที่รโหฐานต้องกระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก มีข้อยกเว้นดังนี้

(๑) เมื่อลงมือค้นแต่ในเวลากลางวัน ถ้ายังไม่เสร็จจะค้นต่อไปในเวลากลางคืนก็ได้

(๒) ในกรณีฉุกเฉินอย่างถึง หรือซึ่งกฎหมายอื่นบัญญัติให้ค้นได้เป็นพิเศษ จะทำการค้นในเวลากลางคืนก็ได้

กรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง หมายถึง กรณีที่ต้องเข้าจัดการในทันทีทันใด ถ้ารอช้าจะไม่เป็นการเหมาะสมแก่พฤติการณ์ ทั้งนี้ให้พิจารณาจากความร้ายแรงของความผิด พฤติการณ์ในการกระทำความผิดและการได้มาซึ่งพยานหลักฐานในคดี เช่น เจ้าพนักงานตำรวจเห็นเจ้าของบ้านกับพวกกำลังดื่มกลั่นสุราอยู่ในบ้านเวลากลางคืน ถ้าไม่จับขณะกำลังกระทำความผิดก็จะเป็นการประจักษ์แจ้งว่าผู้นั้นกระทำความผิดและจะไม่ได้พยานหลักฐานของกลางหรือได้ไม่ครบถ้วนบริบูรณ์ดังในเวลากระทำความผิด ถ้าปล่อยให้เป็นข่าไปโดยไม่จับทันที ก็อาจจับกุมผู้กระทำความผิดไม่ได้เลยทั้งพยานหลักฐานต่างๆ ก็อาจสูญหายหรือถูกทำลายไปหมด จึงเป็นกรณีฉุกเฉิน เจ้าพนักงานมีอำนาจจับ แต่ถ้าเป็นการกระทำความผิดลหุโทษแม้กระทำความผิดซึ่งหน้า หากเจ้าพนักงานรู้จักหลักแหล่งของผู้กระทำความผิดก็ไม่เป็นกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง

(๓) การค้นเพื่อจับผู้ร้ายหรือผู้ร้ายสำคัญจะทำในเวลากลางคืนก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตพิเศษจากศาลอาญหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

ผู้ร้าย หมายถึง ผู้ที่กระทำอย่างโหดเหี้ยม และหมายรวมถึงบุคคลที่ยังไม่ใช่ผู้กระทำความผิด เช่น คนที่มีจิตใจไม่ปกติเคยทำร้ายผู้อื่นมาก่อน คนบ้าหรือคนเป็นโรคจิตควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมตนเองไม่ได้อาจเกิดอันตรายต่อชีวิต และทรัพย์สินของตนเอง หรือผู้อื่น เป็นต้น

ผู้ร้ายสำคัญ หมายถึง ผู้กระทำความผิดในคดีที่มีลักษณะร้ายแรง เช่น คดีฆ่าคนตายโดยเจตนา หรือปล้นทรัพย์ หรือเป็นผู้กระทำความผิดคดีฉ้อโกงมีชื่อเสียงเป็นที่หวาดกลัวแก่ประชาชนทั่วไป หรือเป็นที่ต้องการตัวของทางราชการหรือมีหมายจับหลายคดี เป็นต้น

๒.๓ การตรวจค้นกรณีมีหมายค้น หรือคำสั่งของศาลนั้น หัวหน้าในการจัดการให้เป็นไปตามหมายนั้น คือ เจ้าพนักงานผู้มีชื่อในหมายค้นหรือผู้รักษากาเกณฑ์จะต้องเป็นเจ้าพนักงานตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไปเท่านั้น และเมื่อทำการตรวจค้นเสร็จสิ้นแล้ว ให้ดำเนินการตามที่ศาลสั่งไว้ด้วย

๒.๔ การตรวจค้นในที่รโหฐาน ให้เจ้าพนักงานปฏิบัติดังนี้

๒.๔.๑ เจ้าพนักงานตำรวจที่จะทำการตรวจค้นต้องแต่งเครื่องแบบ เว้นแต่มีเหตุจำเป็น หรือกรณีเร่งด่วน หรือเป็นเจ้าพนักงานตำรวจที่มีตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับขึ้นไปจะไม่แต่งเครื่องแบบก็ได้ แต่ต้องแจ้งยศ ชื่อ ตำแหน่งพร้อมทั้งแสดงบัตรประจำตัวให้เจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นทราบ

๒.๔.๒ ก่อนลงมือตรวจค้นให้เจ้าพนักงานตำรวจที่จะทำหน้าที่ในการตรวจค้นแสดงความบริสุทธิ์ จนเป็นที่พอใจกับเจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นแล้วจึงลงมือตรวจค้นต่อหน้าเจ้าบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น หรือถ้าหาบุคคลเช่นนั้นไม่ได้ หรือสถานที่นั้นไม่มีผู้ใดอยู่ก็ให้ตรวจค้นต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนที่เจ้าพนักงานตำรวจได้ขอร้องมาเป็นพยาน

๒.๔.๓ หากเป็นกรณีตรวจค้นที่อยู่หรือสำนักงานของผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่งถูกควบคุมหรือขังอยู่ให้ทำต่อหน้าบุคคลนั้น ถ้าบุคคลนั้นไม่พอใจหรือไม่สามารถมากำกับ จะตั้งผู้แทนหรือพยานมากำกับก็ได้ ถ้าผู้แทนหรือพยานไม่มี ให้ตรวจค้นต่อหน้าบุคคลในครอบครัวหรือต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนที่เจ้าพนักงานตำรวจได้ขอร้องมาเป็นพยาน

๒.๒.๔ ในการตรวจค้นที่รโหฐาน ให้เจ้าพนักงานตำรวจสั่งเจ้าของหรือคนที่อยู่ในนั้นหรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะตรวจค้นยอมให้เข้าไปโดยมิหวงห้าม อีกทั้งให้ความสะดวกตามสมควรทุกประการ ในอันที่จะจัดการตรวจค้นนั้น ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ยอมให้เข้าไป ให้เจ้าพนักงานตำรวจขึ้นแจ้งเหตุความจำเป็นก่อน ถ้ายังไม่ยินยอมอีก เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจใช้กำลังเข้าไป ในกรณีจำเป็นจะต้องเปิดหรือทำลายประตูบ้าน ประตูเรือน หน้าต่าง รั้ว หรือสิ่งกีดขวางอย่างอื่นๆ ให้ทำได้แต่จะทำให้เสียหายเกินกว่าความจำเป็นไม่ได้

๒.๒.๕ ในการตรวจค้นต้องกระทำการด้วยความระมัดระวัง และพยายามหลีกเลี่ยงมิให้เกิดความเสียหาย เว้นแต่มีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

๒.๒.๖ สิ่งของใดที่ยึดได้ ต้องให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ บุคคลในครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทน หรือพยาน แล้วแต่กรณี ดูเพื่อให้รับรองว่าถูกต้อง ถ้าบุคคลเช่นนั้นรับรองหรือไม่ยินยอมรับรองอย่างใด ให้มีรายละเอียดปรากฏไว้ในบันทึกการตรวจค้น

๒.๒.๗ เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจตรวจค้นเสร็จสิ้นแล้วต้องจัดทำบันทึกการตรวจค้น โดยให้ปรากฏรายละเอียดแห่งการตรวจค้นและสิ่งของที่ตรวจค้น โดยสิ่งของที่ตรวจค้นให้ห่อหรือบรรจุหีบห่อ ตริตราไว้ หรือให้ทำเครื่องหมายไว้เป็นสำคัญ

๒.๒.๘ บันทึกการตรวจค้นนั้นให้อ่านให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองสถานที่บุคคลในครอบครัว ผู้ต้องหา จำเลย ผู้แทน หรือพยาน แล้วแต่กรณีฟัง แล้วให้บุคคลเช่นนั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้ หากไม่ยินยอมให้บันทึกเหตุผลไว้

๓. การจับ

การจับ เป็นการกระทำให้ผู้ถูกจับเสียความเป็นอิสระภาพ เจ้าพนักงานตำรวจจึงควรระมัดระวังการใช้อำนาจในการจับ และกระทำเมื่อมีความจำเป็น โดยให้ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญและ

กฎหมายให้อำนาจไว้ พึงเข้าใจว่าวัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ของการจับ เพื่อประโยชน์ในการระงับปราบปราม เหตุอันบังเกิดขึ้นเฉพาะหน้า หรืออาจจะเกิดขึ้น หรือเพื่อป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสหลบหนีได้สะดวก เท่านั้น และให้ปฏิบัติดังนี้

๓.๑ เจ้าพนักงานตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลไม่ได้ เว้นแต่

๓.๑.๑ เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๐ ความผิดซึ่งหน้านั้น ได้แก่ ความผิดซึ่งเห็นกำลังกระทำความผิด หรือพบ โดยไม่มีความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสดๆ แต่ยังมีกรณีตามกฎหมายถือว่า เป็นความผิดซึ่งหน้าได้เช่นกัน หากเป็นความผิดอาญาที่ระบุไว้ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ

(๑) เมื่อพบบุคคลหนึ่งถูกไล่จับตั้งผู้กระทำโดยมีเสียงร้องเอะอะ

(๒) เมื่อพบบุคคลหนึ่งแทบจะหวั่นที่ทันใดหลังจากกระทำความผิด ในถิ่นแควใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุนั้นและมีสิ่งของที่ได้อาจจากการกระทำความผิด หรือมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือมีร่องรอยพิรุณเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

๓.๑.๒ เมื่อพบบุคคลอันมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

๓.๑.๓ เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๖๖(๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

การจับกรณีนี้ เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับจะต้องมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายอย่างอื่น และมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้ทัน เช่น กรณีที่มีผู้เสียหายชี้ให้จับ หากได้มีการสืบสวนสอบสวนจนปรากฏหลักฐานตามสมควรว่าผู้ที่จะถูกจับน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น ทั้งเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับได้ทัน เจ้าพนักงานตำรวจก็มีอำนาจจับกุมได้ทันทีโดยไม่ต้องมีหมายจับหรือคำสั่งของศาล แต่ถ้ายังไม่ได้เริ่มทำการสืบสวนสอบสวนเจ้าพนักงานตำรวจจะต้องตรวจสอบข้อมูลหรือหลักฐานจากผู้เสียหายเสียก่อน ถ้าปรากฏว่ามีหลักฐานที่เชื่อถือได้ตามสมควรว่าผู้ที่จะถูกจับนั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และกำลังจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น และไม่มีโอกาสที่จะไปขอให้ศาลออกหมายจับได้ทันเจ้าพนักงานตำรวจก็มีอำนาจจับกุมบุคคลนั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับเช่นเดียวกัน

๓.๑.๔ การจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีไประหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๗ เป็นกรณี เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยหนีหรือจะหลบหนี กฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจที่พบการกระทำความผิดดังกล่าวมีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้ แต่ในกรณีที่บุคคลซึ่งทำสัญญาประกันหรือเป็นหลักประกันเป็นผู้พบเห็นการกระทำความผิดดังกล่าว

อาจขอให้เจ้าพนักงานตำรวจที่ใกล้ที่สุดจับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ ถ้าไม่สามารถขอความช่วยเหลือจาก เจ้าพนักงานตำรวจได้ทันเวลาที่ ก็ให้อำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้เองแล้วส่งไปยังพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจที่ใกล้ที่สุด และให้เจ้าพนักงานนั้นรับจัดส่งผู้ต้องหาหรือจำเลยไปยังเจ้าพนักงานหรือศาลโดยคิด ค่าพาหนะจากบุคคลที่ทำสัญญาประกันหรือหลักประกันนั้น

๓.๒ การจับนั้นเจ้าพนักงานตำรวจต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่า เขาต้องถูกจับแล้วสั่งให้ ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับทันที เว้นแต่สามารถนำไป ที่ทำการพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้นให้นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบนั้น แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไป

๓.๓ ต้องแจ้งข้อหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับและแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ หากให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความได้ โดยให้เจ้าพนักงาน ตำรวจพูดข้อความในลักษณะต่อไปนี้

๓.๓.๑ กรณีเป็นการจับโดยไม่มีหมายจับ

“คุณ(ท่าน)ถูกจับแล้วในข้อหา.....คุณ(ท่าน)มีสิทธิที่จะให้การ หรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าคุณ(ท่าน)ให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และ คุณ(ท่าน)มีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนาย หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความได้”

๓.๓.๒ กรณีเป็นการจับโดยมีหมายจับหรือคำสั่งของศาล

“คุณ(ท่าน)ถูกจับตามหมายจับของศาล.....ที่...../๒๕.....ลง วันที่.....ในข้อหา.....คุณ(ท่าน)มีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้า คุณ(ท่าน)ให้การถ้อยคำนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ คุณ(ท่าน)มีสิทธิที่จะพบและ ปรึกษาทนาย หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความได้”

๓.๔ ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับ หากเป็นการ สะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับหรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลใดให้ เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี

๓.๕ หากบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนีหรือพยายามจะ หลบหนีผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องการจับนั้น

๓.๖ เจ้าพนักงานตำรวจ หรือราชฎผู้ทำการจับต้องเอาตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของ พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับ เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้นให้นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดังกล่าว

กรณีพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ เป็นคนละท้องที่กับพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบ ให้หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับรับส่งตัวผู้ถูกจับไปยังพนักงานสอบสวน ท้องที่ที่รับผิดชอบโดยทันที และให้คำนึงถึงระยะเวลาในการควบคุมผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาด้วย

๓.๗ กรณีเจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้จับให้แจ้งข้อหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์จับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบและอ่านให้ฟัง และบันทึกไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อรับตัวผู้ถูกจับไว้ควบคุมโดยให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับทราบไว้ และมอบสำเนานัดขึ้นศาลการจับกุมแก่ผู้ถูกจับนั้น โดยให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับสำเนาไว้ในบันทึกการจับกุม

๓.๘ กรณีราษฎรเป็นผู้จับ ให้เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับจากราษฎรบันทึกชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของผู้จับ ข้อความและพฤติการณ์แห่งการจับนั้น รวมทั้งแจ้งข้อหาและรายละเอียดแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบและแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิจะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ โดยบันทึกไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อรับตัวผู้ถูกจับไว้ควบคุมและให้ผู้ถูกจับลงลายมือชื่อรับทราบไว้

๓.๙ การปฏิบัติเกี่ยวกับการจับกุมเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาค่ากระทำความผิด ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

สำหรับบันทึกการจับกุมเด็กหรือเยาวชนให้ใช้ตามแบบบันทึกการจับกุมผู้ต้องหาที่เป็นเด็กหรือเยาวชน (แบบ ส ๕๖-๒๘)

๔. การควบคุม

การควบคุม ต้องกระทำไปภายใต้หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นตามกฎหมายสำคัญที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการควบคุมตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งนอกจากจะเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยแล้วยังคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลด้วย จึงให้ปฏิบัติดังนี้

๔.๑ ให้เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้ควบคุม แจ้งสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗/๑ ให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาทราบในโอกาสแรก รวมทั้งจัดให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาสามารถติดต่อกับญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการจับ และสถานที่ที่ถูกควบคุม ถ้าผู้ถูกจับร้องขอให้เจ้าพนักงานตำรวจเป็นผู้แจ้งตามสิทธิดังกล่าว ก็ให้จัดการตามคำร้องขอนั้นโดยเร็ว และให้บันทึกการจัดการดังกล่าวไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี เป็นหลักฐานไว้ในการนี้ห้ามไม่ให้เรียกค่าใช้จ่ายใดๆจากผู้ถูกจับ

การแจ้งสิทธิดังกล่าวให้บันทึกไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อเดียวกับบันทึกรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อที่รับตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้ควบคุม โดยไม่ต้องบันทึกเรื่องการแจ้งสิทธิดังกล่าวไว้ในบันทึกคำให้การ และไม่ต้องจัดทำบันทึกการแจ้งสิทธิอีก โดยให้มีข้อความปรากฏดังนี้

".....(ยศ ชื่อ สกุล ตำแหน่ง).....เจ้าพนักงานตำรวจผู้รับตัวนาย/นาง/น.ส.....ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้ควบคุมได้แจ้งสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาตามกฎหมายให้ทราบแล้ว ดังนี้

(๑) มีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก

(๒) มีสิทธิพบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว

(๓) มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนปากคำตนในชั้น

สอบสวน

(๔) มีสิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร

(๕) มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

นาย/นาง/น.ส.....ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมตัวทราบสิทธิของตนแล้ว จึงลงลายมือชื่อรับทราบสิทธิตามกฎหมายไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....ผู้ถูกจับ/ผู้ต้องหา

(ลงชื่อ).....ผู้รับมอบตัว"

หากพนักงานอัยการต้องการบันทึกการแจ้งสิทธิ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำเนาบันทึกการรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีข้อที่แจ้งสิทธิมอบให้พนักงานอัยการ

๔.๒ เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับตัวผู้ถูกจับ จะปล่อยผู้ถูกจับชั่วคราวหรือควบคุมผู้ถูกจับไว้ก็ได้ แต่ถ้าเป็นการจับโดยมีหมายหรือคำสั่งของศาลให้รีบดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๖๔ และในกรณีที่ต้องส่งผู้ถูกจับไปยังศาล แต่ไม่สามารถส่งไปได้ในขณะนั้นเนื่องจากเป็นเวลาศาลนัดหรือใกล้จะปิดทำการให้เจ้าพนักงานตำรวจที่รับตัวผู้ถูกจับไว้มีอำนาจปล่อยผู้ถูกจับชั่วคราว หรือควบคุม ผู้ถูกจับไว้ได้จนกว่าศาลเปิดทำการ

๔.๓ ห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าความจำเป็นแก่พฤติการณ์แห่งคดี และให้พนักงานสอบสวนฟังทราบถึงอำนาจการควบคุมของพนักงานสอบสวนและศาล

๔.๔ กรณีที่มีการจับกุมผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาตามหมายจับหรือคำสั่งของศาล ให้พนักงานสอบสวนตรวจสอบทวนสอบหมายจับที่ข้อความ "ด้วยผู้ร้องยื่นคำร้องว่า..." ว่ามีเหตุผลพิเศษในการขอให้ศาลออกหมายจับหรือไม่ หากมีเหตุผลพิเศษให้ฟังระมัดระวังเกี่ยวกับอำนาจการควบคุมผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน

๔.๕ เมื่อมีการอ้างว่าบุคคลใดต้องถูกคุมขังในคดีอาญาหรือในกรณีอื่นใดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้พนักงานสอบสวนยื่นคำร้องต่อศาลแห่งท้องที่ที่มีอำนาจพิจารณาตัดสินขอให้ปล่อยผู้ถูกคุมขังโดยมิชอบได้

กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจ พบว่ามีการคุมขังผู้ต้องหา หรือผู้ถูกจับหรือบุคคลใดโดย มิชอบด้วยกฎหมาย ให้แจ้งหัวหน้าหน่วยงานทราบ และให้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานที่จะต้องพิจารณาและวินิจฉัยสั่งการหรือมอบหมายให้พนักงานสอบสวนยื่นคำร้องต่อศาลแห่งท้องที่ที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาขอให้ปล่อยผู้ถูกคุมขังโดยมิชอบนั้น

๕. การปล่อยชั่วคราว

ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์หรือไม่มีความผิดจนกว่าศาลจะได้พิพากษาถึงที่สุดว่าบุคคลผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิด การปล่อยชั่วคราวจึงเป็นมาตรการที่มีความสำคัญยิ่ง หากผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวอยู่ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินการดังนี้

๕.๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน กำหนดลำดับอาวุโสของพนักงานสอบสวน ไว้ตามกฎหมาย ก.ตร. ว่าด้วยการกำหนดลำดับอาวุโสของข้าราชการตำรวจในการรักษาราชการแทน มีอำนาจเป็นผู้พิจารณาสั่งปล่อยชั่วคราวแทนได้

๕.๒ ให้หัวหน้างานที่มีอำนาจสอบสวน พิจารณาสั่งคำร้องให้ปล่อยชั่วคราวโดยเร็ว โดยให้พิจารณาสั่งให้เสร็จภายใน ๑ ชั่วโมงนับแต่ได้รับเรื่อง เว้นแต่มีกรณีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาสั่งการได้ ภายในกำหนด ก็ให้บันทึกเหตุจำเป็นนั้นไว้ในคำร้องหรือบันทึกเสนอสัญญาประกันแล้วทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่ได้รับคำร้อง

๕.๓ การวินิจฉัยคำร้องขอปล่อยชั่วคราวต้องพิจารณา และสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยพิจารณาเหตุผลต่อไปนี้ประกอบด้วย

๕.๓.๑ ความหนักเบาแห่งข้อหา โดยพิจารณาจากอัตราโทษของความผิดที่ถูกกล่าวหา นั้น มีเพียงใด กรณีอัตราโทษสูงหากปล่อยชั่วคราวแล้วโอกาสที่ผู้ต้องหาจะหลบหนีหรือไม่

๕.๓.๒ พยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วมีเพียงใด โดยพิจารณาจากพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนว่า สามารถที่จะพิสูจน์ความผิดที่ผู้ต้องหาถูกกล่าวหา นั้นมีมากน้อยเพียงใด หากปล่อยชั่วคราวแล้วโอกาสที่ผู้ต้องหาจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานให้เสียรูปคดีหรือไม่

๕.๓.๓ พฤติการณ์ต่างๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงในการกระทำความผิดของผู้ต้องหา นั้นว่า เกิดจากการกระทำโดยเจตนา ไม่เจตนา จำเป็น ป้องกัน ถูกบังคับ หรือ ชูเหตุให้กระทำความผิดหรือกระทำโดยประมาท

๕.๓.๔ เชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันได้เพียงใด ผู้ร้องขอประกันมีความน่าเชื่อถือเพียงใด โดยให้ดูความถูกต้องของเอกสาร เช่น บัตรประจำตัว หรือหนังสือรับรองตำแหน่งหน้าที่ว่าถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้หรือไม่ เป็นฉบับจริงหรือไม่ ยก ชื่อ สกุล ตำแหน่งหน้าที่ในบัตรประจำตัว กับที่ระบุในหนังสือรับรองถูกต้องตรงกันหรือไม่ หากไม่ตรงกัน มีหนังสือใดมารับรองประกอบหรือไม่ กรณีเป็นหลักทรัพย์ ให้ตรวจสอบว่าผู้ร้องขอประกันเป็นเจ้าของหลักทรัพย์หรือไม่หากได้รับมอบอำนาจมีหลักฐานการมอบอำนาจถูกต้องหรือไม่

การใช้บุคคลเป็นประกันหรือหลักประกัน ให้พนักงานสอบสวนสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หนี้สิน หรือภาวะผูกพันของผู้ร้องขอประกัน เพื่อประกอบการพิจารณาการให้ประกัน

๕.๓.๕ ผู้ต้องหาจะหลบหนีหรือไม่

๕.๓.๖ ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใดหรือไม่

๕.๔ ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่ของผู้ที่ถูกปล่อยตัวชั่วคราว หรือกำหนดเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือเพื่อป้องกันภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการปล่อยชั่วคราวก็ได้ แต่จะกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติเกินความจำเป็นแก่กรณีมิได้

๕.๕ การสั่งไม่ปล่อยชั่วคราว จะกระทำได้อะไรเมื่อมีเหตุหนึ่งเหตุใดดังนี้

- (๑) ผู้ต้องหาจะหลบหนี
- (๒) ผู้ต้องหาจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน
- (๓) ผู้ต้องหาจะไปก่อเหตุอันตรายประการอื่น
- (๔) ผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันไม่น่าเชื่อถือ
- (๕) การปล่อยชั่วคราวจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อการสอบสวน

ของเจ้าพนักงาน

๕.๖ คำสั่งไม่ปล่อยชั่วคราวต้องแสดงเหตุผล และต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ต้องหาและผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวทราบ โดยให้ปฏิบัติดังนี้

๕.๖.๑ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับคำร้องหรือพนักงานสอบสวนเวรแจ้งคำสั่งไม่ปล่อยชั่วคราวพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ต้องหาและผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวทราบโดยเร็ว โดยบันทึกคำสั่งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี โดยให้ผู้ต้องหาและผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน และ

๕.๖.๒ สำเนาบันทึกเสนอสัญญาประกัน ซึ่งปรากฏคำสั่งไม่ปล่อยชั่วคราวพร้อมเหตุผลหรือหนังสือแจ้งคำสั่งไม่ปล่อยชั่วคราวและเหตุผลมอบให้ผู้ต้องหา และผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว

๕.๗ ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๕ ปีขึ้นไป ผู้ที่ถูกปล่อยชั่วคราวต้องมีประกัน และจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้ ส่วนคดีอื่นจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเลย หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้

๕.๘ การเรียกประกัน หรือหลักประกัน จะเรียกจนเกินควรแก่กรณีไม่ได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง และข้อบังคับของประธานศาลฎีกา รวมทั้งคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง

๕.๙ กรณีที่มีการจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับหรือคำสั่งของศาล ให้พนักงานสอบสวนตรวจสอบหมายจับหรือคำสั่งที่ข้อความ “ด้วยผู้ร้องยื่นคำร้องว่า...” ว่ามีเหตุผลพิเศษในการขอให้ศาลออกหมายจับหรือไม่ หากมีเหตุผลพิเศษให้นำมาพิจารณาประกอบการวินิจฉัยคำร้องขอปล่อยชั่วคราวด้วย

๕.๑๐ ในสัญญาประกันจะกำหนดภาระหน้าที่หรือเงื่อนไขให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหรือผู้ประกันต้องปฏิบัติเกินความจำเป็นไม่ได้ เช่น การนัดหมายให้นำรายงานตัวกับพนักงานสอบสวนบ่อยครั้งจนผู้ถูกปล่อยชั่วคราวหรือผู้ประกันไม่สามารถจะทำงานอย่างอื่นได้ตามปกติ เป็นต้น

๕.๑๑ การใช้หลักประกันในชั้นสอบสวนเป็นหลักประกันในชั้นพนักงานอัยการและชั้นศาล

๕.๑๑.๑ กรณีที่มีการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนโดยมีการวางเงินสดหรือหลักทรัพย์อื่นเป็นประกันและยังมิได้รับคืน ผู้ต้องหาหรือจำเลยหรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องสามารถยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการหรือศาลขอให้ถอนอาทรรักษ์คืนดังกล่าวเป็นหลักประกันต่อไป เมื่อพนักงานอัยการหรือศาลเห็นสมควรอนุญาตแล้ว พนักงานอัยการหรือศาลจะแจ้งพนักงานสอบสวนให้ส่งหลักประกันดังกล่าว

ให้พนักงานสอบสวนรีบดำเนินการส่งหลักประกันนั้นให้พนักงานอัยการหรือศาลภายในระยะเวลาภายใน ๓ วัน เว้นแต่พนักงานอัยการหรือศาลสั่งเป็นอย่างอื่นก็ได้ดำเนินการตามนั้น

๕.๑๑.๒ การออกใบรับหลักทรัพย์ที่พนักงานสอบสวนออกให้แก่ผู้ประกันให้ผู้ประกันแสดงความจำนงค์ไว้ให้ชัดเจนว่า จะใช้หลักประกันชั้นสอบสวนเป็นหลักประกันในชั้นพนักงานอัยการหรือชั้นศาลด้วยหรือไม่ หากมีความประสงค์เช่นนั้น ให้บันทึกข้อความดังต่อไปนี้ ไว้ที่ท้ายใบรับหลักทรัพย์

“.....ข้าพเจ้า.....ผู้ประกันมีความประสงค์จะใช้หลักประกันตามใบรับนี้ เป็นหลักประกันในการขอลปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยรายนี้ในชั้นพนักงานอัยการชั้นศาล และยินยอมให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการเก็บรักษาหลักประกัน รวมทั้งหนังสือสำคัญแสดงสิทธิไว้จนกว่าจะได้ส่งมอบตัวผู้ต้องหาต่อพนักงานอัยการ หรือต่อศาล หรือพนักงานอัยการหรือศาลไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือสั่งให้คืนหลักประกันดังกล่าว

(ลงชื่อ)ผู้ประกัน

(ลงชื่อ)ผู้รับสัญญา”

๕.๑๑.๓ การส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนต้องระบุรายละเอียดของหลักประกันให้พนักงานอัยการทราบ

๕.๑๑.๔ การจะขอคืนหลักประกันหลังจากผู้ต้องหาถูกฟ้องแล้ว จะต้องแสดงพยานหลักฐานว่าศาลมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหารายนั้นหรือสั่งให้คืนหลักทรัพย์ประกันแก่ผู้ขอประกันได้

๕.๑๒ หากความปรากฏต่อมา หรือเนื่องจากกลฉ้อฉลหรือผิดหลง ปรากฏว่าสัญญาประกันคำไป หรือหลักประกันไม่เพียงพอ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ไม่เหมาะสม ให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งเปลี่ยนสัญญาประกันให้จำนวนเงินสูงขึ้น หรือเรียกหลักประกันเพิ่ม หรือให้ดีกว่าเดิม หรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่กำหนดไว้ที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นหรือหากภายหลังมีคำสั่งปล่อยชั่วคราวแล้วพฤติการณ์แห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป เช่น คดีที่มีการขอใช้ค่าเสียหายจนเป็นที่พอใจกับผู้เสียหาย และผู้เสียหายไม่ติดใจดำเนินคดีกับผู้ต้องหาแล้ว เป็นต้น ให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจมีอำนาจสั่งลดประกันได้ตามที่เห็นสมควร

๖. การสอบสวน

การสอบสวนของพนักงานสอบสวนให้ปฏิบัติตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๘ ตลอดจนระเบียบ และคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นสำคัญ รวมทั้งให้ปฏิบัติดังนี้

๖.๑ ก่อนรับคำร้องทุกข์ให้ตรวจสอบว่าผู้เสียหายเคยมาร้องทุกข์ ถอนคำร้องทุกข์ ถอนฟ้องหรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายมาก่อนหรือไม่ หากผู้เสียหายเคยมีการดำเนินการดังกล่าวมาก่อนแล้วก็ให้ชี้แจงให้ผู้เสียหายทราบว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๔(๒) ไม่อาจดำเนินการตามคำร้องทุกข์ได้ และหากผู้เสียหายยังคงยืนยันจะร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีต่อไป ก็ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการไปตามกฎหมายต่อไป

๖.๒ คดีความผิดอันยอมความได้ กรณีมีการมอบอำนาจให้ตรวจสอบว่าหนังสือมอบอำนาจถูกต้องหรือไม่ มอบอำนาจช่วงได้หรือไม่ ขอบเขตของการมอบอำนาจมีเพียงใด ให้พิจารณา มีความเห็นไปตามรูปคดี

๖.๓ เพื่อประโยชน์ในการติดตามพยานให้ไปตามกำหนดนัดของศาล ให้พนักงานสอบสวน บันทึกกรายชื่อของพยานบุคคลทั้งหมดพร้อมที่อยู่หรือสถานที่ติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์ หรือช่องทางอื่นที่ใช้ในการติดต่อพยานเหล่านั้นไว้ในสมุดคุมพยานสำหรับพนักงานสอบสวน (แบบ ส ๕๖-๘๑) และสมุดคุมพยานประจำที่ทำการพนักงานสอบสวน (แบบ ๕๖-๘๒) เก็บไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวน

กรณีสอบสวนโดยคณะพนักงานสอบสวน ให้หัวหน้าคณะพนักงานสอบสวนจัดการ ให้บันทึกกรายชื่อของพยานบุคคลทั้งหมด พร้อมที่อยู่หรือสถานที่ติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์ หรือช่องทางอื่นที่ใช้ในการติดต่อพยานเหล่านั้นไว้ในสมุดคุมพยานประจำที่ทำการของพนักงานสอบสวนซึ่งรับการร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษของในระบบการดำเนินคดีอาญาไว้ทำการสอบสวนคดีนั้นๆ

๖.๔ การสอบสวนปากคำผู้กล่าวหา ผู้ต้องหา หรือพยานให้บันทึกบัตรประจำตัวประชาชนให้ปรากฏชื่อ ที่อยู่ เลขหมายประจำตัวประชาชน ออกให้ที่ใด เมื่อใด หมดอายุเมื่อใด หากผู้นั้นอ้างว่าไม่ได้นำบัตรประจำตัวประชาชนติดตัวมาหรือไม่ ก็ให้บันทึกจากเอกสารอื่นๆที่ทางราชการออกให้ เช่น หนังสือเดินทาง ใบอนุญาตขับขี่ หรือตรวจสอบข้อมูลจากทะเบียนราษฎร และบันทึกไว้

๖.๕ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบต้องจัดทำรูปถ่ายผู้ต้องหา พร้อมระบุชื่อ วัน เดือน ปีเกิด, อายุ สัญชาติ และลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ต้องหา รวมทั้งสำเนาทะเบียนบ้าน, สำเนา ทะเบียนสูติบัตรหรือหนังสือสำคัญของการราชการ จึงยืนยันตัวผู้ต้องหา ประกอบสำนวนการสอบสวนโดย พนักงานสอบสวนลงลายมือชื่อกำกับไว้ โดยให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบกระทำในโอกาสแรกที่เริ่มคดี

กรณีที่พนักงานสอบสวนเห็นว่าข้อมูลอาจมีความคลาดเคลื่อน ให้พนักงานสอบสวน ทำการสอบสวนบิดามารดาหรือญาติพี่น้องของผู้ต้องหา เพื่อยืนยันถึงอาชญาของผู้ต้องหา

๖.๖ ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยหรือกรณีที่ถูกจับหรือผู้ต้องหาไม่สามารถนำเอกสาร บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ ซึ่งมีภาพถ่ายผู้ถือบัตรมาแสดงได้ ก็ให้ สอบถามข้อมูลประวัติของบุคคลนั้นโดยละเอียด พร้อมกำชับทำการตรวจสอบไปยังหน่วยงานของทาง ราชการที่มีฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร เช่น ที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขต หากมีความจำเป็นก็ให้นำตัว บุคคลนั้นไปตรวจสอบด้วย เพื่อป้องกันมิให้ผู้ถูกจับกุมหรือผู้ต้องหาแอบอ้างใช้ชื่อและนามสกุลของบุคคล อื่นในการดำเนินคดี จนเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และพนักงานสอบสวน

๖.๗ การสอบสวนปากคำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี ในคดีความผิด เกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายอันมิใช่ความผิดที่เกิดจากการข่มขืนต่อผู้ ความผิดเกี่ยวกับ เสรีภาพ ความผิดฐานการฉ้อโกง ชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้า

หญิงและเด็ก ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ หรือคดีความผิดอื่นที่มีอัตราโทษจำคุกซึ่งผู้เสียหาย หรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีร้องขอ การถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน สิบแปดปี ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ โดยแยกทำการสอบสวนให้เป็นส่วน씩 ในสถานที่ที่เหมาะสม สำหรับเด็ก และให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอและพนักงานอัยการร่วมอยู่ ด้วยในการถามปากคำเด็กนั้น และในกรณีที่นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ เห็นว่าการถามปากคำ เด็กคนใดหรือคำถามใด อาจจะมีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรง ให้พนักงานสอบสวนถาม ผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เป็นการเฉพาะตามประเด็นคำถามของพนักงานสอบสวน โดยมีให้ เด็กได้ยินคำถามของพนักงานสอบสวนและห้ามมิให้ถามเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้ง โดยไม่มีเหตุอันสมควรให้เป็น หน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องแจ้งให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และ พนักงานอัยการทราบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กทราบถึงสิทธิดังต่อไปนี้

(๑) สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนในสถานที่อันเป็นส่วนตัว และเหมาะสม

(๒) สิทธิในการให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์บุคคลที่เด็กร้องขอ และ พนักงานอัยการ ร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำ

(๓) สิทธิในการตอบคำถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ กรณีที่นัก จิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่าการถามคำถามโดยตรงหรือการถามคำถามบางคำถามอาจมีผล กระทบกระเทือนต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรง

(๔) สิทธิที่จะไม่ตอบคำถามที่ซ้ำซ้อนการหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันควร

๖.๘ เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเจ้าหน้าที่ความสอบสวนเอง หรือปรากฏว่า ผู้ใดซึ่งมาอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ต้องหา ให้ถามชื่อตัว ชื่อรอง ชื่อสกุล สัญชาติ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด กรณีที่มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้ต้องหาน่าจะได้กระทำความผิดตามข้อหา นั้นให้ พนักงานสอบสวนแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด แล้วบันทึกคำ ให้การของผู้ต้องหาไว้ในบันทึกคำให้การของผู้ต้องหา (แบบ ส ๕๖-๕) และต้องให้โอกาสผู้ต้องหาที่จะแก้ข้อหา และแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตนได้

กรณีที่ไม่มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดตามข้อหา นั้นให้ พนักงานสอบสวนระบุงการกระทำตามที่ผู้กล่าวหาได้กล่าวหาเท่านั้น โดยไม่ต้องแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการ กระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดและฐานความผิดให้ผู้ต้องหาทราบแต่อย่างใด แต่ถ้ามีหลักฐาน เพิ่มเติมในภายหลังว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดตามข้อหา นั้น พนักงานสอบสวนจึงจะแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยว กับกระทำความที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดและฐานความผิดให้ผู้ต้องหาทราบเพิ่มเติมรวมทั้ง ต้องให้โอกาสผู้ต้องหา ที่จะแก้ข้อหาและแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตนได้

เมื่อมีการแจ้งข้อหาแล้ว ถ้าผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและยังไม่มีการออกหมายจับแล้ว พนักงานสอบสวนเห็นว่าเหตุที่ออกหมายจับได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๑ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายศาลทันที ถ้าขณะนั้นเป็นเวลา

ศาลปิดทำการ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลในโอกาสแรกที่เปิดทำการ ในการนี้ให้พนักงานสอบสวนลงรายงานบันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดีเพื่อเป็นหลักฐานโดยให้ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับการแจ้งข้อหา หากขณะนั้นเป็นเวลาศาลปิดทำการหรือใกล้จะปิดทำการก็ให้มีข้อความต่อท้ายดังนี้

“เนื่องจากขณะนี้เป็นเวลาศาลปิดทำการหรือใกล้จะปิดทำการ พนักงานสอบสวนไม่สามารถนำตัวผู้ต้องหาไปขอให้ศาลออกหมายจับได้ทันที จึงนัดหมายให้ นาย/นาง/นางสาว.....ผู้ต้องหาในคดีอาญาที่...../คดีจราจรที่.....ไปศาล.....เพื่อขอให้ศาลออกหมายจับ นาย/นาง/นางสาว.....ในวันที่.....เวลา.....น.นาย/นาง/นางสาว.....ได้รับทราบคำสั่งของพนักงานสอบสวนแล้วยืนยันว่าจะไปศาลตามที่พนักงานสอบสวนสั่ง จึงให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน” จากนั้นให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งผู้ต้องหาดำเนินคดีตามข้อหาที่ได้แจ้งข้อหา นั้น โดยถือว่าเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่สามารถจับได้โดยไม่ต้องมีหมายจับและมีอำนาจปล่อยชั่วคราวได้

แต่กรณีดังกล่าวข้างต้นหากพนักงานสอบสวนเห็นว่า ไม่มีเหตุที่จะออกหมายจับผู้นั้นได้ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๑ หลังจากแจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว พนักงานสอบสวนจะกุมกุมและควบคุมผู้ต้องหาไม่ได้ การบันทึกเกี่ยวกับการแจ้งข้อหาในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี บันทึกพนักงานสอบสวน หรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนบันทึกให้ปรากฏข้อความว่า “แจ้งข้อหาหรือฐานความผิดให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว จะได้สอบสวนต่อไปไม่มีการจับกุมและควบคุมผู้ต้องหาแต่อย่างใด” ห้ามมิให้บันทึกว่า “แจ้งข้อหาหรือฐานความผิดให้ผู้ต้องหาทราบแล้วปล่อยตัวไป” เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่ามีการจับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องหา นอกจากนั้นในกรณีนี้พนักงานสอบสวนไม่ต้องแจ้งสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๗/๑ เพราะผู้ต้องหาที่ถูกแจ้งข้อหาในกรณีนี้ ไม่ใช่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือขัง และไม่ต้องทำบันทึกการควบคุมผู้ต้องหา ประกอบสำนวนการสอบสวนแต่อย่างใด

การถามคำให้การผู้ต้องหา ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำหรือจัดให้ทำการใดๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาณ ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำการโดยมิชอบประการใดๆ เพื่อจูงใจให้เขาให้การอย่างใดๆ ในเรื่องที่ต้องการนั้น ก่อนถามคำให้การให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓๔/๔ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ต้องหาทราบก่อนว่า “ผู้ต้องหา มีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การ ถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และผู้ต้องหา มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวน”

การแจ้งสิทธิข้างต้น ให้ปรากฏไว้ในบันทึกคำให้การผู้ต้องหาตรงบรรทัด “และได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบก่อนว่าข้าพเจ้ามีสิทธิดังต่อไปนี้.....” ในส่วนที่ผู้ต้องหา มีสิทธิให้ทนายความเข้าฟังการสอบสวนนั้น หลังจากแจ้งข้อหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่า ผู้ต้องหาประสงค์ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนหรือไม่ หากต้องการให้ทนายความหรือผู้ซึ่งผู้ต้องหาไว้วางใจมาเข้าฟังการสอบสวนด้วย หากไม่ต้องการก็ให้บันทึกไว้ในบันทึกคำให้การผู้ต้องหา

เมื่อได้จัดทนายความให้แก่ผู้ต้องหาตั้งกล่าวแล้ว กรณีจำเป็นเร่งด่วน หากทนายความไม่อาจมาพบผู้ต้องหาได้ โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้พนักงานสอบสวนทราบหรือแจ้งแต่ไม่มาพบผู้ต้องหาภายในกำหนดเวลาอันสมควร ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนผู้ต้องหาไปได้ โดยไม่ต้องรอทนายความ แต่พนักงานสอบสวนต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

การสอบสวนผู้ต้องหาอายุไม่เกินสิบแปดปีให้นำพบผู้ดูแลในมาตรา ๑๗๓ ทวิ และ มาตรา ๑๗๓ ทรี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๖.๙ การถามคำให้การผู้ต้องหา ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำ หรือให้จัดการใดๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำโดยมิชอบประการใดๆ เพื่อจูงใจให้เขาให้การอย่างใดๆ ในเรื่องที่ต้องหานั้น

๖.๑๐ การให้ผู้ต้องหานำพนักงานสอบสวนไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

๖.๑๐.๑ ห้ามจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงเข้าทำข่าว ขณะมีการให้ผู้ต้องหานำพนักงานสอบสวนไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ และหลีกเลี่ยงการให้สัมภาษณ์ใดๆ ในลักษณะเป็นการตอบโต้ระหว่างพนักงานสอบสวนกับผู้ต้องหา หรือบุคคลใดๆ โดยมีสื่อมวลชนเป็นผู้สัมภาษณ์ เนื่องจากอาจเป็นเหตุให้รูปคดีเสียหาย

๖.๑๐.๒ พนักงานสอบสวนไม่ควรให้ผู้ต้องหานำไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพว่า ผู้ต้องหากระทำผิดอย่างไร แต่ถ้าเป็นการนำชี้ประกอบคำรับอื่น เช่น นำชี้จุดที่ซ่อนทรัพย์สินซึ่งได้มาจากการกระทำผิด สิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด ได้ใช้ หรือจะใช้ในการกระทำความผิด หรือสงสัยว่าจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐาน อาจให้ผู้ต้องหานำชี้ก็ได้ และป้องกันมิให้ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในที่นำชี้ และให้ทั้งระมัดระวังการใช้ถ้อยคำ หรือกิริยาท่าทางที่เห็นว่าเป็นการข่มขู่ หรือการปฏิบัติที่ไม่สมควรแก่ผู้ต้องหา

ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ห้ามมิให้ผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์ ไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเพราะจะเป็นการประจานเด็ก และอาจเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับเด็ก รวมทั้งห้ามมิให้นำผู้ต้องไปขออนุสาวาทหรือ บิดา มารดา สามี ภรรยา ญาติ นิติกรสหาย หรือผู้ปกครองของผู้ตาย นอกจากนี้ห้ามนำผู้เสียหาย พยาน เข้าร่วมในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหาเป็นอันขาด โดยเฉพาะผู้เสียหายที่เป็นเด็ก สตรี พระภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช

๖.๑๑ การชี้ตัวผู้ต้องหา

๖.๑๑.๑ ให้พนักงานสอบสวนหรือผู้บังคับบัญชา ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการชี้ตัวพึงระลึกเสมอว่า การชี้ตัวผู้ต้องหาเป็นการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายโดยปราศจากอคติ และการบังคับ จึงห้ามจัดให้มีการชี้ตัวโดยผู้ชี้ตัวไม่เต็มใจหรือไม่สมัครใจโดยเด็ดขาด

๖.๑๑.๒ ในการจัดให้มีการชี้ตัวผู้ต้องหาให้กระทำแต่เฉพาะวิธีชี้ตัวผู้ต้องหาโดยมิให้ผู้ต้องหาเห็นตัวผู้ชี้ตัว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้กล่าวหา และพยานผู้ทำการชี้ตัวผู้ต้องหา

๖.๑๑.๓ กรณีที่พนักงานสอบสวนมีความจำเป็นต้องจัดให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีชี้ตัวบุคคลใด ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการชี้ตัวบุคคลในสถานที่ที่เหมาะสม

สำหรับเด็กและสามารถป้องกันมิให้บุคคลซึ่งจะถูกชี้ตัวเห็นตัวเด็ก โดยให้น้องนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ พนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการชี้ตัวบุคคลนั้น เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจหาหรือรอ บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ และเด็กไม่ประสงค์จะให้มิหรือรอบุคคลดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ให้พนักงานสอบสวน บันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในบันทึกพนักงานสอบสวนด้วย

ในการชี้ตัวผู้ต้องหาที่เป็นเด็กไม่เกินสิบแปดปีให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการชี้ตัวในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและสามารถป้องกันมิให้ผู้ต้องหาที่เป็นเด็กนั้น เห็นตัวบุคคลที่จะทำการชี้ตัว

๖.๑๒ การให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่รับผิดชอบในการสอบสวน ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่งสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ

๖.๑๒.๑ การกำหนดประเภทและลักษณะของคดีให้ผู้บังคับบัญชาระดับสารวัตรถึง ระดับผู้บังคับการซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน หรือรองผู้บังคับการที่ได้รับมอบหมาย มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการสอบสวน ดังนี้

(๑) คดีที่ผู้บังคับบัญชาระดับสารวัตรต้องทำการสอบสวนด้วยตนเอง คือ ประเภทและลักษณะของคดีที่กำหนดให้พนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการมีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบ

(๒) คดีที่ผู้บังคับบัญชาระดับ สารวัตรใหญ่ต้องทำการสอบสวนด้วย ตนเอง คือ ประเภทและลักษณะของคดีที่กำหนดให้พนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการพิเศษมีอำนาจและ หน้าที่รับผิดชอบ

(๓) คดีที่ผู้บังคับบัญชาระดับผู้กำกับกับการต้องทำการสอบสวนด้วยตนเอง คือ ประเภทและลักษณะของคดีที่กำหนดให้พนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิมีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบ

(๔) คดีที่ผู้บังคับบัญชาระดับรองผู้บังคับการต้องทำการสอบสวนด้วย ตนเอง คือ ประเภทและลักษณะของคดีที่กำหนดให้พนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบ

(๕) คดีที่ผู้บังคับบัญชาระดับผู้บังคับการต้องทำการสอบสวนด้วยตนเอง คือ ประเภทและลักษณะของคดีที่กำหนดให้พนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษมีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบ

๖.๑๒.๒ แนวทางปฏิบัติกรณีนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญ การถึงพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษรับผิดชอบการสอบสวน ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(๑) เมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้นในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบเข้าเกณฑ์ตามที่ กำหนดให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการถึงพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ รับผิดชอบสอบสวน ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนเวรที่รับแจ้งรับรายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ ขึ้นจนถึงหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน ผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการแล้วแต่กรณี โดยด่วน และให้ หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน ผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการแล้วแต่กรณี พิจารณามอบหมายให้นาย ตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการถึงพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษรับผิดชอบ สอบสวนคดีตามคำสั่งนี้โดยเร็ว

(๒) ในระหว่างที่ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบยังมีได้ทำการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนเวอร์นั้น รับดำเนินการที่จำเป็นเบื้องต้นไปพลางก่อน อย่าให้เกิดความบกพร่องแล้วรวบรวมหลักฐานการสอบสวน ส่งมอบให้ผู้รับผิดชอบการสอบสวนนั้นๆ โดยมีชักร้า

(๓) ให้พนักงานสอบสวนเวอร์ ในท้องที่ที่มีหน้าที่โดยตรงในการสอบสวน คดีอาญานั้นๆ เป็นผู้ช่วยนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการถึงพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ แล้วแต่กรณี ในการดำเนินการ เช่น การมัดท้องฝากขังผู้ต้องหา การติดตามพยาน และอื่นๆ เป็นต้น แต่อยู่ในความรับผิดชอบของนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการถึงพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษที่รับผิดชอบ

๖.๓๓ การปฏิบัติเมื่อมีการร้องเรียนเกี่ยวกับการสอบสวน

๖.๓๓.๑ ในกรณีมีผู้เสียหาย ผู้กล่าวโทษ ผู้ต้องหา สามี่ กริยาหรือญาติของผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับผู้กระทำ ร้องขอความเป็นธรรมต่อผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับการสอบสวนดำเนินคดีอาญา หรือในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวน เห็นว่าผู้กระทำอาจจะไม่ได้รับความเป็นธรรม ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาผู้นั้นให้ความสนใจรับพิจารณา สั่งการให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยเร็ว และให้ผู้บังคับบัญชาผู้นั้นรับรายงานถึงผู้บังคับบัญชาเหนือคนขึ้นไป อีกหนึ่งชั้น ได้ทราบโดยมีชักร้าว่าได้สั่งการไปประการใดแล้ว ให้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาผู้รับรายงาน ดังกล่าวติดตามผลการปฏิบัติ และสั่งพิจารณาการแก้ปัญหาเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม

๖.๓๓.๒ เมื่อเห็นว่ามีความสมควรให้ผู้บังคับบัญชาเรียกสำนวนการสอบสวนมา ตรวจและพิจารณาสั่งการตามที่เหมาะสม โดยรับผิดชอบทำการสอบสวนเสียเอง หรือสั่งการให้พนักงานสอบสวนชั้นผู้ใหญ่รับผิดชอบทำการสอบสวนเสียเอง หรือสั่งให้เข้าไปควบคุมการสอบสวนอย่างใกล้ชิดโดยมีชักร้า เพื่อกำกับดูแลให้การสอบสวนคดีนั้นเป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว บริสุทธิ์ยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย

๖.๓๓.๓ ให้ผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนที่ได้รับการร้องเรียนขอความเป็นธรรมแจ้งผลการดำเนินการเบื้องต้นให้ผู้ร้องเรียนทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน และจะแจ้งผลการดำเนินการให้ทราบอีกครั้งหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการ

บทที่ ๔

มาตรการควบคุม ตรวจสอบ และเร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา

มาตรการควบคุม ตรวจสอบ และเร่งรัดการสอบสวนคดีอาญาเป็นมาตรการที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดขึ้น เพื่อให้การสอบสวนคดีอาญาดำเนินการด้วยความรวดเร็ว รอบคอบ คำนึงถึง เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ภายใต้การอำนวยความสะดวกและการช่วยเหลือจากผู้บังคับบัญชาทุกระดับโดยใกล้ชิด และให้ใช้มาตรการควบคุม ตรวจสอบ และเร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ดังนี้

๑. การควบคุม ตรวจสอบหลังจากรับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ

๑.๑ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษซึ่งรับผิดชอบทำการสอบสวน บันทึกข้อมูลลงในบันทึกการตรวจสำนวนการสอบสวน ติดไว้ที่หน้าปกสำนวนการสอบสวน และทำเครื่องหมายลงใน () ที่หน้าข้อซึ่งได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว เพื่อใช้ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตนเอง และเพื่อการตรวจสอบของผู้บังคับบัญชา แล้วเสนอสำนวนการสอบสวนให้หัวหน้างานสอบสวน ตรวจสอบ แนะนำ และสั่งการในเบื้องต้น ภายใน ๓ วัน นับแต่วันที่รับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษ

๑.๒ เมื่อหัวหน้างานสอบสวน แนะนำสั่งการอย่างใดไว้ในบันทึกการตรวจสำนวนการสอบสวน พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการโดยเร็ว พร้อมบันทึกผลการดำเนินการและเหตุขัดข้องไว้ในบันทึกการตรวจสำนวนการสอบสวน รวมทั้งสรุปผลการปฏิบัตินั้นลงในบันทึกพนักงานสอบสวนไว้เป็นหลักฐานด้วย

กรณีที่มีผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป ได้ตรวจสอบ แนะนำ และสั่งการเพิ่มเติม ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเช่นเดียวกับที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น

๑.๓ หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน มีหน้าที่จัดทำสมุดสถิติคดีที่ต้องทำสำนวนการสอบสวนภายในเขตอำนาจไว้ประจำที่ทำการ

๑.๔ พนักงานสอบสวนมีหน้าที่จัดทำสมุดบันทึกคดีที่ตนสอบสวน และเตรียมสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยสมุดบันทึกคดีของตน ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นตรวจได้ตลอดเวลา

๒. การควบคุมการสอบสวน

๒.๑ ความผิดอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิด หรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่ หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของพนักงานสอบสวน หากพนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจได้เริ่มทำการสอบสวน ไปแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้นั้นเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวน เว้นแต่ ความผิดอาญาตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง และพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองได้ ทำการสอบสวนแล้ว

สำหรับการสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามกฎหมายอื่นให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

กรณีพนักงานสอบสวนฝ่ายอื่นซึ่งไม่ใช่ตำรวจประสงค์เข้าร่วมสอบสวนคดีที่พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนไว้แล้ว ให้หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนรายงานตามลำดับชั้นถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้รักษาราชการแทนเพื่อขออนุมัติเข้าร่วมสอบสวนและให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้รักษาราชการแทนสั่งการ เว้นแต่เป็นกรณีตามกฎหมายกำหนด

๒.๒ ให้ผู้บังคับบัญชาจัดการควบคุม ตรวจสอบ แนะนำให้การสอบสวนดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนโดยเรียบร้อยมีซักคำ กับให้มีอำนาจตรวจสำนวนและสั่งให้ปฏิบัติ หากมีเหตุฉุกเฉินสมควร เพื่อความเรียบร้อยในการสอบสวนจะเข้าดำเนินการสอบสวนด้วยตนเองก็ได้

๒.๓ ผู้มีหน้าที่ควบคุม ตรวจสอบ และแจ้งการจัดการสอบสวน

๒.๓.๑ หัวหน้างานสอบสวน

มีหน้าที่ตรวจสอบ แนะนำและสั่งการให้เกิดความถูกต้องสมบูรณ์ในสำนวน การสอบสวนและสมุดบันทึกคดีของพนักงานสอบสวนทุกระยะๆ ละ ไม่เกิน ๑๕ วัน จนกว่าการสอบสวน จะเสร็จสิ้น

๒.๓.๒ หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน

มีหน้าที่ตรวจสอบ แนะนำและสั่งการให้เกิดความถูกต้องสมบูรณ์ในสำนวน การสอบสวนทุกคดีของพนักงานสอบสวนทุกระยะๆ ละไม่เกิน ๓๐ วัน จนกว่าการสอบสวนจะเสร็จสิ้น

๒.๓.๓ ผู้บังคับการ หรือรองผู้บังคับการ หรือพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ควบคุมการสอบสวน

มีหน้าที่ตรวจสอบ แนะนำและสั่งการให้เกิดความถูกต้องสมบูรณ์ในสำนวน การสอบสวนทุกคดีของพนักงานสอบสวนทุกระยะๆ ละไม่เกิน ๓ เดือน จนกว่าการสอบสวนจะเสร็จสิ้น

๒.๓.๔ ให้ผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๒.๓.๑ - ๒.๓.๓ บันทึกการตรวจสอบ แนะนำ และสั่งการไว้เป็นหลักฐานในบันทึกการตรวจสำนวนการสอบสวนทุกครั้ง

๒.๔ ให้พนักงานสอบสวนเก็บบันทึกการตรวจสำนวนการสอบสวนรวมไว้กับสำเนาสำนวน การสอบสวนคดีเรื่องนั้น โดยไม่ต้องส่งไปยังพนักงานอัยการ หรือผู้เกี่ยวข้อง และส่งมอบให้หัวหน้าหน่วยงาน ที่มีอำนาจสอบสวนเก็บรักษาไว้อย่างเป็นระบบ

๒.๕ หัวหน้าพนักงานสอบสวน

๒.๕.๑ หัวหน้าสถานีตำรวจ หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน หรือผู้รักษาราชการแทน ที่มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญา เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ และ มาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในเขตท้องที่รับผิดชอบของตน

๒.๕.๒ ผู้บังคับการตำรวจ หรือผู้รักษาราชการแทน ที่มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ และมาตรา ๑๔๐ แห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในเขตท้องที่รับผิดชอบของตน

๒.๕.๓ ผู้บัญชาการตำรวจ หรือผู้รักษาราชการแทน ที่มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาเป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ และมาตรา ๑๔๐ แห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในเขตท้องที่รับผิดชอบของตน

๒.๕.๔ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้รักษาราชการแทน เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนทั่วราชอาณาจักร และมีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับคดีในทุกกรณี ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนตาม ๒.๕.๒ - ๒.๕.๔ มีอำนาจมอบหมาย ข้าราชการตำรวจที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีหรือเทียบเท่าร้อยตำรวจตรี ขึ้นไปในสังกัด ทำหน้าที่ทำการสอบสวนในเขตท้องที่รับผิดชอบของตน ทั้งนี้ คำนวณที่สำนักงานตำรวจ แห่งชาติกำหนด

๒.๒ อำนาจการควบคุมการสอบสวน

ในกรณีที่มีผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้กล่าวโทษในคดีเรื่องหนึ่งหรือใดร้องขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับการสอบสวนดำเนินคดีอาญา รวมทั้งการอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวหรือในกรณีที่ผู้บังคับการ ผู้บัญชาการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้รักษาราชการแทนแล้วแต่กรณีเห็นเป็นการสมควร ให้เรียกหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนมาชี้แจง พร้อมทั้งเรียกสำนวนการสอบสวนมาตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำเร่งรัดการดำเนินการให้เป็นผลดีและเป็นไปในทางที่ชอบและเหมาะสมได้

ถ้าผู้บังคับการ ผู้บัญชาการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้รักษาราชการแทนแล้วแต่กรณี เห็นว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่งไม่เป็นผล มีอำนาจเข้าควบคุมการสอบสวน โดยสั่งพนักงานสอบสวนดำเนินการตามที่เห็นสมควร รวมทั้งการสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว หรือจะสั่งให้เปลี่ยนตัวพนักงานสอบสวนหรือสั่งให้พนักงานสอบสวนอื่นเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีเรื่องนั้นด้วยก็ได้ กรณีดังกล่าวให้อธิบายว่าผู้บังคับการ ผู้บัญชาการ หรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้รักษาราชการแทนแล้วแต่กรณี เป็นหัวหน้าพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ และมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาภายในเขตอำนาจ

๒.๗ ข้อควรปฏิบัติในการตรวจสอบสำนวนการสอบสวน

ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบสำนวนการสอบสวนพึงทำการตรวจในสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๒.๗.๑ ตรวจสอบสมบูรณ์ของการสอบสวนว่าผู้ทำการสอบสวนเป็นพนักงานสอบสวนหรือไม่ มีอำนาจหน้าที่และเขตอำนาจตลอดจนมีข้อจำกัดของอำนาจและหน้าที่อย่างไรหรือไม่ คดีนั้นๆ มีผู้เสียหาย ผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษหรือไม่ หากเป็นคดีความผิดอันยอมความได้ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ไว้หรือไม่ การมอบอำนาจให้ร้องทุกข์เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ คดีขาดอายุความหรือไม่ เป็นต้น

๒.๗.๒ ตรวจสอบพิจารณาพยานหลักฐานต่างๆ ในสำนวนการสอบสวนว่าคำให้การพยานบุคคล ข้อความในพยานเอกสารต่างๆ ตลอดจนบันทึกรายงานของเจ้าหน้าที่ และร่องรอยพยานวัตถุว่าได้แสดงข้อเท็จจริงอย่างใด รับฟังเป็นข้อยุติได้แล้วหรือไม่ มีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด มีข้อพิพาทหรือข้อควรโต้แย้งได้อย่างไร เพื่อจะได้แนะนำ สั่งการให้มีการสอบสวนเพิ่มเติมหรือเพื่อปรับกับข้อกฎหมายว่าได้มีการกระทำผิดตามที่กล่าวหาหรือไม่ ผู้ต้องหาเป็นผู้ที่กระทำความผิดหรือผู้อื่นเป็นผู้กระทำความผิด ความผิดนั้นๆ เป็นความผิดตามบทบัญญัติของกฎหมายใด ผู้กระทำความผิดนั้นมีเหตุอันควร ไม่ต้องรับโทษ ยกเว้นโทษ ยกโทษ ลดโทษหรือเพิ่มโทษหรือไม่ เหตุอันควรขอให้รับทรัพย์สินตลอดจนขอให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยหรือไม่

หากตรวจพบว่า การสอบสวนยังมีความบกพร่องหรือมีข้อสงสัยบางประการ ยังไม่เป็นที่กระจ่างชัด ผู้ตรวจสอบสำนวนจะต้องสั่งให้มีการสอบสวนเพิ่มเติมจนสิ้นกระแสความ

๓. ระยะเวลาการสอบสวน

เพื่อให้สำนวนการสอบสวนต้องตกอยู่กับพนักงานสอบสวนนานเกินควร จะนับคดีใดที่ไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด หรือคดีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับกุมตัวยังไม่ได้ เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่าได้สอบสวนมานานพอสมควรที่จะเสนอความเห็นทางคดี ให้ปฏิบัติโดยถือตามระยะเวลาที่ดำเนินการสอบสวนมาแล้ว ดังนี้

๓.๑ สำนวนคดีอาญาทั่วไป และสำนวนคดีจราจรทางบก

๓.๑.๑ คดีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด แบ่งเป็น ๒ กรณี

(๑) กรณีที่พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนแล้วไม่มีข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานที่ต้องทำการสืบสวนสอบสวนต่อไป

ก. คดีอาญาทั่วไป และคดีจราจรทางบก จะต้องทำการสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ

ข. คดีอุกฉกรรจ์ จะต้องทำการสืบสวนสอบสวนติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ

เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนมาตามกำหนดระยะเวลาดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด ให้มีความเห็นผลการสอบสวน หรือเห็นควร ให้งดการสอบสวน แล้วเสนอสำนวนพร้อมความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ เพื่อพิจารณาและมีความเห็นทางคดี แล้วส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๐(๑) ต่อไป

(๒) กรณีที่พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนแล้วมีข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานที่ต้องทำการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติม เพื่อที่จะรู้ตัวผู้กระทำความผิด ให้พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนได้ภายในอาชุญากรรม ทั้งนี้ เมื่อครบระยะเวลาดำเนินการ (๑) ก. และ ข. ให้เสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยเหตุผลและความจำเป็นไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน ให้ผู้บังคับการหรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการมีอำนาจพิจารณาอนุมัติขยายเวลาการสอบสวนได้ในครั้งแรกไม่เกิน ๓ เดือน หลังจากครบกำหนดเวลาดำเนินการที่อนุมัติแล้ว แต่มีความจำเป็นต้องทำการสืบสวนสอบสวนต่อไป ให้ขอขยายระยะเวลาไปยังหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนเพื่อพิจารณาอนุมัติให้ขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกิน ๓ เดือน ตามเหตุแห่งความ จำเป็นจนกว่าการสอบสวนจะเสร็จสิ้น เว้นแต่ผู้บังคับการหรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการจะสั่งการเป็นอย่างอื่น

๓.๑.๒ คดีที่ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ แบ่งเป็น ๒ กรณี

(๑) กรณีที่พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนแล้วไม่มีข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานที่ต้องทำการสืบสวนสอบสวนต่อไป

ก. คดีอาญาทั่วไป และคดีจราจรทางบก ให้พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด ๒ เดือน นับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิด

ข. คดีอุกฉกรรจ์ ให้พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิด

เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนมาเป็นระยะเวลาตามที่กำหนดแล้ว ยังไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้ โดยได้รวบรวมพยานหลักฐานเสร็จสิ้นแล้ว ให้พนักงานสอบสวนมีความเห็นทางคดีและเสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี แล้วส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๓ ต่อไป

(๒) กรณีที่พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนแล้วคดีมีข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานที่ต้องทำการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติม ให้พนักงานสอบสวนทำการสืบสวนสอบสวนได้ภายในอายุความ ทั้งนี้ เมื่อครบระยะเวลาดำเนินคดีตาม (๑) ก. และ ข. ให้เสนอสำนวนการสอบสวน พร้อมด้วยเหตุผลและความจำเป็นไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับการหรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการภายในระยะเวลา ๑๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ครบระยะเวลาดำเนินคดีตาม (๑) ก. และ ข. ให้ผู้บังคับการหรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ แล้วแต่กรณี มีอำนาจพิจารณาอนุมัติขยายเวลาการสอบสวนได้ ในครั้งแรกไม่เกิน ๓ เดือน หลังจากครบกำหนดเวลาดำเนินคดีแล้ว แต่มีความจำเป็นต้องทำการสืบสวนสอบสวนต่อไป ให้ขอขยายระยะเวลาไปยัง หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนเพื่อพิจารณาอนุมัติ ให้ขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกิน ๓ เดือน ตามเหตุแห่งความจำเป็นจนกว่าการสอบสวนจะเสร็จสิ้น เว้นแต่ผู้บังคับการหรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือ ส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการจะสั่งการเป็นอย่างอื่น

๓.๑.๓ คดีที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัว หรือถูกมัดมือ หรือถูกมัดท้องผูกขัง หรือ ผูกขัง ในระหว่างการสอบสวน

(๑) ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบและผู้บังคับบัญชาเร่งรัดพนักงานสอบสวน เพื่อให้การสอบสวนเสร็จสิ้นไปก่อนที่จะครบกำหนดผูกมัดมือ หรือผูกขัง ตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้การขอผูกมัดมือ หรือผูกขัง ให้กระทำในกรณีความจำเป็นเพื่อให้การสอบสวนเสร็จสิ้นเท่านั้น เมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้วให้รีบสรุปสำนวนมีความเห็นทางคดี เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี แล้วส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาตามกฎหมายต่อไป

(๒) กรณีที่ศาลไม่อนุญาตให้คัดฟ้องฝากขัง หรือฝากขัง หรือขาดผิดฟ้อง หรือฝากขัง หรือเมื่อครบกำหนดผิดฟ้อง หรือฝากขังแล้ว แต่การสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้นให้หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนรับรายงานผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน ซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ ทราบทันที เพื่อหาทางแก้ไขมิให้การสอบสวนต้องเสียหาย พร้อมทั้งพิจารณาว่าพนักงานสอบสวนมีข้อบกพร่องในการสอบสวนหรือไม่ แล้วทำการสอบสวนต่อไปจนเสร็จสิ้น

๓.๑.๔ คดีที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราว

(๑) ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายใน ๒ เดือน สำหรับคดีอาญาทั่วไป และคดีจราจรทางบก และภายใน ๓ เดือน สำหรับ คดีอุกฉกรรจ์ นับตั้งแต่วันที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราว หากมีเหตุจำเป็นไม่อาจทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในเวลาดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวน พร้อมทั้งเหตุแห่งความจำเป็นเพื่อขออนุมัติขยายเวลาการสอบสวนไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือ ส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ

(๒) ให้ผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน ซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการแล้วแต่กรณี มีอำนาจพิจารณาอนุมัติขยายเวลาการสอบสวนต่อไปอีกตามความจำเป็นได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน รวมแล้วต้องไม่เกิน ๖ เดือน นับตั้งแต่วันที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราว โดยบันทึกเหตุแห่งความจำเป็นในการอนุมัติแต่ละครั้งไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

(๓) เมื่อทำการสอบสวนครบกำหนด ๖ เดือน นับตั้งแต่วันที่มีการปล่อยชั่วคราว แต่การสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้นและยังมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ต่อไป ให้หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนบันทึกเหตุแห่งความจำเป็นไว้ในสำนวนการสอบสวน แล้วส่งตัวผู้ต้องหาไปศาลเพื่อยื่นคำร้องขอหมายจับ ผู้ต้องหาตามบทบัญญัติ มาตรา ๘๗ วรรคสี่ ถึง วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากศาลสั่งไม่อนุญาตให้ควบคุมผู้ต้องหาไว้อีกต่อไป ให้รับรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการทราบเพื่อหาทางแก้ไขมิให้การสอบสวนต้องเสียหาย พร้อมทั้งพิจารณาว่าพนักงานสอบสวนมีข้อบกพร่องในการสอบสวนจนเป็นเหตุให้ศาลใช้ดุลพินิจไม่อนุญาตให้ควบคุมผู้ต้องหาไว้อีกต่อไปหรือไม่ แล้วทำการสอบสวนต่อไป จนเสร็จสิ้น และรับรายงานให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทราบทันทีด้วย

ในการนำผู้ต้องหาไปยื่นคำร้องต่อศาลขอหมายจับผู้ต้องหาให้หัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนไปศาลด้วยตนเอง เพื่อแถลงให้ศาลทราบถึงเหตุผลและความจำเป็นที่การสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น และจำเป็นต้องควบคุมผู้ต้องหาต่อไปอีก สำหรับคดีที่มีคำสั่งแต่งตั้งพนักงานสืบสวนสอบสวนให้หัวหน้าพนักงานสืบสวนสอบสวน เป็นผู้ไปแถลงศาลด้วยตนเอง

๓.๓.๕ คดีที่ต้องหาถูกแจ้งข้อหาโดยไม่มีการจับกุม

(๑) ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายใน ๒ เดือน สำหรับคดีอาญาทั่วไป และคดีจราจรทางบก และภายใน ๓ เดือน สำหรับคดีอุกฉกรรจ์ นับตั้งแต่วันที่ผู้ต้องหาถูกแจ้งข้อหาโดยไม่มีการจับกุม หากมีเหตุจำเป็นไม่อาจทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในเวลาดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวน พร้อมทั้งเหตุแห่งความจำเป็นเพื่อขออนุมัติขยายเวลาการสอบสวนไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือ ส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ

(๒) ให้ผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ แล้วแต่กรณีมีอำนาจพิจารณาอนุมัติขยายเวลาการสอบสวนต่อไปอีกตามความจำเป็นได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน รวมแล้วต้องไม่เกิน ๖ เดือน นับตั้งแต่วันที่แจ้งข้อหาโดยไม่มีการจับกุมโดยบันทึกเหตุแห่งความจำเป็น ในการอนุมัติแต่ละครั้งไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

กรณีมีความจำเป็นต้องสอบสวนเกิน ๖ เดือน นับแต่วันที่แจ้งข้อหาโดยไม่มีการจับกุมให้พนักงานสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวนเพื่อขออนุมัติขยายเวลาไปยังผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงาน ที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือ ส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ พร้อมด้วยเหตุแห่งความจำเป็นเพื่อพิจารณาอนุมัติขยายเวลาการสอบสวนได้ตามเหตุผลและความจำเป็น

๓.๒ ส่วนวนชั้นสูตรพลิกศพ

๓.๒.๑ ในกรณีที่มีความตายโดยผิดธรรมชาติ ซึ่งมีไขความตายที่เกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่ง อ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่เป็นผู้รับผิดชอบทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้ามีความจำเป็นให้ขยายระยะเวลาไปได้ โดยให้ขอขยายเวลาออกไปยังผู้บังคับการที่รับผิดชอบการสอบสวนในเขตพื้นที่นั้น พร้อมกับแสดงเหตุขัดข้องที่การสอบสวนไม่แล้วเสร็จ ไปด้วย ให้ผู้บังคับการที่รับผิดชอบการสอบสวนในเขตพื้นที่นั้น พิจารณาอนุมัติขยายเวลาได้ตามเหตุผลและความจำเป็น และให้พนักงานสอบสวนบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในบันทึกพนักงานสอบสวน

๓.๒.๒ ในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงาน ซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ให้รองผู้บังคับการ หรือพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บังคับการที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้นทำการสอบสวนด้วยตนเอง และให้เจ้าพนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนในการทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้ามีความจำเป็นให้ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน โดยให้ขอขยายเวลาออกไปยังผู้บังคับการที่

รับผิดชอบการสอบสวนในเขตพื้นที่นั้น พร้อมกับแสดงเหตุผลชัดเจนของการสอบสวนไม่แล้วเสร็จไปด้วย ให้ผู้บังคับการที่รับผิดชอบการสอบสวนในเขตพื้นที่นั้น พิจารณาอนุมัติขยายเวลาได้ตามเหตุผลและความจำเป็น และให้พนักงานสอบสวนบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในบันทึกพนักงานสอบสวน

๓.๓ คดีอาญาที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีคำสั่งแต่งตั้งพนักงานสืบสวนสอบสวนระยะเวลาการสอบสวนให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และรีบสอบสวนให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

๔. การสอบสวนกรณีพิเศษ

๔.๑ คดีที่ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ให้อำนาจเจ้าควบคุมการสอบสวน ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ.๒๕๒๓ ข้อ ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดย ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา(ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๓๖ ข้อ ๔ ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบรายงานรายละเอียดตามลำดับชั้น ถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ภายใน ๗ วัน พร้อมทั้งความเห็นไปด้วย

๔.๒ คดีอาญาที่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะหรือมีข้อตกลงพิเศษกับหน่วยงานราชการอื่นเกี่ยวกับวิธีการสอบสวน พนักงานสอบสวนและระยะเวลาการสอบสวน ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ข้อตกลงและระเบียบอื่นๆ ที่ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการไว้โดยเคร่งครัดด้วย

๔.๓ การสอบสวนชั้นสูตรพลิกศพ

ในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือในกรณีที่ผู้ตายถูกกล่าวหาว่าต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ให้รองผู้บังคับการหรือพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบหมายแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนในการทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพและสำนวนการสอบสวนด้วยการแจ้ง อาจทำเป็นลายลักษณ์อักษรหรือวาจาก็ได้ ในกรณีที่แจ้งด้วยวาจา ให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ในบันทึกพนักงานสอบสวนด้วย

การทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพและสำนวนการสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้รับผิดชอบ โดยพนักงานอัยการอาจให้คำแนะนำ ตรวจสอบพยานหลักฐาน ถามปากคำ หรือสั่งให้ถามปากคำบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตั้งแต่เริ่มการทำสำนวนนับแต่โอกาสแรกเท่าที่จะพึงกระทำได้

กรณีจำเป็นเร่งด่วนและมีเหตุอันควรไม่อาจรอพนักงานอัยการเข้าร่วมในการทำสำนวนสอบสวนให้พนักงานสอบสวนทำสำนวนต่อไป แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอพนักงานอัยการไว้ในบันทึกพนักงานสอบสวนด้วย

ในการสอบสวน หากพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการมีความเห็นไม่ตรงกัน พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอาจทำความเห็นของตนรวมไว้ในสำนวนสอบสวนด้วยก็ได้

๔.๔ การสอบสวนคดีที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมอยู่ในคดีอื่น (ผู้ต้องหาอายุ)

ในกรณีที่ผู้ต้องหากระทำความผิดหลายคดีในท้องที่เดียวกัน หรือหลายท้องที่และผู้ต้องหาถูกควบคุมอยู่ในคดีใดคดีหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวน ปฏิบัติดังนี้

๔.๔.๓ กรณีผู้ต้องหาให้การรับสารภาพว่า ได้กระทำความผิดในคดีอื่นๆ อีกและต่างท้องที่ ให้พนักงานสอบสวนที่ผู้ต้องหาถูกจับครั้งแรกรีบดำเนินการแจ้งให้พนักงานสอบสวนในคดีอื่นๆ ทำการอายัดตัวผู้ต้องหาโดยด่วน ทั้งนี้ โดยให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด

๔.๔.๒ กรณีพนักงานสอบสวนจำเป็นต้องได้ตัวผู้ต้องหาซึ่ง ถูกคุมขังในคดีอื่นไว้เพื่อสอบสวนดำเนินคดีในอีกคดีหนึ่ง ให้รีบมีหนังสือแจ้งไปยังสถานที่คุมขังผู้ต้องหา เช่น เรือนจำ สถานีตำรวจ หรือหน่วยงานต่างๆ ที่คุมขังผู้ต้องหาว่าผู้ต้องหาดังกล่าวเป็นบุคคลที่พนักงานสอบสวนต้องการ ได้ตัวไว้เพื่อสอบสวนดำเนินคดี ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับสถานที่คุมขัง อันจะเป็นประโยชน์ ในการคุมขังผู้ต้องหา การพิจารณาปล่อยชั่วคราวหรือคัดค้านการปล่อยชั่วคราว

ให้พนักงานสอบสวนที่ต้องการได้ตัวผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นรีบดำเนินการขอให้ศาลออกหมายจับ หลังจากศาลออกหมายจับแล้ว ให้รีบมีหนังสือขออายัดตัวผู้ต้องหาพร้อมกับส่งสำเนาหมายจับไปยังสถานที่คุมขังผู้ต้องหาโดยเร็ว

๔.๔.๓ ในกรณีที่ศาลไม่ออกหมายจับผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นไม่ว่าด้วยเหตุใดๆ พนักงานสอบสวนไม่สามารถมีหนังสือขออายัดตัวผู้ต้องหาได้ หากผู้ต้องหาได้รับการปล่อยจากสถานที่คุมขัง และพนักงานสอบสวนยังมีความจำเป็นต้องได้ตัวผู้ต้องหาดังกล่าว ไว้เพื่อสอบสวนดำเนินคดี ให้พนักงานสอบสวนออกหมายเรียกผู้ต้องหา หากผู้ต้องหาไม่มาตามหมายเรียกหรือตามนัดโดยไม่มีข้อแก้ตัวอันควรก็ตี ไลน์ไปก็ตี จึงร้องขอต่อศาลให้ออกหมายจับต่อไป

๔.๔.๔ ให้พนักงานสอบสวนรีบสอบสวนดำเนินคดีกับผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นให้แล้วเสร็จ โดยไม่ต้องรอให้พ้นโทษในคดีเดิมก่อน และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการโดยเร็ว การส่งสำนวนคดีที่ผู้ต้องหาบางคนถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลอื่น ให้พนักงานสอบสวนแยกสำนวนทำความเข้าใจความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ถูกจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดส่งไปยังพนักงานอัยการประจำศาลที่มีเขตอำนาจเหนือเรือนจำที่ผู้ถูก จำคุก ต้องโทษอยู่ แม้ว่าจะอยู่คนละเขตท้องที่หรือคนละจังหวัดก็ตาม ส่วนผู้ต้องหาที่ถูกคุมขังในคดีอื่นซึ่งคดียังไม่ถึงที่สุด ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ในกรณีคดีอาญาอาชญากรรม ให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนประสานกับพนักงานอัยการเพื่อขอต่อศาลให้ออตัวผู้ต้องหาไปยังศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดี

(๒) ในคดีอื่นๆ นอกจากกรณี ตาม (๑) ให้พนักงานสอบสวนรีบสอบสวนและสรุปสำนวนการสอบสวนเสนอผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจความเห็นทางคดีเพื่อพิจารณาและมีความเห็นทางคดี ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้เก็บสำนวนไว้ที่ทำการของพนักงานสอบสวนโดยให้อยู่ในความรับผิดชอบของหัวหน้าพนักงานสอบสวน เมื่อมีการแต่งตั้งโยกย้ายให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนส่งมอบสำนวนเช่นเดียวกับการส่งมอบสำนวนที่อยู่ระหว่างการสอบสวน และให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนติดตามผลคดี เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกให้ขอคัดสำเนาคำพิพากษาถึงที่สุดประกอบสำนวนแล้วส่งสำนวนให้พนักงานอัยการต่อไป หรือถ้าต่อมาศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแต่คดีใกล้ จะขาดอายุความให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนรีบดำเนินการตาม (๑) ต่อไป

๔.๔.๕ ในระหว่างที่ผู้ต้องหาอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี อยู่ เมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่าไม่จำเป็นต้องขังผู้ต้องหาอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ระหว่างการสอบสวนในคดีที่ขออายัด เช่น ในคดีความผิดต่อส่วนตัว เมื่อได้ถอนคำร้องทุกข์หรือยอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือคดีเล็กน้อย ตามมาตรา ๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนรับมีหนังสือขอล่อนการอายัดตัวผู้ต้องหาดังกล่าว ไปยังสถานที่ที่ขออายัดไว้โดยด่วนที่สุด

กรณีที่มีการสอบสวนเสร็จสิ้นและมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี หลังจากส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานสอบสวนเห็นติดคามผลการสั่งคดีของพนักงานอัยการ จนกระทั่งพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ถูกอายัดต่อศาล และเรือนจำได้รับหมายนัดพิจารณาของศาลนั้นแล้ว หรือ พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีแล้ว ให้พนักงานสอบสวนรับมีหนังสือขอล่อนการอายัดผู้ต้องหาดังกล่าวไปยังสถานที่ที่ขออายัดไว้โดยด่วนที่สุด

๔.๔.๖ ให้หน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนทุกแห่งจัดทำสมุดคุมคดีที่มีการอายัดตัวผู้ต้องหา(แบบ ส ๕๖ - ๘๓) ไว้ประจำที่หน่วยงาน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาตรวจสอบได้โดยสะดวกตลอดเวลา และให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับการหรือผู้บัญชาการแล้วแต่กรณี ตรวจสอบผลการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนทุกกระยะ

๕. การควบคุมการสอบสวนของพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

๕.๑ คดีที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของหน่วยงานต่างๆในกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ให้ถือปฏิบัติตามข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ ตามอำนาจหน้าที่โดยอนุโลม

๕.๒ กรณีที่จะต้องทำการสืบสวนเสียก่อนแล้วจึงรายงานขออนุญาตทำการสอบสวนจึงอาจจะเข้าร่วมการสอบสวนกับพนักงานสอบสวนท้องที่ หรือขออนุญาตเป็นพนักงานสอบสวนแต่เพียงฝ่ายเดียว ในการสืบสวนให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๕.๒.๑ เมื่อมีผู้ร้องหรือได้รับ คำสั่ง จากผู้บังคับ บัญชาให้ทำการสืบสวน ให้ผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือหัวหน้าคณะพนักงานสืบสวนทำการสืบสวนให้เสร็จสิ้นภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่รับคำร้องหรือรับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา หากการสืบสวนไม่แล้วเสร็จตามกำหนด ให้เสนอสำนวนการสืบสวนพร้อมเหตุผลความจำเป็นไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับการภายใน ๓๐ วันนับแต่วันครบกำหนด และให้ผู้บังคับการมีอำนาจสั่งขยายเวลาการสืบสวนได้ ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วันตามเหตุแห่งความจำเป็น พร้อมทั้งติดตามเร่งรัดให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด

เมื่อผู้บังคับการสั่งขยายเวลาแล้วยังทำการสืบสวนไม่เสร็จสิ้นให้ขออนุมัติขยายเวลาไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้บัญชาการ และให้ผู้บัญชาการมีอำนาจสั่งขยายเวลาตามความจำเป็นได้ครั้ง ละไม่เกิน ๓๐ วัน จนกว่าการสืบสวนจะเสร็จสิ้น โดยบันทึกเหตุแห่งความจำเป็นในการอนุมัติแต่ละครั้งไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

ในกรณีที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้สั่งการเกี่ยวกับการสืบสวนไว้
อย่างไรให้ถือปฏิบัติตามนั้น

๕.๒.๒ แนวทางในการสืบสวนให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ให้สืบสวนให้ได้ความว่าผู้ต้องหาในคดีนั้น ถูกจับกุมตัวมาดำเนินคดี
หรือไม่และได้รับการปล่อยชั่วคราวหรือถูกควบคุมอยู่ในระหว่างการสอบสวนหรือไม่

(๒) ในกรณีที่พนักงานสอบสวนท้องที่ได้จับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้
ให้สืบสวนให้ได้ความว่าคดีอยู่ในระหว่างผิดฟ้อง ผิดฟ้องฝากขัง หรือฝากขังเมื่อใด

(๓) ในกรณีที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราว ให้ทำการสืบสวนให้ได้
ความว่าพนักงานสอบสวนท้องที่ได้ทำการสืบสวนสอบสวนเพียงใด และจะดำเนินการสอบสวนเสร็จสิ้นเมื่อใด

ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นหลักฐานข้อมูลประกอบรายงานขออนุญาตทำการ
สอบสวน ต่อผู้บังคับบัญชาต่อไป การปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการขออนุญาตทำการสอบสวนของผู้ที่
เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกขั้นตอนถือเป็นงานเร่งด่วน หากดำเนินการล่าช้าจะไม่สามารถเข้าไปทำการสอบสวน
ตามคำร้องของผู้ร้อง หรือตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาได้ ด้วยเหตุที่พนักงานสอบสวนท้องที่ได้ดำเนินการ
สอบสวนเสร็จสิ้นไปก่อนแล้ว อันเป็นการเสียความยุติธรรมและเสียค่าใช้จ่ายโดยเปล่าประโยชน์

๕.๒.๓ เมื่อได้รับอนุญาตให้ทำการสอบสวนคดีเรื่องใดแล้ว ให้พนักงานสอบสวน
และผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนถือปฏิบัติหามาตร้าสั่งข้อ ๑ ถึงข้อ ๔ ตามอำนาจหน้าที่โดยอนุโลม
เว้นแต่เป็นคดีที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดระยะเวลาไว้เป็นการเฉพาะ ก็ให้พนักงานสอบสวนดำเนิน
การสอบสวนให้เสร็จสิ้นตามกำหนดคระยะเวลานั้น

๖ การตรวจสอบและการติดตามผลการปฏิบัติ

๖.๑ ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บัญชาการศูนย์ปฏิบัติ
การตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ผู้บัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
หรือผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง แล้วแต่กรณี มีหน้าที่กำหนดให้รองผู้บัญชาการเป็นผู้ตรวจสอบ
ติดตามผลการปฏิบัติตามคำสั่งนี้อย่างน้อย ทุก ๖ เดือน

๖.๒ จเรตำรวจ มีหน้าที่ตรวจสอบผลการปฏิบัติว่าผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติ หรือ
ละเลยการปฏิบัติต่อคำสั่งนี้อย่างใดหรือไม่ แล้วสรุปผลการตรวจแยกรายงานเป็นการเฉพาะให้สำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติทราบ ปีละ ๒ ครั้ง ภายในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๓๑ สิงหาคม ของทุกปี

ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี

ลักษณะที่ ๓๐

การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน
และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

พ.ศ.๒๕๕๖

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๐ การแถลงข่าว หรือการให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นมาตรฐาน เดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในลักษณะที่ ๓๐ การแถลงข่าวหรือให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ แห่งประมวล ระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีและให้ใช้ความที่แนบท้ายระเบียบนี้แทน

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๖

พลตำรวจเอก อุดมย์ แสงสิงแก้ว

(อุดมย์ แสงสิงแก้ว)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ลักษณะที่ ๓๐

การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

.....

เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้รับรู้ผลการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้อย่างถูกต้องตรงกัน ชำรงไว้ซึ่งภาพลักษณ์ที่ดี ให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่น เชื่อถือและศรัทธาอันดีให้ ความร่วมมือกับข้าราชการตำรวจและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และการอนุญาตให้ใช้สถานที่ บุคลากร อุปกรณ์หรือยานพาหนะในการถ่ายทำภาพยนตร์ ละคร โฆษณาหรือบันทึกภาพนิ่งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงให้ทุกหน่วยงานและข้าราชการตำรวจถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนี้

ข้อ ๑ การให้ข่าว แถลงข่าว และการให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน

๑.๑ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการให้ข่าว แถลงข่าว และให้สัมภาษณ์

๑.๑.๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานซึ่งมีศักดิ์ระดับตำแหน่งตำรวจขึ้นไป หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเฉพาะ หรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการให้ข่าว แถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง เฉพาะงานในหน้าที่รับผิดชอบหรือที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

กรณีที่ปรากฏข่าวในทางเสื่อมเสียเกี่ยวกับหน่วยงานใด ให้หัวหน้าหน่วยงานตามวรรคหนึ่งรายงานข้อเท็จจริงให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยด่วนและพิจารณาแถลงข่าวนั้น ซึ่งรวมถึง การให้สัมภาษณ์หรือการไปร่วมรายการทางวิทยุหรือโทรทัศน์หรือการให้ข้อมูลข่าวสารทางสื่ออื่นๆ

๑.๑.๒ ข้าราชการตำรวจที่ดำรงตำแหน่งหรือยศต่ำกว่าข้าราชการตำรวจตาม ๑.๑.๑ หากประสงค์จะให้ข่าว แถลงข่าว ให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง ให้ขออนุญาตเป็นหนังสือ ต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้มีอำนาจตาม ๑.๑.๑ หากเป็นเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคง การบังคับใช้กฎหมาย หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคล ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ข้าราชการตำรวจตาม ๑.๑.๑ เท่านั้น

๑.๑.๓ กรณีที่ข้าราชการตำรวจตำแหน่งต่ำกว่าผู้บังคับการประสงค์จะให้สัมภาษณ์ เป็นพิธีกร ผู้ดำเนินรายการ หรือเข้าร่วมรายการต่างๆ ที่มีการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนทุกแขนง เกี่ยวกับการให้ความรู้ ชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น หรือดำเนินการต่างๆ ในทำนองเดียวกัน นอกเหนือจากการดำเนินการตาม ๑.๑.๑ ให้ขออนุญาตต่อผู้บังคับการ

๑.๒ แนวทางปฏิบัติในการให้ข่าว แถลงข่าว ให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง

๑.๒.๑ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการให้ข่าว แฉลงข่าว ให้สัมภาษณ์ต้องปฏิบัติภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ควรระมัดระวังถ้อยคำหรือกิริยาท่าทางอันจะเป็นการล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น และควรใช้ถ้อยคำที่เป็นกลางเพื่อมิได้เป็นการประจาน ดูหมิ่นเหยียดหยามผู้อื่น

๑.๒.๒ ห้ามให้ข่าว แฉลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

๑.๒.๒.๑ เรื่องที่มีผลกระทบต่อการรักษาความปลอดภัยของประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

๑.๒.๒.๒ เรื่องหรือข้อความที่จะทำให้เกิดการเสียหายแก่ทางราชการ

๑.๒.๒.๓ เรื่องเกี่ยวกับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่อันเป็นระเบียบการภายใน และคำสั่งหรือระเบียบการใดๆ ที่ถือเป็นความลับ

๑.๒.๒.๔ เรื่องที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือจะเกิดการเสียหายทั้งชื่อเสียงหรือผลประโยชน์แก่ผู้อื่น เช่น คดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดฐานทำให้แท้งลูก ความผิดฐานหมิ่นประมาท และเรื่องอื่นๆ ในลักษณะทำนองเดียวกัน

๑.๒.๒.๕ เรื่องที่อาจส่งผลกระทบหรือเสียหายต่อคดี โดยเฉพาะคดีที่อยู่ในระหว่างการสืบสวนหรือสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น เช่น การเปิดเผยเกี่ยวกับเทคนิควิธีการปฏิบัติงานที่ควรปกปิดเป็นความลับ แนวทางการสืบสวนสอบสวน การจับกุม ตรวจค้น และการรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ในทุกชั้นตอน เป็นต้น

๑.๒.๒.๖ เหตุการณ์หรือเรื่องราวที่ไม่เหมาะสม ซึ่งถ้าหากเปิดเผยต่อประชาชนอาจเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีที่บุคคลอื่นจะถือเอาเป็นตัวอย่างในการกระทำขึ้นอีก เช่น แผนประทุษกรรมต่างๆ ของคนร้าย หรือวิธีการที่แสดงถึงการฉ้อโกง การกระทำอื้อฉาววินาศกรรม และวิธีการอันชั่วร้ายอื่นๆ

๑.๒.๓ การให้สัมภาษณ์โดยมีสื่อมวลชนทุกแขนงเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์ในลักษณะเป็นคนกลาง ให้ชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยความสุภาพเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

๑.๒.๔ ห้ามนำหรือจัดให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือพยาน มาให้ข่าว แฉลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนง ยกเว้นกรณีที่เป็นประโยชน์ต่อรูปคดีและสาธารณชน หรือได้รับความยินยอมจากผู้เสียหาย ผู้ต้องหาหรือพยาน โดยให้ขออนุญาตเป็นหนังสือต่อผู้บัญชาการที่รับผิดชอบคดี

ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม ห้ามนำผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปีบริบูรณ์ พระภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช ผู้เสียหายที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ มาให้ข่าว แฉลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนทุกแขนงเป็นอันขาด รวมตลอดถึงการชี้ตัวผู้ต้องหาในลักษณะที่เป็นการเผชิญหน้าต่อสื่อมวลชนทุกแขนง

๑.๒.๕ เพื่อให้เกิดความชัดเจนเป็นประโยชน์ในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนทุกแขนงและให้ประชาชนได้รับทราบข่าวที่ไม่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ควรจัดเตรียมเอกสารที่มี

รายละเอียดของข้อมูลที่เปิดเผยได้ประกอบการแถลงข่าว โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้เกี่ยวข้องในคดีและรูปคดี

๑.๒.๖ เรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายของแต่ละหน่วยงาน ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงาน หรือโฆษก หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น จะเป็นผู้ให้ข่าว แถลงข่าว หรือให้สัมภาษณ์

๑.๒.๗ กรณีที่เกิดเหตุการณ์รุนแรงหรือสถานการณ์วิกฤติที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและภัยอันตรายของประชาชน ให้ถือปฏิบัติในการให้ข่าว การแถลงข่าว ให้สัมภาษณ์หรือประชาสัมพันธ์ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ

ข้อ ๒ ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารคอสีอมวลชน ให้ถือปฏิบัติดังนี้

๒.๑ ห้ามนำสื่อมวลชนทุกแขนงไปทำข่าวหรือถ่ายภาพในขณะที่เข้าทำการตรวจค้นจับกุม เว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนหรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี

๒.๒ ห้ามเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนหรือพนักงานสอบสวนอนุญาตหรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพในห้องสืบสวนหรือสอบสวนในขณะที่ทำการสืบสวนสอบสวน เว้นแต่เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนหรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี

๒.๓ ห้ามอนุญาตหรือจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงถ่ายภาพ สัมภาษณ์ หรือให้ข่าวของบุคคลต่อไปนี้

๒.๓.๑ ผู้ต้องหาในระหว่างการควบคุมของตำรวจทั้งภายในและภายนอกที่ทำการหรือสถานี่ตำรวจ

๒.๓.๒ เหยื่ออาชญากรรมหรือผู้เสียหาย รวมทั้งภาพที่มีลักษณะอุจาดหรือทารุณโหดร้าย หรือถ่วงละเมิดสิทธิบุคคล หรือส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง เกียรติยศและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เว้นแต่พนักงานสอบสวนดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งคดี หรือได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหาเหยื่ออาชญากรรมหรือผู้เสียหาย

๒.๔ ห้ามจัดให้สื่อมวลชนทุกแขนงเข้าทำข่าวขณะเมื่อมีการให้ผู้ต้องหานำพนักงานสอบสวนไปที่ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ และหลีกเลี่ยงการให้สัมภาษณ์ใดๆ ในลักษณะเป็นการโต้ตอบระหว่างพนักงานสอบสวนกับผู้ต้องหาหรือบุคคลใด โดยมีสื่อมวลชนทุกแขนงเป็นผู้สัมภาษณ์เนื่องจากอาจเป็นเหตุให้เสียหายแก่รูปคดี

ข้อ ๓ การอนุญาตให้ใช้สถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ หรือยานพาหนะของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเข้าร่วมหรือประกอบฉากถ่ายทำภาพยนตร์ ละคร โฆษณาหรือบันทึกภาพนิ่ง เพื่อเผยแพร่ภาพทางสื่อมวลชนทุกแขนง ให้ผู้ขออนุญาตยื่นเรื่องพร้อมบท (Script) และเนื้อหาที่จะนำเสนอต่อหัวหน้า

หน่วยงานที่ได้รับการร้องขอแล้วให้หัวหน้าหน่วยงานนั้นพิจารณาความเห็นเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึง ผู้บังคับการ เว้นแต่อุปกรณ์หรือยานพาหนะใดที่ระเบียบกำหนดไว้ ให้ขออนุญาตผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ก็ให้ดำเนินการตามระเบียบนั้น

ให้ผู้บังคับการพิจารณาบท (Script) และเนื้อหาในการอนุญาต โดยคำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการและภาพลักษณ์ที่ดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นสำคัญ

เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว หัวหน้าหน่วยงานที่ได้รับการร้องขอเป็นผู้ดูแลสถานที่ อุปกรณ์และยานพาหนะของทางราชการมิให้เกิดความเสียหาย

ข้อ ๔ การกำกับดูแลและควบคุมการปฏิบัติ

๔.๑ ให้สำนักงานจเรตำรวจ กองสารนิเทศ และผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานระดับกองบัญชาการและกองบังคับการกำกับดูแลและควบคุม หากพบการกระทำที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าวและให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน การอนุญาตให้ใช้สถานที่ บุคลากร อุปกรณ์หรือยานพาหนะของทางราชการ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแจ้งข้าราชการตำรวจผู้นั้นยกเลิกการกระทำดังกล่าว หรืออาจจะมีข้อเสนอแนะในทางที่เหมาะสมด้วยก็ได้

๔.๒ ให้โฆษกหรือผู้ได้รับมอบหมายของทุกหน่วยงานร่วมกำกับดูแลและควบคุมการให้ข่าว การแถลงข่าวและการให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนของข้าราชการตำรวจในสังกัดอีกทางหนึ่ง เพื่อให้เกิดความรอบคอบไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

๔.๓ ให้ทุกหน่วยงานพิจารณาตรวจสอบรายละเอียดและเนื้อหาในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ทั้งก่อนและหลังการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ก่อนนำออกเผยแพร่ ให้ความเหมาะสมและเกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(ระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๐ การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ การเผยแพร่ภาพต่อสื่อมวลชนและการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๖)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร. โทร. ๐-๒๒๐๕-๓๑๗๖
 ที่ ๐๐๐๗.๒๓/๑๐๒๑๒ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๗
 เรื่อง กำชับแนวทางการปฏิบัติกรณีเกิดเหตุที่มีข้าราชการตำรวจเกี่ยวข้อง

จตช., รอง ผบ.ตร., ที่ปรึกษากฎหมาย (สบ ๑๑), ผู้ช่วย ผบ.ตร.
 ผบ.ช., ผบก., หรือ ตำแหน่งเทียบเท่า
 ผบก. ในสังกัด สง.ผบ.ตร.

ด้วยในปัจจุบัน มีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำที่มีข้าราชการตำรวจเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องปรากฏทางสื่อมวลชน และเป็นที่สนใจของประชาชนจำนวนมาก ทำให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของ ตร. โดยส่วนรวม อีกทั้งทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือศรัทธา ส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการของรัฐบาล และ ตร. ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทุกระดับเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สร้างภาพลักษณ์ที่ดี เกิดความเชื่อถือศรัทธาจากประชาชน และสังคมยอมรับ จึงกำชับให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. กรณีมีเหตุการณ์ที่ข้าราชการตำรวจในสังกัดประพฤติปฏิบัติในลักษณะที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ตลอดจนแบบแผนธรรมเนียม และสื่อมวลชนเสนอข่าวพาดพิงอันจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของ ตร.

๑.๑ ให้ ผบก. ผู้รับผิดชอบ รับผิดชอบการรวบรวมรายละเอียด และตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยด่วนที่สุด เพื่อดำเนินการทั้งด้านคดีอาญา วินัย ความเสียหายทางแพ่ง และการชี้แจงต่อสื่อมวลชน รวมทั้งรายงานเหตุให้ ผบ.ช., ผู้ช่วย ผบ.ตร., รอง ผบ.ตร. ที่รับผิดชอบ และ ผบ.ตร. ทราบทางโทรศัพท์และโทรสารโดยเร็วที่สุด

๑.๒ ผู้บังคับบัญชาระดับ บช. ต้องเข้าไปควบคุม กำกับดูแล โดยใกล้ชิด และเมื่อเห็นสมควรก็ให้พิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นทันที แล้วรายงานให้ ผู้ช่วย ผบ.ตร. และ รอง ผบ.ตร. ที่รับผิดชอบทราบทุกระยะ

๑.๓ ผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือ รอง ผบ.ตร. ที่รับผิดชอบ กำกับดูแล ติดตามความคืบหน้า และเมื่อมีเหตุอันสมควรก็ให้พิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นดังกล่าวนวาม ตร. ทันที และรายงานให้ ผบ.ตร. ทราบโดยเร็ว

๑.๔ สำหรับผู้บังคับบัญชาตามข้อ ๑.๒ และ ๑.๓ หากพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นต้องชี้แจงรายละเอียดต่อสื่อมวลชนเพิ่มเติม หรือเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันก็ให้ดำเนินการได้ทันที

๒. ผู้บังคับบัญชาทุกระดับต้องควบคุมกำกับดูแลความประพฤติ และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาต่อประชาชนอย่างมีคุณธรรม ยึดถือจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวนและคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความบัพพัญญติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หัวหน้าสถานีตำรวจจะต้องควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจทุกฝ่าย ทุกระดับในสถานีตำรวจอย่างใกล้ชิด

๓. การดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน และการพิสูจน์หลักฐานให้ยึดถือปฏิบัติตามหลักนิติวิทยาศาสตร์เป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถชี้แจงเหตุผลในการปฏิบัติงานให้กับประชาชน และองค์กรอิสระได้อย่างชัดเจน

๔. การให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ หรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชน ให้ทุกหน่วยพึงระมัดระวังการให้ข้อคิดในเชิงวิพากษ์ วิจารณ์ หรือข้อเท็จจริงที่ยังไม่เป็นข้อยุติ อันอาจเกิดผลเสียต่อการปฏิบัติงานได้ จึงให้ยึดถือปฏิบัติตามหนังสือสั่งการ ตร. ส่วนมาก ที่ ๐๐๒๕.๔๓/๖๔๘ ลง ๒๖ ม.ค. ๒๕๕๓ เรื่อง กำหนดแนวทางการชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีสื่อมวลชนเสนอข่าวพาดพิง และหนังสือสั่งการ ตร. ที่ ๐๐๒๕.๔๓/๔๙๘๖ ลง ๑๙ ก.ย. ๒๕๕๕ เรื่อง กำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้สัมภาษณ์ หรือแพร่ภาพต่อสื่อมวลชนอย่างเคร่งครัด

๕. การพิจารณาดำเนินการทางวินัย

๕.๑ กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการตำรวจกระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชา ดำเนินการไปตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย และตามคำสั่ง ตร.ที่ ๑๒๓๒/๒๕๓๗ ลง ๓ พ.ค. ๒๕๓๗ เรื่อง มาตรการควบคุมและเสริมสร้างความประพฤติและวินัยข้าราชการตำรวจด้วย

๕.๒ กรณีที่ข้าราชการตำรวจถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญา ซึ่งมีได้มีผลสืบเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต หรือถูกกลั่นแกล้งกล่าวหา หากผลการสืบสวนข้อเท็จจริงปรากฏพยานหลักฐานชัดเจน ให้ผู้บังคับบัญชาริบดำเนินการทางอาญา และทางวินัยโดยด่วน พร้อมกับใช้มาตรการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๕ แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

๕.๓ หากเป็นกรณีการปฏิบัติหน้าที่ แต่กระทำโดยพลาด หรือเป็นเหตุสุดวิสัย ให้ผู้บังคับบัญชาเลือกให้มาตรการทางการปกครองตามความเหมาะสม เช่น สั่งให้ไปช่วยราชการในตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม ประจำส่วนราชการ หรือสำรองราชการ

๖. ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับสร้างความเข้าใจ ปรับปรุงบทบาท และจิตสำนึกของข้าราชการตำรวจให้มีทัศนคติและจิตวิญญาณ ในการให้บริการประชาชนด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม ซื่อสัตย์เข้มแข็งใส ตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และยึดมั่นในอุดมคติตำรวจ (จริยธรรม, คุณธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต) โดยมุ่งให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ยึดถือประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen Center) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๗. เมื่อมีคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ เหตุการณ์ หรือคดีที่สำคัญ หรือเป็นที่สนใจของประชาชน โดยทั่วไป ที่ต้องรายงานค่นวณเกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบให้หัวหน้าสถานีตำรวจเข้าไปควบคุมกำกับดูแล ตามอำนาจหน้าที่โดยเร็วที่สุด และให้ผู้บังคับบัญชาระดับ ผบก., ผบช., ผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือ รอง ผบ.ตร. เข้าไป กำกับดูแลและดำเนินการในลักษณะเดียวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำที่มีข้าราชการตำรวจเข้าไป มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

๘. ให้เป็นความรับผิดชอบของ ผบช. แต่ละ บช./ภ. ที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามนัย หนังสือนี้อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ข่าว การแถลงข่าว การให้สัมภาษณ์ หรือแพร่ภาพต่อ สื่อมวลชน ตามข้อ ๔ ทั้งนี้โดยให้ รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร. ที่รับผิดชอบ และ จตช. เป็นผู้กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบการดำเนินการโดยใกล้ชิด เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

จึงแจ้งมาเพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ. โกวิท วัฒนะ

(โกวิท วัฒนะ)

ผบ.ตร.

หมายเหตุ ความใน ๔. ถูกยกเลิกโดยคำสั่ง คร.ที่ ๘๕๕/๒๕๕๘ ลง ๑๖ พ.ย. ๕๘

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โทร.๐-๒๒๕๒-๔๓๘๘

ที่ ๐๐๐๙.๕/๖๒๓

วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ข้าราชการตำรวจเรียกเก็บเงินค่าตัวจุดตรวจ (ตู้แดง)

เรียน ผบ.ตร. (ผ่าน ผบก.วน.)

ด้วยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ทำการไต่สวนกรณีข้าราชการตำรวจที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตัวจุดตรวจ (ตู้แดง) ในเขตท้องที่ของสถานีตำรวจ และในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเรียกเก็บเงินค่าตัวจุดตรวจ (ตู้แดง) เป็นรายเดือน แล้ววินิจฉัยว่า การกระทำดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๒ และมาตรา ๙๘ แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๓๕ ประกอบกับ พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ.๒๕๒๑ มาตรา ๔๕ และ พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ.๒๕๓๗ มาตรา ๕ (๑๒) และเป็นความผิดทางอาญาในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ แล้วส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษไล่ข้าราชการตำรวจผู้กระทำผิดออกจากราชการ สำหรับความผิดทางอาญาได้ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดดำเนินคดี

อ.ก.ตร.อุทธรณ์ ทำการแทน ก.ตร. ได้พิจารณาอุทธรณ์ของข้าราชการตำรวจดังกล่าวในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ แล้วมีมติตั้งข้อสังเกตให้ ตร. นำเรื่องนี้ เวียนแจ้งให้ข้าราชการตำรวจทราบโดยทั่วกัน เพื่อจะได้พึงสังวรในการประพฤติปฏิบัติตน ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

พล.ต.ต. เอก อังสนานนท์

(เอก อังสนานนท์)

ผู้ช่วย ลข.ก.ตร.(๑)ปฏิบัติหน้าที่แทน

ลข.ก.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตำรวจ (กองคดี โทร.๒๕๓๑๐๘๗)

ที่ ๐๖๐๓.๔๔/๑๐๒๐๓

วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติในการพิจารณาลงโทษข้าราชการตำรวจ

ผบ.ช., ผบก. และ ผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าทุกหน่วยงาน

ด้วย ตร.พิจารณาเห็นสมควรกำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีข้าราชการตำรวจกระทำผิดวินัยตำรวจ ด้วยการหลีกเลี่ยงหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตนที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยเฉพาะในเรื่องของการทะเลาะหรือขาดปฏิบัติหน้าที่ราชการ กรณีไม่ร่วมเข้าแผนต่างๆ โดยไม่มีเหตุอันสมควร เช่น แผนการกวาดล้างและปิดล้อมหมู่บ้านเพื่อการป้องกันปราบปรามและหรือเพื่อการค้นหาตัวผู้กระทำความผิดหรืออาชญากร แผนการถวายการรักษาให้ความคุ้มครองปลอดภัยแก่องค์รัชทายาท บุคคลสำคัญ แผนการปฏิบัติเฉพาะเรื่องเฉพาะราว หรือเฉพาะกิจในทางราชการ เป็นต้น ซึ่งตามแผนดังกล่าวผู้บังคับบัญชาได้กำหนดตัวบุคคลและได้มอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้แล้ว แต่ข้าราชการตำรวจผู้ที่จะต้องเข้าร่วมปฏิบัติมิได้เข้าร่วมโดยหลีกเลี่ยงหรือละเลยหรือขาดราชการไปโดยไม่มีเหตุอันสมควร อันอาจเกิดความเสียหายต่อทางราชการได้

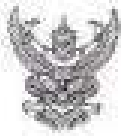
ตร.จึงกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาโทษทางวินัยข้าราชการตำรวจผู้กระทำความผิดในกรณีทำนองดังกล่าวเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงโทษอย่างน้อยให้กักขัง ๓๐ วัน (สามสิบวัน) ทั้งนี้ เพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดและให้ชี้แจงทำความเข้าใจกับข้าราชการตำรวจในสังกัดทราบแนวทางดังกล่าวต่อไปด้วย

พล.ต.ท. สนอง วัฒนวรราชกุล

(สนอง วัฒนวรราชกุล)

ผู้ช่วย อ.ตร.ปรท.อ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ส.ง.ร.รท.ผบ.ตร.

โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๗๒๔

ที่ ๐๐๐๓(ส)/๒๕๖๓

วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับรถที่ยึดไว้ตามสถานีตำรวจและหน่วยงานต่าง ๆ ของ ตร.

รอง ผบ.ตร., จตช., ผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ผบ.ช. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าในสังกัด ส.ง.ผบ.ตร.

ด้วยยังปรากฏพบว่ามีรถติดอุบัติเหตุ, รถที่เจ้าหน้าที่ตำรวจยึดไว้เป็นของกลางหรือยึดไว้ตรวจสอบจอดอยู่ในสถานีตำรวจจำนวนมาก และพบรถของทางราชการที่ชำรุดหรือรถส่วนตัวของข้าราชการตำรวจจอดทิ้งไว้ตามหน่วยงานต่าง ๆ ของ ตร. ในลักษณะไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย อีกทั้งการจอดรถดังกล่าวเป็นการจอดทิ้งไว้เป็นเวลานานทำให้ไม่มีสถานที่จอดรถสำหรับประชาชนที่มาติดต่อราชการถือว่าเป็นการไม่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชน สำหรับสถานีตำรวจ นั้น เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการเก็บรักษาอาจจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น ด้วย

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในบริเวณสถานีตำรวจและที่ทำการทุกหน่วยใน ตร. จึงให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ให้หัวหน้าสถานีดำเนินการดังนี้

๑.๑ แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบรถที่ยึดไว้ แล้วเร่งรัดให้มีการตรวจสอบ, คืนหรือจำหน่ายโดยเร็ว โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๕ บทที่ ๔ เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับรถของกลาง แล้วจัดทำบัญชีรถแต่ละประเภท พร้อมขึ้นคอนและผลการดำเนินการไว้เพื่อให้ตรวจสอบได้ ดังนี้

๑.๑.๑ รถที่ยึดไว้เพื่อตรวจสอบ

๑.๑.๒ รถที่ยึดไว้เพื่อตรวจสอบสภาพในคดีอุบัติเหตุจราจร

๑.๑.๓ รถที่ยึดไว้เป็นของกลางคดีอาญาต่าง ๆ

๑.๒ ให้จัดหาสถานที่สำหรับเก็บรักษารถตามข้อ ๑.๑ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย หากสถานที่จัดเก็บไม่เพียงพอให้ปฏิบัติตาม ป.ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๕ บทที่ ๓ ข้อ ๔๓๘(๓๑)

วรยศสง

๑.๓ ให้จัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบเรียบร้อยโดยที่จอดรถของผู้มาติดต่อราชการควรอยู่ในบริเวณที่สะดวกที่สุดเป็นอันดับแรก ส่วนที่จอดรถของทางราชการและรถส่วนตัวให้เป็นอันดับรองลงไป

๑.๔ รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของที่จอดรถและสภาพของรถ ห้ามจอดรถส่วนตัวหรือรถของทางราชการไว้เป็นเวลานาน รถของทางราชการที่เก่า, ชำรุดใช้การไม่ได้ให้จัดการซ่อมแซมหรือส่งคืนแล้วขอรับการสนับสนุนรถยนต์ใหม่จาก ตร. ต่อไป

๒. พนักงานอื่นที่ไม่ใช่สถานีตำรวจ หากงานในหน้าที่มีรอยด่างหรือชำรุดหรือไม่ว่าการมีเด ก็ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๑.๑ ความประเภทของงานในหน้าที่และให้ถือปฏิบัติเรื่องสถานที่จอดรถตามข้อ ๑.๒, ๑.๓ และ ๑.๔

๓. ให้ บก.บ., ภ.จว. ติดตามตรวจสอบการดำเนินการของสถานีตำรวจตามข้อ ๑ ให้สัมฤทธิ์ผลโดยเร็ว หากพบว่าสถานีตำรวจในปกครองมีปัญหาเรื่องสถานที่เก็บรักษาหรือเพื่อความสะดวกก็ให้พิจารณาที่เก็บรักษาหรือที่เป็นส่วนกลางของ บก.บ. หรือ ภ.จว. เพื่อเก็บรักษารถจากสถานีตำรวจในปกครองเข้าไว้เป็นที่เดียวกัน โดยอาจจัดเช่าสถานที่เก็บรักษาของกลางตามระเบียบของทางราชการ

๔. ให้ทุก บช., บก. ในสังกัด สง.มบ.ตร. และ จตร. ตรวจสอบเร่งรัดการดำเนินการและรวบรวมผลการปฏิบัติไว้เพื่อให้ตรวจสอบได้ และให้นำเรื่องการดำเนินการเกี่ยวกับรถที่จอดไว้ตามสถานีตำรวจและหน่วยต่าง ๆ ของ ตร. นี้กำหนดเป็นหัวข้อในการตรวจราชการประจำปี หากพบว่าสถานีตำรวจใดหรือหน่วยงานใดไม่ดำเนินการหรือบกพร่องให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยและทางการปกครองต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อสั่งการให้ดำเนินการในกรณีดังกล่าวโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ. เสรีพิศุทธิ์ เตมียาเวส
(เสรีพิศุทธิ์ เตมียาเวส)
ร.ร.มบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ดร.

โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๖๗๕

ที่ ๐๐๓๓.ดสท/ว ๔๐

วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๐

เรื่อง กำชับการปฏิบัติตามระเบียบ ดร.

ผบช.หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก.ในสังกัด สง.ผบ.ดร.หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ตามระเบียบ ดร. ว่าด้วย การรักษาความสะอาดสถานที่ราชการและการเข้าพักอาศัยในอาคาร บ้านพัก ดร. (ฉบับที่ ๒)พ.ศ.๒๕๔๓ กำหนดแนวทางให้หน่วยต่าง ๆ ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดสถานที่ราชการและบริเวณอาคารบ้านพัก ดร. นั้น

เพื่อให้บริเวณสถานที่ราชการและอาคารบ้านพักของ ดร. มีความสะอาดเรียบร้อยสง่างามและไม่เป็นการทำลายสภาพภูมิทัศน์ จึงให้หน่วยงานต่าง ๆ ถือปฏิบัติตามระเบียบ ดร. ข้างต้นโดยเคร่งครัด และกำชับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างใด ๆ ตั้งแต่อาคาร หรือสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ รวมทั้งการตัดต้นไม้ใหญ่ หากเห็นว่ากรณีใดที่ดำเนินการไปแล้วจะเกิดผลกระทบ หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดและเป็นเรื่องที่ผู้บังคับบัญชาควรรับรู้หรือคัดค้านใจ ก็ให้รายงานผู้บังคับบัญชาสูงสุดของหน่วยงานทราบหรือขอรับความเห็นชอบก่อนดำเนินการ เช่น กรณีการตัดต้นไม้ใหญ่ที่อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินของทางราชการ ก็ควรพิจารณาตัดหรือริดกิ่งตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อป้องกันภัยอันตรายและทั้งควรคำนึงถึงการไม่กระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิทัศน์ด้วย

เพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

พล.ต.อ. เสรีพิศุทธิ์ เตมียาเวส

(เสรีพิศุทธิ์ เตมียาเวส)

รท.ผบ.ดร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ศปก.สท.ตร.

โทร. ๐-๒๖๑๙-๗๔๗๒-๓

ที่ ๐๐๕๗.๓ (ศปก.สท.ตร.)/๔๑

วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๘

เรื่อง กำชับการวางตัวเป็นกลางของข้าราชการตำรวจ

จตช., รอง ผบ.ตร., ที่ปรึกษากฎหมาย (สบ ๓๑) , ผู้ช่วย ผบ.ตร.

ผบช., ผบก. หรือ ตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก.ในสังกัด สบ.ตร.

ตามที่ มี พระราชกฤษฎีกา กำหนดให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการทั่วไปในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ นั้น นอกจากข้าราชการตำรวจทุกคนจะต้องปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจการรักษาความสงบการเลือกตั้ง และสนับสนุน คณะกรรมการการเลือกตั้งตามร้องขอ โดยเฉพาะการสนับสนุนในเรื่อง การป้องกันปราบปรามการทุจริตเลือกตั้ง ในทุกเขตเลือกตั้ง จึงเห็นได้ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ความไว้วางใจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการป้องกันปราบปรามการทุจริต แต่ขณะเดียวกันกลับมีข้าราชการตำรวจบางนาย ประพฤติตนในลักษณะไม่เป็นกลางทางการเมือง ถูกร้องเรียนอยู่เป็นจำนวนมาก จึงขอกำชับและให้แนวทางในการวางตัวเป็นกลางทางการเมืองดังนี้

๑. ให้ข้าราชการตำรวจทุกระดับวางตัวเป็นกลางในการเลือกตั้งอย่างเคร่งครัด ไม่ปฏิบัติใด ๆ ทั้งในทางส่วนตัวและราชการ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย ให้เป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด โดยเด็ดขาด

๒. การวางตัวเป็นกลางนั้น มิได้หมายความว่าข้าราชการตำรวจจะเพิกเฉยไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือลงประชามติ แต่หมายถึง การไม่ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่หรือมีพฤติกรรมในทางส่วนตัว เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือผู้สมัครคนใดหรือพรรคการเมืองใด โดยเฉพาะเจาะจงทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งอาจเสียความเที่ยงธรรมได้ นอกจากการไม่สนับสนุนผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใดดังกล่าวข้างต้น ในทางกลับกันจะต้องไม่กีดกันหรือกลั่นแกล้งใส่ร้ายป้ายสี ดำหนิตเตียน ทัณฑ์ หรือให้ร้ายผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดให้ได้รับความเสียหายอีกด้วย

๓. ข้าราชการตำรวจผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญทางการเมือง จะต้องแยกแยะระหว่างหน้าที่การรักษาความปลอดภัย ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของตำรวจ ไม่ใช่หน้าที่ในการช่วยบุคคลดังกล่าวหาเสียง ซึ่งจะเสียความเป็นกลางทางการเมือง และสำหรับผู้ที่มีญาติหรือบุคคลใกล้ชิดเป็นผู้สมัคร หรือผู้สนับสนุนผู้สมัคร ขอให้แบ่งแยกระหว่างความเป็นญาติกับความเป็นกลางทางการเมืองให้ถูกต้อง

๔. ให้ข้าราชการตำรวจทุกระดับให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุนในการดำเนินการเลือกตั้ง และไปใช้สิทธิเลือกตั้งและลงประชามติให้เป็นตัวอย่างแก่ประชาชนทั่วไป รวมทั้งให้คำแนะนำ ชักชวนบุคคลผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในครอบครัว ญาติ มิตรสหาย ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยพร้อมเพรียงกัน

๕. ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับสอดคล้อง สู่ผล ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาวางตัวเป็นกลางในการเลือกตั้ง และการแสดงประชามติอย่างเคร่งครัด ผู้ใดละเลยให้ถือว่ากระทำผิดวินัย

๖. สำหรับมาตรการในการดำเนินการ สำหรับข้าราชการตำรวจที่วางตัวไม่เป็นกลาง ให้ดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ การดำเนินการทางปกครอง เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสาร ที่พิจารณาได้ว่าข้าราชการตำรวจ ผู้ใดมีพฤติการณ์วางตัวไม่เป็นกลางในการเลือกตั้ง

๖.๑.๑ สั่งให้เดินทางไปปฏิบัติราชการในหน่วยอื่นโดยให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่เดิม หรือพ้นจากเขตพื้นที่เดิม

๖.๑.๒ สั่งให้ประจำหรือสำรองราชการ

๖.๑.๓ แต่งตั้งโยกย้ายให้พ้นจากตำแหน่งเดิม

๖.๑.๔ ตั้งคณะกรรมการการสอบสวน สถานประพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือบกพร่องในหน้าที่อันจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ตามมาตรา ๑๐๑ แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗

๖.๒ การดำเนินการทางวินัย เมื่อปรากฏผลการสืบสวนข้อเท็จจริงชัดเจนว่า มีพฤติการณ์วางตัวไม่เป็นกลางในการเลือกตั้ง หรือเกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติราชการ ให้พิจารณาลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง หรือตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง แล้วแต่กรณี

๖.๓ การดำเนินการทางกฎหมาย เมื่อพบว่ามีการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง หรือกฎหมายอาญา อันเกี่ยวเนื่องกับการเลือกตั้ง ให้ดำเนินคดีอาญาโดยเฉียบขาด และเร่งรัดให้พนักงานสอบสวนรีบดำเนินการสอบสวนอย่างรวดเร็ว

เพื่อทราบและแจ้งข้าราชการตำรวจทราบทั่วกัน

พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ

(โกวิท วัฒนะ)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โทร ๐ ๒๒๐๕ ๒๖๘๒
ที่ ๐๐๐๖.๒/ว ๑๓๒ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
เรื่อง ห้ามข้าราชการตำรวจเข้าร่วมชุมนุม

จตช., รอง ผบ.ตร., ผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า
ผบช. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า
ผบก. หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า ในสังกัด สง.ผบ.ตร.

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้บุคคลมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ แต่จะให้มีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้ และได้บัญญัติถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้เป็นตำรวจว่ามีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายหรือกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม นั้น

เนื่องจากในปัจจุบันปรากฏมีการชุมนุมเรียกร้องในเรื่องต่างๆ อยู่โดยทั่วไป ทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่างๆ ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้ข้าราชการตำรวจกระทำผิดเกี่ยวกับการชุมนุม จึงให้ผู้บังคับบัญชาชี้แจงให้ข้าราชการตำรวจในสังกัดทราบถึงสิทธิและเสรีภาพตลอดจนข้อจำกัดเกี่ยวกับการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญ กรณีการชุมนุมซึ่งมีลักษณะเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพที่ไม่อาจกระทำได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ หากข้าราชการตำรวจเข้าร่วมชุมนุมก็จะเป็นการละเมิดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ เป็นการกระทำความผิดทางวินัย และห้ามมิให้ข้าราชการตำรวจเข้าร่วมชุมนุมหรือช่วยเหลือสนับสนุนการชุมนุมที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้น หากข้าราชการตำรวจผู้ใดฝ่าฝืนให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางปกครอง และพิจารณาคำเนินการทางวินัยไปภายในอำนาจหน้าที่อย่างเคร่งครัด

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ. อุดมย์ แสงสิงแก้ว
(อุดมย์ แสงสิงแก้ว)
ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร.

โทร. ๐ ๒๒๐๕ ๓๖๔๙

ที่ ๐๐๓๒.๖๒๑/ว ๐๒๗

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

เรื่อง ให้ทบทวนเกี่ยวกับความประพฤติและระเบียบวินัยของข้าราชการตำรวจ

ผบช.หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก.ในสังกัด สภ.ผบ.ตร.

ตามคำสั่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๒๑๒/๒๕๓๗ ลง ๑ ค.ค.๒๕๓๗ เรื่อง มาตรการควบคุมและเสริมสร้างความประพฤติและวินัยข้าราชการตำรวจ ได้กำหนดให้ทุกหน่วยถือปฏิบัติตามมาตรการควบคุมและเสริมสร้างความประพฤติและวินัยข้าราชการตำรวจไว้แล้วนั้น

เนื่องจากในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่าง พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ ธ.ค.๒๕๔๐ ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ให้ข้อสังเกตเพื่อให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติแก้ไขปัญหาการประพฤติดนของข้าราชการตำรวจที่ไม่เหมาะสม เช่น เป็นผู้กระทำความผิดเสียเอง หรือการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมือง เพื่อให้ภาพพจน์ของตำรวจเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจากข้อสังเกตดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าอาจมีตำรวจบางนายประพฤติดนไม่อยู่ในกรอบระเบียบและวินัยของตำรวจ มีพฤติการณ์กระทำการเสื่อมเสียมุ่งหาประโยชน์ส่วนตน เป็นผู้กระทำความผิดกฎหมายเสียเอง รวมทั้งวางตัวไม่เป็นกลางเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมือง พฤติการณ์ดังกล่าวแม้จะเป็นพฤติการณ์ของข้าราชการตำรวจส่วนน้อย แต่ก็ทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ซึ่งจะเป็นการทำลายภาพพจน์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ดังนั้น เพื่อให้การประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการตำรวจอยู่ในกรอบระเบียบและวินัยของข้าราชการตำรวจ เป็นที่เชื่อถือและศรัทธาต่อสาธารณชน จึงให้ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาตามคำสั่ง ตร. ที่ ๑๒๑๒/๒๕๓๗ ลง ๑ ค.ค.๒๕๓๗ เรื่อง มาตรการควบคุมและเสริมสร้างความประพฤติและวินัยข้าราชการตำรวจ จัดประชุมหรืออบรมผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตักเตือน แนะนำ ปลุกจิตสำนึก หรือปลุกเร้าให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความรักอาชีพ รักหน่วย รักสถาบันตำรวจ ช่วยกันสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ส่วนรวม ปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และให้วางตัวเป็นกลางไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมือง ทั้งนี้ให้ ผู้บังคับบัญชาทำบันทึกการประชุม

หรือการยอมรับในแต่ละครั้งไว้เป็นหลักฐาน ให้พร้อมที่จะรับการตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้นไปด้วย และในการตรวจราชการให้ จท. สุ่มตรวจด้วยว่าได้มีการปฏิบัติในเรื่องนี้อย่างเคร่งครัดหรือไม่

เพื่อทราบและถือปฏิบัติ

พล.ต.อ. ปิปปิ ตันประเสริฐ
(ปิปปิ ตันประเสริฐ)
จตช.ปรท.สบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ตร.

ที่ ๐๐๓๓.๒/ว ๐๖๙

วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

เรื่อง กำกับกวดขันสอดส่องดูแลพฤติกรรมข้าราชการตำรวจ

ผบช. , ผบก.ในสังกัด สง.ผบ.ตร. และผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

จากการที่บุคคลได้เข้ามารับราชการตำรวจ มีพื้นฐานทางจิตใจและอารมณ์แตกต่างกัน มีทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสม อยู่ร่วมกันในแต่ละหน่วยงานของ ตร. โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการตำรวจ ผู้มีหน้าที่ต้องบังคับใช้กฎหมายและมีอาวุธปืนเป็นเครื่องมือปฏิบัติงาน ประกอบกับการปฏิบัติหน้าที่ต้องเผชิญกับสภาวะกดดันต่าง ๆ อาจจะก่อเหตุร้ายจนต้องถูกดำเนินคดีอาญาและดำเนินการทางวินัย ดังที่เคยปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชนว่าข้าราชการตำรวจใช้อาวุธปืนก่อเหตุยิงผู้อื่นหรือข้าราชการตำรวจด้วยกัน บนสถานีตำรวจ

ด้วยความห่วงใยข้าราชการตำรวจทุกนาย เพื่อป้องกันเหตุร้ายและป้องกันการกระทำผิดวินัย อันเป็นสิ่งไม่พึงประสงค์ของผู้บังคับบัญชา จึงกำชับผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นกวดขันสอดส่องดูแลพฤติกรรม ผู้ได้บังคับบัญชารายใดต้องสงสัยอาจเป็นโรคหรืออาการทางระบบจิตประสาท ให้รีบดำเนินการส่งแพทย์ ตรวจรักษาทันที หากปล่อยปละละเลยไม่ใส่ใจจนเกิดเหตุร้ายขึ้นจะถือเป็นความบกพร่อง

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ. ปทีป ตันประเสริฐ

(ปทีป ตันประเสริฐ)

จตช.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โทร. ๐-๒๒๕๑-๓๐๘๕

ที่ ศช ๐๐๐๖.๔๓/๓๓๕

วันที่ ๓๓ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณฟัปปไป

ผบช. และ ผบก.หน่วยขึ้นตรงต่อ ตร.หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วย ตร. มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ๐๐๐๗.๑๕๒/๑๓๖๘๒ ลง ๓๑ พ.ย.๕๕ แจ้งแนวทาง การบริหาร งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ ให้ทุกหน่วยงานทราบและถือปฏิบัติซึ่งในข้อ ๗ การ พิจารณางบประมาณที่ฟัปปไป กรณีหน่วยที่ได้รับจัดสรรหรือโอนงบประมาณรายจ่าย ในงบลงทุน เพื่อจัด ซื้อจัดจ้างแล้วไม่สามารถดำเนินการได้ตามระเบียบจนเป็นเหตุให้งบประมาณนั้นฟัปปไป ให้ผู้บังคับบัญชาต้น สังกัดตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงถึงสาเหตุแห่งการฟัปปไปของงบประมานนั้น หากปรากฏว่าเกิดจาก ความบกพร่องล่าช้าหรือเหตุอื่นใดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้พิจารณาทัณฑ์ทางวินัยแก่ผู้เกี่ยวข้อง ตามระเบียบ

ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาทัณฑ์ (โทษ) ทางวินัยในเรื่องดังกล่าวเป็นบรรทัดฐานเดียวกันจึงกำหนด การลงทัณฑ์ (โทษ) ทางวินัยให้ถือปฏิบัติ กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ใดมีหน้าที่จัดการหรือรับผิดชอบในการจัดซื้อ จัดจ้าง ครุภัณฑ์ ที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้าง แต่ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบจนเป็นเหตุให้ งบประมาณฟัปปไป ภายใต้หลักเกณฑ์ดังนี้

๑. ถ้าการกระทำเป็นการปฏิบัติโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย หรือประมาทเลินเล่อใน หน้าที่ราชการ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยเจตนาทุจริต อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ลงโทษปลดออกจากราชการ หรือ ไล่ออกจากราชการแล้วแต่กรณี

๒. ถ้าการกระทำเป็นการปฏิบัติหน้าที่บกพร่องทำให้ราชการเสียหายแต่ไม่ร้ายแรงถือเป็นความ ผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ลงทัณฑ์ (โทษ) อย่างต่ำกักยাম

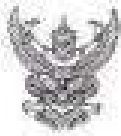
๓. ถ้าการกระทำไม่เป็นเหตุให้ทางราชการเสียหาย ให้ลงทัณฑ์ (โทษ) ภาคทัณฑ์

ทั้งนี้ ให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

พล.ต.อ. สุนทร ชัยขวัญ

(สุนทร ชัยขวัญ)

รอง ผบ.ตร.ปรท.ผบ.ตร.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โทร. ๐-๒๒๐๕-๒๓๓๔

ที่ ตร ๐๐๐๖.๒/๓๐๓๔

วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ห้ามข้าราชการตำรวจปล่อยเงินกู้นอกระบบ หรือเข้าไปเกี่ยวข้องคุ้มครองผู้ปล่อยเงินกู้นอกระบบ

รอง ผบ.ตร. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผู้ช่วย ผบ.ตร. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผบ.ช. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ผบก. หรือตำแหน่งเทียบเท่า

ด้วยรัฐบาลมีนโยบายแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากหนี้เงินกู้นอกระบบอย่างจริงจัง ทั้งนี้ เนื่องจากผู้ปล่อยเงินกู้นอกระบบซึ่งมีทั้งบุคคล กลุ่มบุคคล ที่มีการกระทำเป็นเครือข่ายในลักษณะที่เป็นภัยต่อสังคม จัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน โดยได้เรียกดอกเบี้ยสูงเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด และติดตามทวงหนี้ด้วยวิธีการข่มขู่ คุกคาม ทำร้ายร่างกาย และทำลายทรัพย์สินของผู้กู้ อันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เอาเปรียบประชาชนผู้เดือดร้อน จึงเป็นการไม่สมควรอย่างยิ่งที่ข้าราชการตำรวจซึ่งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองจะแสวงหาประโยชน์ด้วยวิธีการดังกล่าว

ฉะนั้น จึงห้ามข้าราชการตำรวจปล่อยเงินกู้นอกระบบ หรือเข้าไปเกี่ยวข้อง คุ้มครอง หรือทวงหนี้ให้แก่ผู้ปล่อยเงินกู้นอกระบบ หรือกระทำการใด ๆ ในลักษณะดังกล่าวซึ่งมีมูลเป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมาย หากถูกตรวจสอบพบต้องถูกดำเนินการทั้งทางกฎหมายและทางวินัยอย่างเด็ดขาดทุกกรณีไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและขอให้แจ้งให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

พล.ต.อ. ปัทม ประเสริฐ

(ปัทม ประเสริฐ)

รท.ผบ.ตร.

ที่ นร (กพ) ๑๓๐๕/ว๘๕๐๕

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กพ. ๑๐๓๐๐

๓ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การพิจารณาโทษกรณีไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕
และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เรียน

อ้างถึง หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร. ๑๓๐๕/ว ๓๖๘๓ ลงวันที่ ๓๗ เมษายน ๒๕๕๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักนายกรัฐมนตรีได้แจ้งให้ทราบ ว่า นายกรัฐมนตรีขอให้กำชับให้ส่วนราชการต่าง ๆ ที่จะดำเนินการคัดเลือกผู้คุณสมบัติเบื้องต้นในการซื้อ การจ้าง (Pre Qualification) และการกำหนดรายละเอียดคุณสมบัติของผู้เข้าประกวดราคา รายละเอียดคุณสมบัติลักษณะเฉพาะของสิ่งของที่จะซื้อ หรืองานที่จะจ้างในลักษณะที่เป็นการเปิดกว้าง โปร่งใส ไม่กำหนดเกินความจำเป็นซึ่งมีผลทำให้ผู้มีสิทธิเข้าแข่งราคาได้น้อยรายและเกิดช่องทางของการสมยอมในการเสนอราคาได้ง่าย การประกาศเชิญชวนในการประกวดราคาจะต้องกว้างขวาง เปิดเผย แพร่หลายเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้แล้ว หากมีการฝ่าฝืนให้ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจากปรากฏข้อเท็จจริงจากการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่ามีส่วนราชการบางแห่งได้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยเจ้าหน้าที่ที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เรื่องการส่งประกาศประกวดราคา แล้วเห็นว่า เป็นข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการสมควรว่ากล่าวตักเตือน โดยมิได้ถือปฏิบัติหรือดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติตามหนังสือที่อ้างถึง ประกอบกับในปัจจุบันยังมีการกระทำในลักษณะที่ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุฯ เกี่ยวกับกรณีการปิดหรือส่งประกาศประกวดราคา ดังนั้น เพื่อให้มีการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นไปอย่างเคร่งครัดจึงสมควรที่จะได้มีการพิจารณาโทษผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนข้อกำหนดที่ว่าเป็นไปอย่างเคร่งครัดจึงสมควรที่จะได้มีการพิจารณาโทษผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนข้อกำหนดที่ว่าเป็นไปอย่างเคร่งครัดดังกล่าว

สำนักนายกรัฐมนตรีจึงขอเรียนขอความเข้าใจให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถือปฏิบัติตามคำสั่งนายกรัฐมนตรีในการพิจารณาโทษผู้ฝ่าฝืนไม่ดำเนินการประกาศเชิญชวนการประกวดราคาให้กว้างขวาง เปิดเผย

แพร่หลายเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ ซึ่งมีหลักการให้ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบ และถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) รองพล เจริญพันธุ์
(นายรองพล เจริญพันธุ์)
รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ปฏิบัติราชการแทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง
โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๙๔๑/๒
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๙๔๙/๖